

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Hodnocení životní úrovně pomocí ukazatelů ze
šetření EU-SILC**

Petr Vellendorf

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra statistiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vellendorf Petr

Podnikání a administrativa

Název práce

Hodnocení životní úrovně pomocí ukazatelů ze šetření EU-SILC

Anglický název

Living standard evaluation on the basis of EU-SILC indicators

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení životní úrovně ve vybraném regionu s využitím výsledků šetření EU-SILC. Cílem je také zhodnocení vývoje vybraných ukazatelů v čase a nalezení stěžejních determinantů, ovlivňujících jejich vývoj.

Metodika

Teoretická část práce bude vypracována na základě prostudování odborné literatury a dalších dostupných zdrojů v podobě článků v odborných periodikách. Pro analýzu dat budou využity základní popisné charakteristiky, pro posouzení vývoje vybraných ukazatelů v čase pak metody analýzy časových řad. Datovými zdroji budou databáze Českého statistického úřadu a databáze Eurostatu.

Harmonogram zpracování

tvorba literární rešerše: do 09/2012

tvorba datové matice: 06/2012 - 10/2012

analýza dat: 11/2012 - 01/2013

zhodnocení výsledků, závěry, doporučení: 02/2013

odevzdání práce: 03/2013

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

životní úroveň, EU – SILC, domácnost, statistická šetření, statistická analýza, časová řada

Doporučené zdroje informací

CIPRA, T.: Analýza časových řad s aplikacemi v ekonomii. Praha: SNTL, 1986. ISBN 99-00-00157-X
HENDL, J.: Přehled statistických metod zpracování dat. Praha, Portál, 2004, ISBN 80-7178-820-1.
HINDLS, R.: Statistika pro ekonomy. Praha : Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6
PAYNE, J. a kol.: Kvalita života a zdraví. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-657-0
PEARCE, D.: W. Macmillanův slovník moderní ekonomie. 4. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85605-42-2
SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D.: Ekonomie. Praha, Nakladatelství Svoboda, 2008. ISBN 80-205-0590-3
WINKLER, J. A KOL.: Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum Praha, 1997. Academia. ISBN 80-7184-164-1

Vedoucí práce

Pacáková Zuzana, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

Elektronicky schváleno dne 1.3.2013

doc. RNDr. Bohumil Kába, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5.12.2013

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Hodnocení životní úrovně pomocí ukazatelů ze šetření EU-SILC" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2014

Petr Vellendorf

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Zuzaně Pacákové Ph.D. za pomoc a věcné připomínky při zpracování této diplomové práce.

Hodnocení životní úrovně pomocí ukazatelů EU-SILC

Living standard evaluation on the basis of EU-SILC indicators

Souhrn

Práce se zabývá výzkumem životní úrovně v jednotlivých krajích České republiky, které jsou v ní charakterizovány z hlediska polohy i hospodářství. V práci je popsána historie statistiky a vývoj sčítání lidu. Dále se zaměřuje na šetření EU-SILC, jeho průběh, zpracování a ochranu dat. Je zde charakterizována životní úroveň, popsány způsoby jejího měření i volba základních ukazatelů. V praktické části jsou kraje porovnány na základě zvolených ukazatelů životní úrovně. Nejlepší životní úroveň byla zjištěna v kraji Plzeňském a v Praze. Za kraje s nejhoršími podmínkami pro život byly shledány kraje Karlovarský a Ústecký. U nejvíce se lišících ukazatelů, kterými jsou míra registrované nezaměstnanosti a zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel, je ve statistickém programu SAS 9.1 vytvořena předpověď budoucího vývoje, aby byl zjištěn trend, jakým se bude životní úroveň v krajích vyvíjet a jestli se rozdíly mezi kraji budou zvětšovat nebo zmenšovat. Bylo zjištěno, že rozdíly v životních podmínkách by se v jednotlivých krajích neměli výrazně zvětšovat.

Klíčová slova:

EU – SILC, životní úroveň, domácnost, statistická šetření, statistická analýza, časová řada

Summary

The diploma thesis deals with the research of living standards in different regions of the Czech Republic, which are characterized in terms of location and economy. The thesis describes development of the history of statistics and census. Further investigation focuses on EU - SILC, its process, elaboration and data protection. It is characterized the standard of living here, describe ways of measuring and the choice of baseline indicators. The regions are compared on the basis of selected indicators of living standards in the practical part. The best standard of living has been detected in the Pilsen Region and Prague. In the region with the worst conditions for life were found to Karlovy Vary and Ústí nad Labem. For the most

differing indicators, which are registered unemployment rate and the offenses per thousand inhabitants, the statistical program SAS 9.1 creating a forecast of future development in order to determine developing trend in the standard of living in regions, and whether the differences between the regions will enlarged or reduced. It was found that the differences in living conditions in the various regions could not significantly increase.

Key words:

EU - SILC, standard of living, household, statistical research, statistical analysis, time series

Obsah

Úvod	9
1 Cíl práce a metodika	10
1.1 Cíl práce.....	10
1.2 Metodika.....	10
2 Vývoj a způsob statistického šetření	13
2.1 Vývoj statistiky.....	13
2.2 Vývoj sčítání lidu.....	15
2.3 EU-SILC.....	17
2.4 Historie EU-SILC	17
2.5 Eurostat.....	17
2.6 Způsob šetření.....	18
2.7 Průběh šetření	20
2.8 Charakteristiky domácností	23
2.9 Domácnosti podle osoby v čele	24
2.10 Zpracování dat	24
2.11 Ochrana dat při zjišťování a zpracování	25
2.12 Definice životní úrovně	26
2.13 Měření životní úrovně.....	27
2.14 Základní ukazatele životní úrovně.....	29
2.14.1 Bydlení	29
2.14.2 Příjmy domácností.....	31
2.14.3 Zdraví	32
2.14.4 Životní prostředí	32
3 Kraje České republiky	35
3.1 Rozdělení ČR podle krajů.....	35
3.2 Charakteristika krajů ČR	36
3.2.1 Charakteristika Jihočeského kraje	36
3.2.2 Charakteristika Jihomoravského kraje	37
3.2.3 Charakteristika Karlovarského kraje	38
3.2.4 Charakteristika Královehradeckého kraje	39
3.2.5 Charakteristika Libereckého kraje.....	40
3.2.6 Charakteristika Moravskoslezského kraje.....	41

3.2.7	Charakteristika Olomouckého kraje	42
3.2.8	Charakteristika Pardubického kraje	43
3.2.9	Charakteristika Plzeňského kraje	44
3.2.10	Charakteristika hlavního města Praha	45
3.2.11	Charakteristika Středočeského kraje	46
3.2.12	Charakteristika Ústeckého kraje	47
3.2.13	Charakteristika kraje Vysočina	48
3.2.14	Charakteristika Zlínského kraje	49
4	Porovnání životní úrovně v jednotlivých krajích	51
4.1	Sledované ukazatele	51
4.1.1	Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele	51
4.1.2	Průměrná hrubá měsíční mzda fyzické osoby	51
4.1.3	Čisté příjmy za domácnost	52
4.1.4	Míra registrované nezaměstnanosti	52
4.1.5	Celkové měsíční náklady na bydlení	52
4.1.6	Počet obyvatel na dokončený byt	52
4.1.7	Počet obyvatel na jednoho lékaře	53
4.1.8	Zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel	53
4.1.9	Měřené emise oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého	53
4.2	Porovnání krajů	53
5	Předpověď budoucího vývoje	58
5.1	Předpověď budoucího vývoje ukazatele míra registrované nezaměstnanosti	58
5.1.1	Jihočeský kraj	58
5.1.2	Jihomoravský kraj	59
5.1.3	Karlovarský kraj	60
5.1.4	Královohradecký kraj	61
5.1.5	Liberecký kraj	62
5.1.6	Moravskoslezský kraj	63
5.1.7	Olomoucký kraj	64
5.1.8	Pardubický kraj	65
5.1.9	Plzeňský kraj	66
5.1.10	Praha	67
5.1.11	Středočeský kraj	68
5.1.12	Ústecký kraj	69

5.1.13	Kraj Vysočina.....	70
5.1.14	Zlínský kraj.....	71
5.2	Předpověď budoucího vývoje ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel.....	72
5.2.1	Jihočeský kraj.....	72
5.2.2	Jihomoravský kraj.....	73
5.2.3	Karlovarský kraj.....	74
5.2.4	Královehradecký kraj.....	75
5.2.5	Liberecký kraj.....	76
5.2.6	Moravskoslezský kraj.....	77
5.2.7	Olomoucký kraj.....	78
5.2.8	Pardubický kraj.....	79
5.2.9	Plzeňský kraj.....	80
5.2.10	Praha.....	81
5.2.11	Středočeský kraj.....	82
5.2.12	Ústecký kraj.....	83
5.2.13	Kraj Vysočina.....	84
5.2.14	Zlínský kraj.....	85
5.3	Shrnutí.....	87
	Závěr.....	89
	Literatura.....	91
	Seznam obrázků.....	95
	Seznam grafů.....	95
	Seznam tabulek.....	96
	Seznam příloh.....	97
	Přílohy.....	98

Úvod

Životní úroveň může vnímat každý člověk na světě poněkud odlišně. Co je pro jednoho běžným standardem, může být pro druhého přepych nebo zbytečný nadstandard. Také ukazatele, podle kterých se životní úroveň měří, volí každý jiné. Ovšem všichni si pod tímto pojmem něco představí a jsou ukazatele, které jsou všeobecně uznávané za ty, které o životní úrovni vypovídají.

Žádná obecně přijatá definice pojmu životní úroveň, která by přesně stanovila věcný obsah a způsob jejího vyjádření v jednom souhrnném ukazateli nebo alespoň v ustálené soustavě dílčích indikátorů, ale neexistuje.¹

Mezi kritéria, která jsou obecně vnímána jako vypovídající o životní úrovni, bude jistě zahrnuto množství a kvalita spotřebovaného zboží a služeb, případně to, co úroveň spotřeby určuje, tedy výše finančních příjmů a majetku. Vedle toho také to, co sami vyrobí či vypěstují pro potřebu svou nebo i ostatních.²

Při důkladnějším zkoumání lze snadno přijít i na mnohé další faktory, které objektivně či subjektivně ovlivňují míru blahobytu jednotlivců, domácností nebo celé společnosti. Patří k nim například rozsah a kvalita veřejných služeb, kvalita životního prostředí, kvalita výživy, osobní bezpečnost, pocit sociální jistoty, úroveň zdravotní péče, kvalita a možnosti přístupu ke vzdělání, pracovní podmínky, možnosti seberealizace, možnosti trávení volného času, svoboda, demokratičnost politického systému, míra tolerance ve společnosti, úroveň respektování lidských práv, míra solidarity a mnoho dalších.³

V práci je hodnocena životní úroveň v jednotlivých krajích České republiky podle zvolených ukazatelů, aby bylo zjištěno, který kraj disponuje nejlepšími podmínkami pro život. Dále je zjišťováno, jak se bude životní úroveň v krajích vyvíjet v budoucnosti.

¹ ČERVENKA, Co je životní úroveň?

² ČERVENKA, Co je životní úroveň?

³ ČERVENKA, Co je životní úroveň?

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě ukazatelů ze šetření EU-SILC identifikovat rozdíly v životních podmínkách jednotlivých krajů České republiky. Dále sestavit pořadí krajů a zjistit, ve kterém kraji jsou nejlepší podmínky pro život. Dalším cílem je nalézt faktory, díky kterým se kraje nejvíce odlišují. Neméně důležitý cíl je vytvořit předpověď budoucího vývoje rozdílových ukazatelů pro všechny kraje a zjistit, zda se rozdíly životní úrovně mezi kraji budou zvyšovat nebo snižovat. Cílem literární rešerše je vysvětlit co znamená pojem životní úroveň a poukázat na důvody proč probíhá sčítání lidu i šetření EU-SILC.

1.2 Metodika

K vytvoření literární rešerše bude prostudována dostupná literatura vztahující se k tématu, odborné články v tištěných periodikách i v elektronické podobě. Jako zdroj dat budou použity internetové stránky Českého statistického úřadu a jeho ročenky. Nahlédnuto bude i na stránky Eurostatu.

K porovnání životní úrovně v krajích bude využívána metoda bodování jednotlivých krajů a následně metoda váženého součtu. Po sečtení bodů byla pro oba roky vytvořena normovaná kritériální matice. Hodnoty v normované kritériální matici byly získány tak, že od součtu bodů za oblast v jednotlivých krajích, byla odečtena nejnižší hodnota tentýž oblasti a následně byl tento výsledek vydělen rozdílem nejvyšší a nejnižší hodnoty oblasti. Vážený součet byl získán přenásobením hodnot z oblastí v normované kritériální matici určenými vahami a sečtením těchto výsledků všech oblastí za kraj.

Při předpovědi budou na základě variačního koeficientu určeny ukazatele, ve kterých vykazují kraje největší rozdíly. Práce s údaji bude probíhat v programu SAS 9.1, ve kterém bude také vytvořena prognóza vývoje na další roky pomocí modelů.

Model náhodné procházky

V programu SAS 9.1 pod názvem random walk model. Podstata modelu spočívá v tom, že změny jednotlivých hodnot časové řady, která je analyzována, jsou nezávislé na změnách zaznamenaných v předchozím časovém okamžiku. Dále také předpokládá, že směr a velikost změn jsou v jistém smyslu náhodné. Model je možné vyjádřit vzorcem $X_t = X_{t-1} + a_t$.⁴

Modely exponenciálního vyrovnávání

Tyto modely jednotlivým údajům časové řady přidělují různé váhy v závislosti na stáří těchto údajů. Přidělené váhy jsou nepřímo úměrné stáří údajů. Znamená to, že čím je v časové řadě údaj starší, tím nižší je jemu přiřazená váha. Zmiňované váhy jsou tvořeny vyrovnávacími konstantami, které je nutno hledat empiricky. Vše spočívá v postupném zkoušení různých hodnot vyrovnávacích konstant. Z těch je vybírána ta, která minimalizuje vhodně zvolenou charakteristickou chybu odhadu. Použitý program SAS 9.1 odhad vyrovnávacích konstant provádí automaticky.⁵

Dvojitě Brownovo exponenciální vyrovnávání

Neboli double (Brown) exponential smoothing. V tomto modelu je systém vah vytvářen jednou vyrovnávací konstantou, která je označována symbolem α . Konstanta popisuje úroveň časové řady. Model pracuje s představou, že v krátkých úsecích časové řady je možné trend modelovat lineární funkcí. Dvojitě Brownovo exponenciální vyrovnávání je vhodné pro časové řady, které nevykazují výrazný trend.⁶

Holtův model exponenciálního vyrovnávání

Anglický název modelu je linear (Holt) exponential smoothing. V tomto modelu je využíváno dvou vyrovnávacích konstant α a β . Konstanta alfa má funkci jako u dvojitě Brownova exponenciálního vyrovnávání. Beta zachycuje změny trendu. Nejvhodnější použití Holtova

⁴ KRIŠTOF, s. 23

⁵ KRIŠTOF, s. 23

⁶ KRIŠTOF, s. 23

modelu exponenciálního vyrovnávání je při modelování časových řad s významnou trendovou složkou.⁷

Model exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem

Ve statistickém programu SAS 9.1 anglicky nazván damped trend exponential smoothing. Tlumení trendu spočívá v redukci trendových hodnot ve vztahu k horizontu předpovědi. Pro tuto redukci je vytvořena speciální konstanta. Dále jsou v modelu také úrovněová vyrovnávací konstanta alfa a trendová vyrovnávací konstanta beta.⁸

Volba modelu

Aby byl zvolen vhodný model pro jednotlivé časové řady, jsou používána souhrnná kritéria, která popisují celý model jedním číslem. Mezi tato kritéria patří: střední chyba odhadu ME (mean error), střední čtvercová chyba odhadu MSE (mean squared error), střední absolutní chyba odhadu MAE (mean absolute error), střední absolutní procentuální chyba MAPE (mean absolute percentage error), střední procentní chyba odhadu MPE (mean percentage error). Pro hodnoty těchto kritérií platí, že čím menší jsou, tím je model vhodnější. K volbě modelu pro tvorbu předpovědi bylo využito kritérium MAPE, jehož hlavní výhodou oproti ostatním je, že výstupy jsou v procentech a proto je možné modely nejlépe srovnávat. Vybrán byl tedy vždy model s nejnižší hodnotou tohoto kritéria. Vzorec střední absolutní procentuální chyby je:

$$MAPE = \sum \left(\frac{|y_t - y_t^t|}{y_t} \right) \cdot \frac{100}{n} \quad [\%]$$

kde y^t jsou skutečné hodnoty a y^t jsou hodnoty predikované. Počet údajů v časové řadě je označen n .⁹

⁷ KRIŠTOF, s. 25

⁸ KRIŠTOF, s. 25

⁹ KRIŠTOF, s. 46

2 Vývoj a způsob statistického šetření

2.1 Vývoj statistiky

Statistika je využívána již od dávných dob, protože každý vládce chtěl vědět, jaký vlastní majetek, kolik mužů má k dispozici k sestavení vojska, kolik osob pro něj může pracovat nebo od kolika poddaných bude vybírat daně.¹⁰

V období středověku neměly statistické prameny celostátní povahu, protože řízení země nebylo centralizováno. Jako prameny jsou využívány různé zakládací listiny, závěti nebo zápisy o koupi a darování pozemků či nemovitostí.¹¹ Za jakousi statistickou ročenku středověku lze považovat takzvané urbáře, které obsahovaly výčet povinností poddaných vůči vrchnosti.¹²

Ve 13. století vznikaly první církevní matriky, do nichž se zapisovaly svatby, křty a pohřby.¹³ Dalším důvodem pro statistické zjišťování byla v roce 1583 epidemie moru, při které zemřelo dvacet tisíc lidí. V důsledku této epidemie bylo zahájeno šetření o zdraví populace, které mělo zmapovat vznik a rozvoj zhoubných epidemií a umožnit přijímání včasných protiopatření.¹⁴

Významným mezníkem v dějinách statistického zjišťování na našem území byl 13. říjen 1753, kdy byl vydán patent císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání lidu. Potřeba zdokonalení evidence obyvatel přímo souvisela s rozsáhlou reformní činností, která si vyžadovala objektivní informace o obyvatelstvu. Až díky pravidelným sčítáním je možné získat obraz o vývoji počtu obyvatel v českých zemích, do té doby to byly jen odhady.¹⁵

Za počátek státem organizované statistiky v českých zemích je považován 30. listopad 1856, kdy proběhlo první zasedání Ústředního výboru pro statistiku polního a lesního hospodářství Čech. Jelikož 19. století bylo dobou prudkého rozvoje průmyslu, kladlo daleko větší nároky na rozsah a kvalitu statistického zjišťování a zpracování statistických dat. Právě tehdy se

¹⁰ KAČEROVÁ E., s. 9

¹¹ KAČEROVÁ E., s. 12

¹² KAČEROVÁ E., s. 13

¹³ KAČEROVÁ E., s. 14

¹⁴ KAČEROVÁ E., s. 19

¹⁵ KAČEROVÁ E., s. 21

začala rodit současná tvář statistiky, která je z velké části zjišťováním ekonomických ukazatelů.¹⁶

Dne 6. března 1897 byl zřízen Zemský statistický úřad Království českého, který se stal prvním skutečně statistickým úřadem na území dnešní České republiky. Skládal se ze Statistické komise, což byl odborný poradní a usnášející orgán, a Statistické kanceláře, která byla orgánem výkonným. Působnost šetření úřadu se však vztahovala pouze na Čechy.¹⁷

Tři měsíce po vzniku samostatného Československa, přijalo Revoluční národní shromáždění zákon o organizaci statistické služby. Principy tohoto zákona již tehdy odpovídaly principům, na kterých je organizována současná státní statistická služba ČR. Byl založen Státní úřad statistický jako nový orgán pověřený celostátními statistickými šetřeními.¹⁸

V období 2. světové války se činnost statistiky v Čechách a na Moravě omezila a odpovídala válečným podmínkám i postavení našeho území. Bylo zavedeno řízené hospodářství. Vznikly hospodářské a tržové svazy a mnohé další orgány, které pro řízení činnosti podniků potřebovaly množství statistických údajů.¹⁹ Po skončení 2. světové války byl opět zřízen Státní úřad statistický s celostátní působností, s cílem navázat na vysokou předválečnou úroveň československé statistiky. Pro statistiky to bylo období intenzivní činnosti vedoucí jak k obnově předválečných, tak i vytvoření nových okruhů pravidelných statistických zjišťování.²⁰

V roce 1969 se unitární Československá socialistická republika stala federací. To se odrazilo i v uspořádání ústředních orgánů státní statistiky. Vznikl Federální statistický úřad, Český statistický úřad a Slovenský statistický úřad. Úkolem federálního úřadu bylo zejména zabezpečovat jednotnost soustavy statistických informací v celém státě, metodiku a systém statistického zjišťování. Úkolem republikových úřadů byl vlastní výkon statistické činnosti. Uspořádání federálního a republikových statistických úřadů zůstalo stejné až do zániku federace 31. prosince 1992.²¹

¹⁶ KAČEROVÁ E., s. 24

¹⁷ KAČEROVÁ E., s. 25

¹⁸ KAČEROVÁ E., s. 26

¹⁹ KAČEROVÁ E., s. 28

²⁰ KAČEROVÁ E., s. 29

²¹ KAČEROVÁ E., s. 31

Po roce 1989 bylo úsilí statistiků zaměřeno i na budování důvěry ve statistická data, statistici učili veřejnost využívat statistické údaje ke svým rozhodováním a v neposlední řadě potřebovali získat respondenty ochotné ke spolupráci. Učit se museli i sami statistici, neboť v souvislosti s otevřením ekonomiky a s rozšířením zahraničních kontaktů bylo nutné začít používat standardizované postupy obvyklé v ostatních zemích s tržní ekonomikou. Na začátku roku 1993 došlo k rozdělení Československé federativní republiky na dva samostatné státy. Český statistický úřad převzal od zaniklého Federálního statistického úřadu všechny kompetence národního statistického úřadu.²²

2.2 Vývoj sčítání lidu

Pravidelné soupisy obyvatel se začaly provádět od poloviny 18. století. Tyto soupisy se pořizovaly k účelům fiskálním nebo vojenským. 13. října 1753, vyšel již zmiňovaný patent císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání. Byl to počátek nové kapitoly sčítání lidu. Bylo to poprvé, kdy se soupis konal současně a jednotně na celém území soustátí.²³

Sčítání lidu z roku 1857 je označováno jako přechod mezi soupisy obyvatelstva a moderními sčítáními lidu. Poprvé se konalo k jednomu okamžiku a na rozdíl od soupisů obyvatelstva, které poskytovaly pouze základní údaje o počtu obyvatel a jejich struktuře, se sčítání lidu stala základním pramenem statistických dat, nejen o obyvatelstvu, o jeho počtu a složení, ale zároveň o celé ekonomice země.²⁴

V roce 1950 došlo ke sčítání, jehož základním cílem bylo postihnout změny ve společnosti a národním hospodářství, ke kterým došlo v důsledku 2. světové války. Sčítání také poskytlo údaje o bytovém a domovním fondu a jeho struktuře.²⁵

Roku 1961 bylo poprvé sčítání nazváno jako sčítání lidu, domů a bytů. Oproti předcházejícím sčítáním se poprvé zjišťovaly a zpracovaly údaje o dojížděcí do zaměstnání. Stejně tak poprvé byly získány podrobné údaje o úrovni školního vzdělání podle věkových skupin a pohlaví.²⁶

²² KAČEROVÁ E., s. 32

²³ KAČEROVÁ E., s. 35

²⁴ KAČEROVÁ E., s. 38

²⁵ KAČEROVÁ E., s. 41

²⁶ KAČEROVÁ E., s. 41

Novými zjišťovanými znaky při sčítání k 1. prosinci 1970 se stalo rodné číslo, mateřský jazyk, státní příslušnost a v rámci zjišťování dojížděky do zaměstnání, škol a učení její frekvence, vzdálenost, doba a používaný dopravní prostředek. Důležité bylo sledování vybavení domácností některými předměty dlouhodobého užívání.²⁷

Čtvrté poválečné sčítání proběhlo v roce 1980. Za nové lze považovat prohloubení dat o plodnosti žen, třídění základních sídelních jednotek podle typů a velikostí a také směrové zpracování dat o dojížděce do zaměstnání.²⁸

Poslední československé sčítání lidu se uskutečnilo 3. března 1991. Na základě mezinárodních doporučení přijatých Evropskou hospodářskou komisí OSN byla do sčítání znovu zařazena otázka na mateřský jazyk a na trvalé bydliště v době narození sčítané osoby. Po více než čtyřiceti letech byla do sčítacích tiskopisů zařazena otázka na náboženské vyznání sčítané osoby.²⁹

Při sčítání v roce 2001 byl nově zařazen dotaz na případné druhé nebo další zaměstnání sčítané osoby. Z údajů mapujících vybavení domácností byl nově zařazen dotaz na vybavení domácnosti počítačem, ale zároveň se vypustily otázky sledující vybavenost mrazničkou, automatickou pračkou a televizorem. Poprvé se při zpracování sčítání prováděla i kontrola duplicitně sečtených osob na základě rodných čísel.³⁰

Prozatím poslední sčítání proběhlo v březnu 2011. Vůbec poprvé se Český statistický úřad pokusil o sečtení osob bez přístřeší. Sčítací formuláře bylo možné vyplňovat také elektronicky na internetu.³¹ Poprvé v historii sčítání se zjišťovalo tzv. faktické bydliště, tedy místo, kde lidé skutečně žijí. Nově také přibyl dotaz na registrované partnerství.³²

²⁷ KAČEROVÁ E., s. 43

²⁸ KAČEROVÁ E., s. 43

²⁹ KAČEROVÁ E., s. 44

³⁰ KAČEROVÁ E., s. 45

³¹ KAČEROVÁ E., s. 46

³² KAČEROVÁ E., s. 47

2.3 EU-SILC

EU-SILC (European Union - Statistics on Income and Living Conditions) je šetření, které má za úkol získat aktuální průřezová i panelová mikrodata o úrovni a rozdělení příjmů v jednotlivých typech domácností,³³ informace o vybavení domácností předměty dlouhodobého užívání, o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, a o pracovních, hmotných a zdravotních podmínkách dospělých osob žijících v domácnostech. Data, která se nasbírají, jsou využívána primárně v oblasti zkoumání příjmových nerovností.³⁴

2.4 Historie EU-SILC

V letech 1994 – 2001 probíhalo šetření ECHP tedy European Community Household Panel, kterého se zúčastnily členské země tehdejší Evropské unie a ze kterého EU-SILC neboli European Union - Statistics on Income and Living Conditions čerpalo mnoho cenných zkušeností.³⁵ Šetření EU-SILC bylo v šesti členských státech EU a Norsku zahájeno již v roce 2003. Těmito státy byli: Belgie, Dánsko, Řecko, Irsko, Lucembursko a Rakousko. V roce 2004 se do šetření přidali také Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a také Island. V roce 2005 se do šetření zapojili také Česká republika, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Slovensko, Slovinsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska. Od roku 2006 bylo do šetření zapojeno také Bulharsko, Rumunsko, Turecko a Švýcarsko.³⁶

2.5 Eurostat

Eurostat je statistický úřad Evropské unie. Jeho posláním je poskytnout EU vysoce kvalitní statistické informace. Za tímto účelem jsou shromažďována a analyzována data z národních statistických úřadů v celé Evropě. Eurostat tak poskytuje srovnatelné a harmonizované údaje pro EU. Její statistické produkty a služby jsou také velmi přínosné pro podnikatelské komunity, profesní organizace, akademiky, knihovníky, nevládní organizace, média a občany v celé Evropě. Hlavním zdrojem pro statistiku v oblasti příjmů a životních podmínek a v sociální oblasti je nástroj EU-SILC. V posledních letech bylo dosaženo velkého pokroku

³³ MYSLÍKOVÁ, s. 148

³⁴ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

³⁵ MYSLÍKOVÁ, s. 149

³⁶ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

v rozšíření používání tohoto nástroje. To je výsledkem koordinované činnosti Eurostatu a národních statistických úřadů. V této souvislosti byly sestaveny následující cíle:

1. Vypracovat metodiku pro pokročilou analýzu EU-SILC údajů
2. Diskutovat o analytické a metodické formě na mezinárodních konferencích
3. Produkovat řadu publikací, které představují metodické a analytické výsledky³⁷

2.6 Způsob šetření

EU-SILC je harmonizováno Eurostatem, což je statistický úřad Evropské unie, ale národní instituce každé země mají určitou volnost v organizaci šetření, způsobu výběru šetřeného vzorku osob a domácností nebo postupu naplnění hlavně příjmových proměnných.³⁸

Požadavky na velikost průřezového vzorku v jednotlivých zemích jsou takové, aby na úrovni EU bylo dosaženo efektivního vzorku o velikosti 131 000 domácností. Pro ČR je minimální vzorek stanoven na 4750 domácností.³⁹ Na celém území ČR bylo v roce 2012 do šetření zahrnuto 10 712 domácností. 7112 domácností bylo ve výběru již v předchozích třech letech. Další 3600 náhodně vybraných domácností bylo navštíveno poprvé.⁴⁰

Šetření o příjmech a životních podmínkách v domácnostech v ČR probíhá od roku 2005 a realizuje ho Český statistický úřad. Název šetření v České Republice zní: „Životní podmínky“. Výběrovou jednotkou pro zjišťování v programu Životní podmínky je byt. Volba bytů účastnících se tohoto programu probíhá náhodným dvoustupňovým výběrem. Nejdříve jsou vybrány sčítací obvody a poté je v každém z těchto sčítacích obvodů vybráno deset bytů, které jsou jednoznačně identifikovány přesnou adresou s číslem bytu v domě.⁴¹ V ČR jsou také obvody s malým počtem bytů (méně než 20 trvale obydlených bytů). Proto, aby mohly být tyto obvody zařazeny do sčítání, jsou tyto obvody nejdříve sloučeny s jinými v rámci obce a do výběru je umístěn tento sloučený sčítací obvod.⁴²

³⁷ EUROSTAT, *Analysing the socioeconomic determinants of health in Europe: new evidence from EU-SILC*, s. 1

³⁸ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

³⁹ MYSLÍKOVÁ, s. 150

⁴⁰ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁴¹ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁴² ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

Zjišťovacími jednotkami jsou hospodařící domácnosti. To jsou takové domácnosti, které jsou tvořené osobami, obvykle bydlícími ve vybraném bytě. Tyto osoby společně uhrazují náklady na své potřeby. Důležité je tudíž to, zda se daná osoba převážně zdržuje ve vybraném bytě. Nemusí ale mít na této adrese trvalé bydliště.⁴³

Šetřené domácnosti se pravidelně obměňují díky tzv. rotačnímu panelu. Ten funguje tak, že vybrané domácnosti jsou navštěvovány každoročně po dobu čtyř let, přičemž se každý rok jedna čtvrtina domácností obmění. Díky tomuto dlouhodobějšímu sledování vybraných domácností, můžeme pozorovat vývoj a změny jejich sociální a ekonomické situace.⁴⁴

Celé zjišťování probíhá ve čtyřech vlnách. V 1. vlně jsou do šetření zahrnuty všechny hospodařící domácnosti a osoby v těchto domácnostech, které zde mají obvyklé bydliště. Toto se týká i cizích státních příslušníků.⁴⁵ Osoby, s nimiž je proveden rozhovor při první návštěvě bytu, tvoří panelovou složku šetření. Pokud se poté některá z těchto osob v průběhu šetření přestěhuje do jiné soukromé domácnosti v České republice, podléhá šetření na nové adrese.⁴⁶

Ve 2. až 4. vlně jsou šetřeny pouze domácnosti zahrnující panelové osoby. Spolu s panelovou osobou jsou do šetření zahrnuty i všechny osoby, které s ní tvoří hospodařící domácnost.⁴⁷

⁴³ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

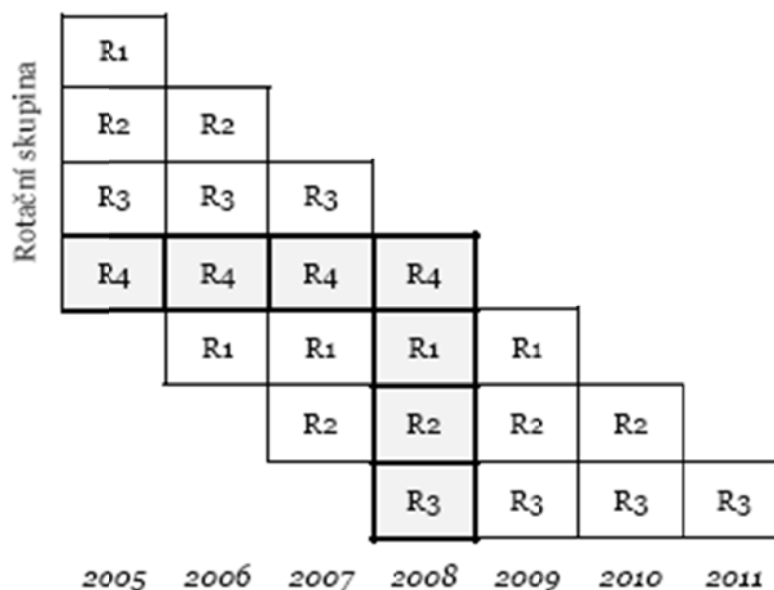
⁴⁴ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁴⁵ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁴⁶ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁴⁷ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

Obrázek 1: Čtyřletý rotační panel

Zdroj: ČSÚ. EU-SILC a jeho metodologická úskalí: mezinárodní srovnatelnost a příjmové proměnné

2.7 Průběh šetření

Zjišťování údajů od respondentů probíhá formou osobního rozhovoru s tazatelem. Tazatel následně zaznamenává zjištěné údaje do připravených dotazníků, které mají papírovou podobu, a kterým se říká PAPI – paper and pen interviewing a vyplňují je především externí pracovníci. Od roku 2008 jsou tyto dotazníky také elektronické tzv. CAPI – computer assisted personal interviewing. Šetření pomocí CAPI uskutečňují především pracovníci Českého statistického úřadu. Další možností je osobní telefonický rozhovor nazýván CATI – computer assisted telephone interviewing. Případně je možné zanechat dotazníky k samostatnému vyplnění respondenty⁴⁸ nebo proxy vyplnění, tedy vyplnění dotazníku jinou osobou za nepřítomného člena domácnosti.⁴⁹

Velká výhoda elektronických dotazníků je okamžité ohlášení naprogramovaných logických kontrol a tedy možnost tyto chyby opravit v přítomnosti respondenta. Další výhoda CAPI se ukazuje při opakovaných návštěvách v dalších letech šetření. Tazatel může být upozorněn, že informace jsou proti předchozímu roku v nesouladu nebo je upozorněn na nepravděpodobné změny. Tak se zvyšuje kvalita datového souboru.⁵⁰

⁴⁸ MYSLÍKOVÁ, s. 151

⁴⁹ MYSLÍKOVÁ, s. 153

⁵⁰ MYSLÍKOVÁ, s. 152

U PAPI dotazníků jsou logické kontroly prováděny až následně, když už respondent není přítomen, takže není vždy možné rozpor v odpovědích odstranit nebo kontaktovat znovu respondenta. Proto se ČSÚ snaží o postupný přechod od papírových dotazníků na elektronické.⁵¹

CATI je hodně využíván v zemích, které základní informace získávají u registrů a rozborem zjišťují jen část informací. Často se přistupuje k tomu, že poprvé jsou respondenti dotazováni osobně tazatelem a v dalších letech již probíhá rozhovor telefonicky. Nevýhoda telefonických rozhovorů spočívá v tendenci respondentů hovor co nejvíce urychlit a tak neuvede všechny relativní změny.⁵²

Při proxy vyplnění a samovyplnění není tazatel vůbec přítomen, což může být velký problém ve správnosti vyplnění dotazníku, proto je tento způsob využíván až jako poslední možnost.⁵³ Přehled využívání dotazníků v příloze 1.

Dotazník se skládá ze tří tématicky stálých částí a modulu měnícího se každý rok, který rozšiřuje některou ze stálých částí, na kterou je šetření EU-SILC v konkrétním roce zaměřeno.

První ze stálých částí je dotazník za byt. V tomto dotazníku se zjišťují demografické údaje o všech osobách bydlících v bytě,⁵⁴ jako je rok narození, pohlaví, rodinný stav, rodinné vztahy, rok sňatku, nejvyšší dokončené vzdělání a současné studium.⁵⁵ Také informace o společném hospodaření a vzájemných vztazích.⁵⁶

Druhá stálá část se nazývá dotazník za domácnost.⁵⁷ Zde se zaznamenávají údaje týkající se následujících okruhů:

- Bydlení - počet místností a plocha bytu, právní forma užívání bytu, problémy spojené s bydlením, náklady na bydlení, údaje o hypotéce a subjektivní hodnocení zátěže domácnosti celkovými výdaji na bydlení.

⁵¹ MYSLÍKOVÁ, s. 152

⁵² MYSLÍKOVÁ, s. 153

⁵³ MYSLÍKOVÁ, s. 153

⁵⁴ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁵⁵ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁵⁶ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁵⁷ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

- Vybavenost domácnosti vybranými předměty dlouhodobého užívání.
- Finanční situace domácnosti - splátky a spotřebitelské úvěry a subjektivní hodnocení jejich dopadu na domácnost, problémy s úhradou některých plateb, finanční dostupnost určitých výrobků a služeb.
- Pobírání dávek státní sociální podpory a sociální péče.
- Spotřeba produkce z vlastního hospodářství - odhad hodnoty a množství bezplatně získaných potravin, služeb a průmyslových výrobků, který provede sám respondent.
- Transfery mezi domácnostmi - přesuny peněžního a naturálního charakteru, které probíhají mezi domácnostmi a osobami nežijícími ve společné domácnosti jako jsou pravidelné příspěvky, alimenty, jednorázové a mimořádné částky, hodnota průmyslových výrobků a služeb nebo potravin získaných darem nebo darovaných.
- Péče o děti do 12 let – počet hodin strávených v péči dalších osob nebo v různých zařízeních.
- Příjmy z pronájmů.⁵⁸

Třetí pravidelnou částí je dotazník za osoby. Ten se vyplňuje s jednotlivými osobami v domácnosti, které jsou starší 16 let. Zjišťují se:⁵⁹

- Pracovní aktivita – zaměstnaný sám sebe zařadí do kategorie z hlediska hlavní pracovní činnosti. Respondent vybírá z kategorie zaměstnanec, osoba v domácnosti, samostatně činný, osoba na rodičovské dovolené, osoba na mateřské dovolené, starobní důchodce, invalidní důchodce, učeň, student, ostatní ekonomicky neaktivní. U nezaměstnaných respondentů se zjišťuje doba nezaměstnanosti, způsob hledání práce, evidence na úřad práce, údaje o bývalém zaměstnání nebo vedlejší činnosti.
- Sebehodnocení zdravotního stavu a návštěvy lékařů.
- Biografické informace jako je země narození nebo státní příslušnost.
- Penzijní připojištění

⁵⁸ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁵⁹ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

- Typ pracovní aktivity, z níž vzniká příjem – příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy ze závislé činnosti, příjmy z vedlejší činnosti, sociální dávky, požitky od zaměstnavatele, uplatňované úlevy na dani z příjmů.⁶⁰

2.8 Charakteristiky domácností

Osoba v čele – v úplných rodinách je to vždy muž, bez ohledu na jeho ekonomickou aktivitu. V neúplných rodinách, kde děti vychovává pouze jeden rodič a v nerodinných domácnostech, kde nejsou osoby spojené manželstvím nebo partnerským vztahem ani vztahem rodič dítě, se osoba v čele určí z hlediska ekonomické aktivity, dále pak z hlediska výše peněžního příjmu jednotlivých členů domácnosti.⁶¹

Druh domácnosti se určuje na základě údajů o jednotlivých členech. V úplné rodině je základní jednotkou manželský či partnerský pár s dětmi nebo bez nich. V rodině neúplné je to jeden z rodičů a minimálně jedno dítě. K této zvolené základní jednotce mohou být přiřčeny další jednotlivé osoby v případě, že se podílejí na společném hospodaření. Pokud jsou všechny děti nezaopatřené a v domácnosti nežijí další jiné osoby, jde o takzvanou čistou rodinu.⁶²

Druh domácnosti EU je vytvořen podle metodologie Evropské unie. Rozdíl mezi druhem domácnosti, uvedeném výše a druhem domácnosti EU je, že druhá jmenovaná není založena přímo na rodinných vztazích, ale spíše na počtu dospělých a počtu závislých dětí v domácnosti.⁶³

Stáří manželství je zjišťováno pouze u manželských párů, které společně hospodaří a bydlí ve vybraném bytě.⁶⁴

Vzdělání se dělí do čtyř stupňů na základní, vyučení, úplné střední a vysokoškolské. Přičemž úplné střední vzdělání zahrnuje také vyučení s maturitou a pomaturitní studium. Za

⁶⁰ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶¹ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶² ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶³ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶⁴ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

vysokoškolské vzdělání je považováno i absolvování vyšší odborné školy. Dále také všechny programy vysokoškolského studia včetně bakalářského a doktorského.⁶⁵

2.9 Domácnosti podle osoby v čele

Skupiny domácností se odvozují od postavení osoby v čele. Dělí se do šesti kategorií, kterými jsou

Domácnosti zaměstnanců – osoba v čele je v pracovním poměru, služebním poměru nebo vykonává funkci, do které byla jmenována či zvolena. Další dělení těchto domácností je podle dosaženého vzdělání osoby v čele na domácnosti nižších zaměstnanců, pokud je osoba v čele vyučena nebo má dokončené pouze základní vzdělání a domácnosti vyšších zaměstnanců, jestliže osoba v čele dokončila úplně střední nebo vyšší vzdělání.

Domácnosti samostatně činných osob – osoba v čele domácnosti podniká nebo vykonává nezávislé povolání v jakémkoliv oboru.

Domácnosti důchodců – tato charakteristika odpovídá domácnostem, kde v čele je nepracující důchodce. Dále se dělí na domácnosti bez pracujících členů a domácnosti s pracujícími členy. Záleží na tom, jestli některá z dalších osob žijící v domácnosti je pracující.

Domácnosti nezaměstnaných – v čele domácnosti je osoba vyznačena jako nezaměstnaná a manželka či děti mohly pracovat.

Domácnosti celkem – reprezentují průměrnou domácnost v ČR.

Ostatní domácnosti – osoba v čele domácnosti nebyla ekonomicky aktivní a nepobírala ani důchod. Jsou to například studenti, osoby pobírající rodičovský příspěvek nebo osoby žijící z majetku.⁶⁶

2.10 Zpracování dat

Po vybrání všech dotazníků je potřeba provést zpracování a kontrolu dat. Jako první probíhá předběžná vizuální kontrola, která se týká hlavně úplnosti vyplnění dotazníků, ověření

⁶⁵ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶⁶ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

správnosti identifikačních údajů, dokódování slovně psaných údajů o zaměstnání a odvětví činnosti. Zabezpečují ji odbory terénních zjišťování v jednotlivých krajích. Zkompletovaný a zkontrolovaný dotazníkový materiál je předán k dalšímu zpracování ústředí Českého statistického úřadu.⁶⁷

Pro pořízení dat z papírových dotazníků se využívá metoda OCR – optické čtení dokladů, která probíhá na specializovaných pracovištích ČSÚ. Při následné další kontrole jsou opraveny nečitelné údaje, ověřena přípustnost číselných hodnot a vytvořeny datové soubory. Tyto soubory jsou následně podrobeny logické kontrole. K datům z papírových dotazníků se posléze přihrají údaje pořízené pomocí elektronických dotazníků. Na takto kompletních datových souborech se provede závěrečná superkontrola a poté jsou již soubory zpracovány centrálně.⁶⁸

2.11 Ochrana dat při zjišťování a zpracování

S obyvateli bytu vyplňuje dotazníky tazatel, který má povinnost se při návštěvě prokázat průkazem tazatele nebo průkazem zaměstnance Českého statistického úřadu. Na požádání je také povinen předložit svůj občanský průkaz. Další informace o tazateli je možné získat u kontaktního pracovníka, který sídlí na Krajské správě ČSÚ. Zde je také možné ověřit si oprávněnost návštěvy tazatele. Informovány jsou i starostové dotčených měst a obcí a také všechna ředitelství policie ČR.⁶⁹

Ve fázích šetření i zpracování je kladen důraz na anonymitu zjištěných údajů. Data, která jsou získána, jsou důsledně chráněna podle přísných požadavků zákona o státní statistické službě č. 89/1995 Sb. a podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů. Také všichni pracovníci ČSÚ, kteří se účastní buď zjišťování, nebo zpracování dat jsou vázáni slibem mlčenlivosti o všech šetřených skutečnostech ve smyslu § 16 zákona o státní statistické službě.⁷⁰

⁶⁷ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶⁸ ČSÚ, *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky*

⁶⁹ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁷⁰ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

Výstupem z šetření jsou anonymizované soubory dat, díky kterým není možné identifikovat individuální údaje týkající se konkrétní osoby nebo domácnosti. Všechny originální dotazníky vyplňované tazatelem jsou skartovány, aby nemohlo dojít ani k pozdějšímu dohledání údajů.⁷¹

2.12 Definice životní úrovně

Pod pojmem životní úroveň si může každý člověk představit něco jiného. Podle mnohých se úroveň života měří podle dosažených materiálních statků, takže mají potřebu mít velký moderně vybavený dům, drahé auto a nejlepší mobilní telefon. Všechny tyto věci se ale nedají standardizovat, jelikož každá země je jinak ekonomicky silná. Co je v jedné zemi součástí vysoké životní úrovně, může být v zemi jiné i méně než běžný standart. Jiní lidé považují za vysokou životní úroveň dobré vztahy v rodině, bezproblémové zdraví, dostatek jídla nebo třeba dostatečné vzdělání a kulturní život. Definovat životní úroveň jako takovou je tedy velmi složité. Přesto existuje mnoho definic, které se snaží úroveň života celkově popsat. Jenda z nejznámějších a nejuznávanějších encyklopedií, Diderot, definuje životní úroveň jako „Ukazatel zahrnující hmotné i nehmotné stránky lidského života. Životní úroveň je ovlivněna např. výší hrubého národního produktu na osobu, přístupem ke vzdělání a zdravotní péči, kvalitou a dostupností infrastruktury a služeb, stavem životního prostředí, politickým uspořádáním a podobně.“⁷² Další z uznávaných publikací, Macmillanův slovník moderní ekonomie, říká: „Životní úroveň je úroveň materiálního blahobytu jednotlivce nebo domácnosti. V ekonomické analýze se životní úroveň obvykle poměruje množstvím spotřebovávaných statků a služeb (včetně volného času). Stejná úroveň spotřeby obecně nereprezentuje stejnou životní úroveň domácností, které se nacházejí v odlišných podmínkách – např. velká domácnost musí spotřebovávat více než malá domácnost, pokud obě mají stejnou životní úroveň. Porovnání životních úrovní mezi domácnostmi se často provádí pomocí škál ekvivalence, které umožňují, aby domácnosti dosahovaly stejnou životní úroveň.“⁷³

⁷¹ ČSÚ, *Životní podmínky (EU-SILC)*

⁷² DIDEROT, s. 489

⁷³ PEARCE, s. 4

2.13 Měření životní úrovně

K měření životní úrovně v celém státě můžeme přistupovat různými způsoby. Prvním způsobem je objektivní měření, kdy se přímo vyčíslí množství spotřebovaného zboží a služeb. Dále je možné vyčíslit i finanční příjmy, majetek, volný čas, prostředky vydávané z rozpočtu na veřejné služby, průměrnou délku života, úroveň kriminality nebo množství škodlivých látek vypouštěných do ovzduší či vody.⁷⁴

Druhým způsobem vyjádření životní úrovně je subjektivní názor občanů dané země na vlastní život. Na základě výpovědí respondentů se tak zjišťuje, zda a nakolik mohou lidé uspokojovat své potřeby, jestli pocítují dostatek peněz, jak jsou spokojeni se stavem životního prostředí, úrovní zdravotnictví nebo kvalitou veřejných služeb.⁷⁵

Mezi těmito dvěma způsoby měření mohou být zdánlivě nelogické vazby. Lidé, kteří podle objektivního měření, žijí v zemi, kde je například vyšší spotřeba na jednoho obyvatele a zároveň nižší míra nezaměstnanosti, mohou svou životní úroveň hodnotit kritičtěji, než v zemích s horšími hodnotami. Důvodem je fakt, že vnímání životní úrovně ze strany občanů je silně zkresleno vlivem dalších faktorů, které jsou subjektivní a působí velice individuálně. Jsou to např. osobní názory na politickou a ekonomickou situaci v zemi a očekávání dalšího vývoje. V těchto názorech hrají výraznou roli sdělovací prostředky a jimi podávané informace, okolí, ve kterém se osoby pohybují a také takzvaný sociálněekonomický status jedince. Tedy příjem, majetek, vzdělání a životní zkušenosti. Subjektivní vnímání životní úrovně je tedy faktorem, který výrazně ovlivňuje jednání a postoje občanů.⁷⁶

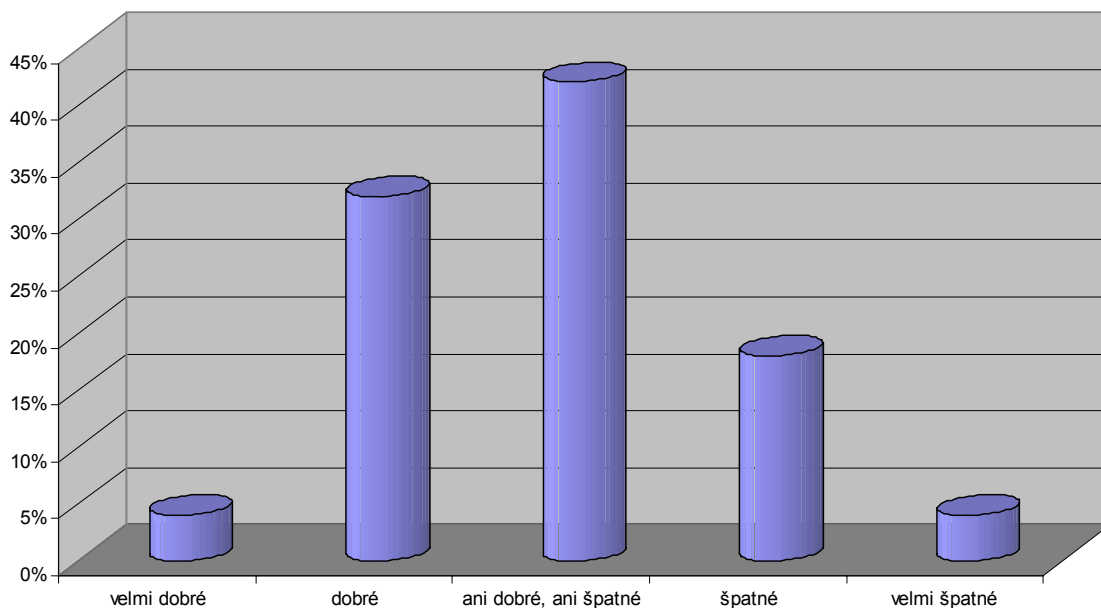
Jak můžeme vidět v grafu 1, hodnotí občané České republiky úroveň životních podmínek spíše kladně. Pozitivní hodnocení dosahuje úrovně 36 %, naopak negativní hodnocení je na úrovni 22 %.

⁷⁴ ČERVENKA, *Jak měřit životní úroveň*

⁷⁵ ČERVENKA, *Jak měřit životní úroveň*

⁷⁶ ČERVENKA, *Jak měřit životní úroveň*

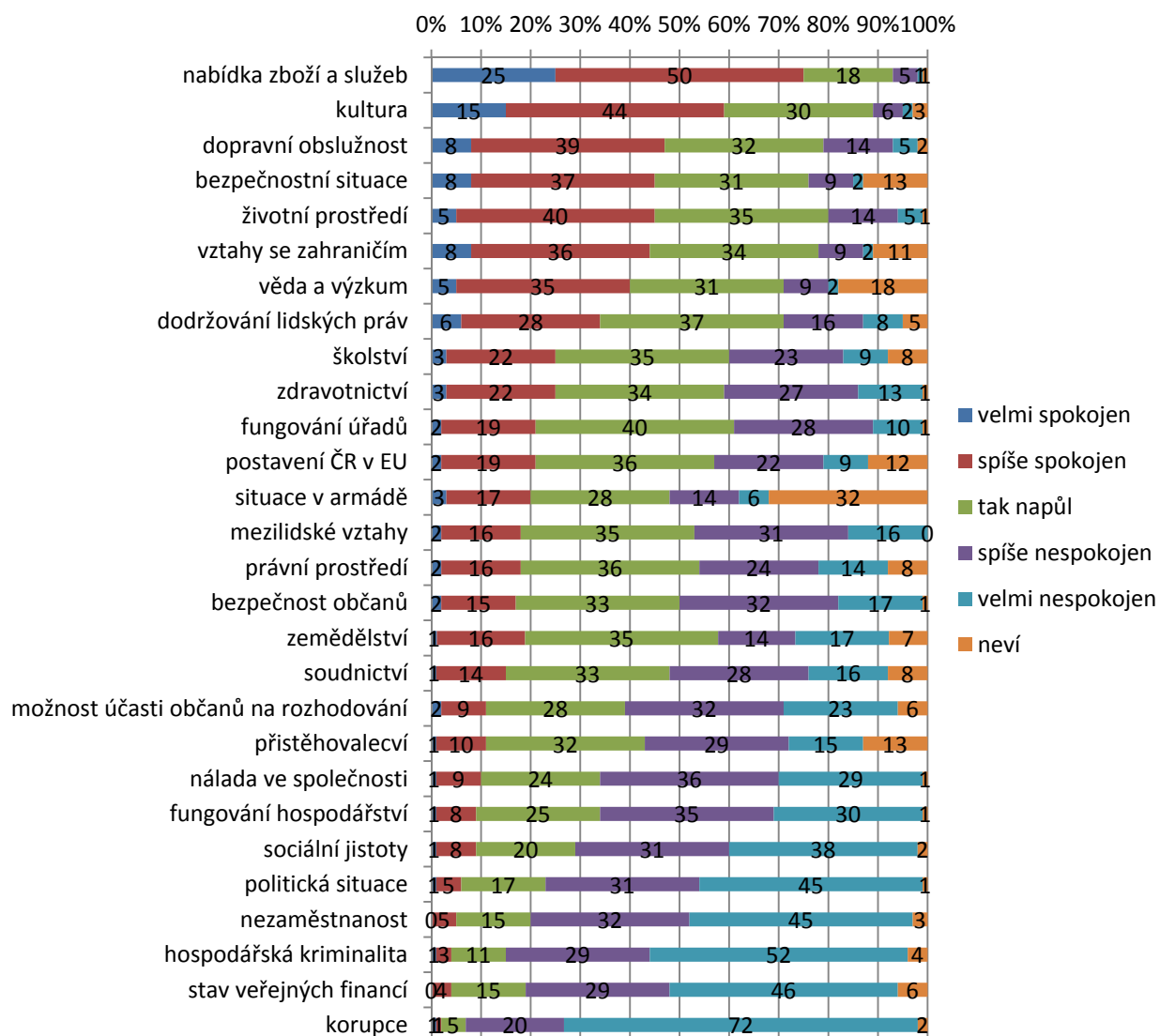
Graf 1: Hodnocení životních podmínek domácností ČR v roce 2012

Zdroj: ČERVENKA. *Hodnocení ekonomické situace a materiálních životních podmínek v středoevropském srovnání – léto 2012*

Graf 2 ukazuje spokojenost občanů se stavem ve vybraných oblastech života. Obyvatelé jsou nejvíce spokojeni s nabídkou zboží a služeb (75 % kladných odpovědí) a kulturou (59 %). Jiná sledovaná oblast nedosáhla v součtu kladných odpovědí hodnoty přesahující padesát procent. Ovšem za pozitivní můžeme považovat i názor na dopravní obslužnost (47 %), bezpečnostní situaci (45 %), životní prostředí (45 %) a vztah ČR se zahraničím (44 %). Na opačném konci hodnocení je jednoznačně stav korupce (plných 92% lidí je nespokojeno, navíc spokojeno je jen 1 % a velmi spokojen není dokonce vůbec nikdo). Dále jsou podle průzkumu občané nejméně spokojeni s hospodářskou kriminalitou (81 % negativních odpovědí), nezaměstnaností (77 %), politickou situací (76 %) a veřejnými financemi (75 %). Nespokojenost přes padesát procent panuje také u sociálních jistot (69 %), fungování hospodářství (65 %), nálady ve společnosti (65 %) a možnosti účasti občanů na rozhodování (55 %).

Graf 2: Spokojenost se stavem vybraných oblastí v ČR v roce 2012

Zdroj: ČERVENKA. *Spokojenost se stavem ve vybraných oblastech veřejného života – červen 2012*

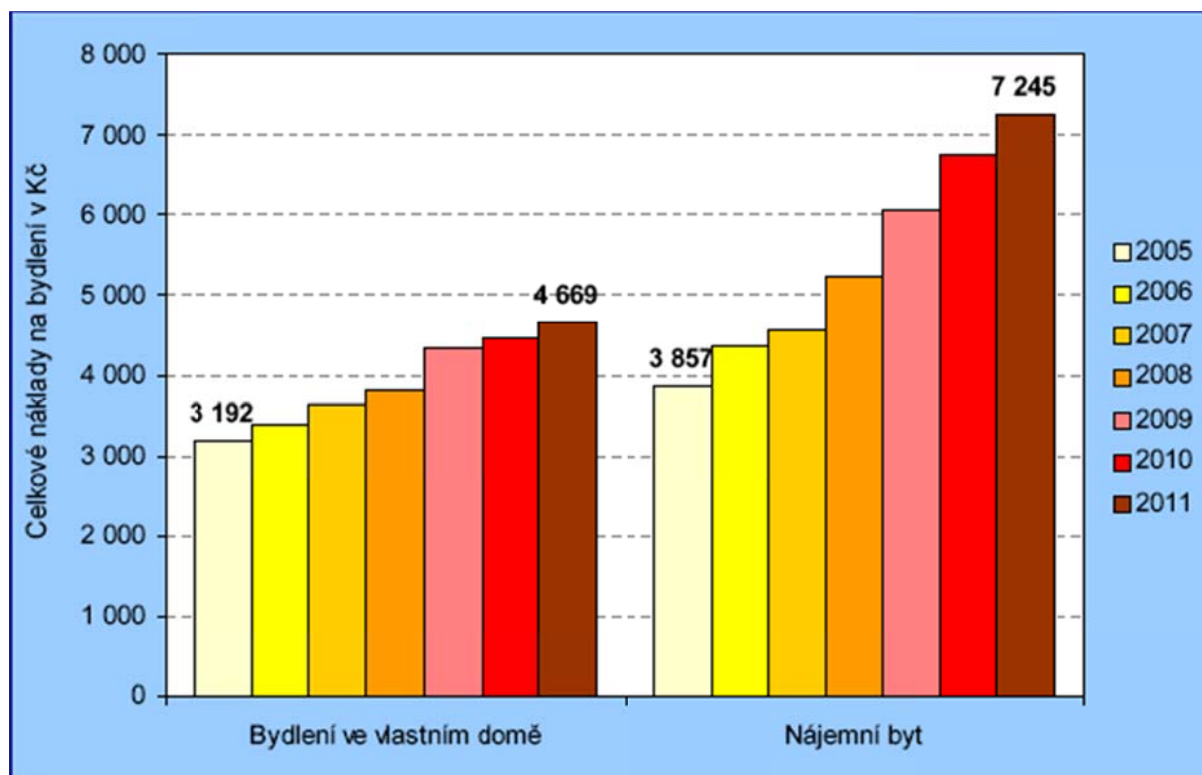
2.14 Základní ukazatele životní úrovně

2.14.1 Bydlení

Bydlení je jedna ze základních životních potřeb. Mít přístřeší a soukromí je pro každého člověka velice důležité. Tento indikátor životní úrovně je sledován ze dvou hledisek. Z hlediska kvantitativního, kdy je charakterizována velikost bytu ke vztahu k počtu osob nebo domácností žijících v bytě. A z hlediska kvalitativního. Zde je charakterizováno vybavení bytu a také poloha bytu. Celková úroveň bytu je ale relativní pojem, který je závislý na kulturním kontextu a individuálních představách. Ovšem vypovídá o sociálním statusu domácnosti a o životním stylu jejích členů. Charakter bydlení je však výrazně závislý na

ekonomických podmínkách konkrétní společnosti a na bytové politice. Velký rozdíl je také mezi bydlením ve vlastním domě nebo bytě a bydlením a bytě družstevním či nájemním.⁷⁷ Nejpatrnější jsou tyto rozdíly v nákladech na bydlení. Jak můžeme vidět na grafu 3, je v dnešní době výrazně dražší bydlet v nájmu, než ve vlastním domě. Proto se lidé nebydlící v domech snaží, aby měli být v osobním vlastnictví. Ukazuje to graf 4.

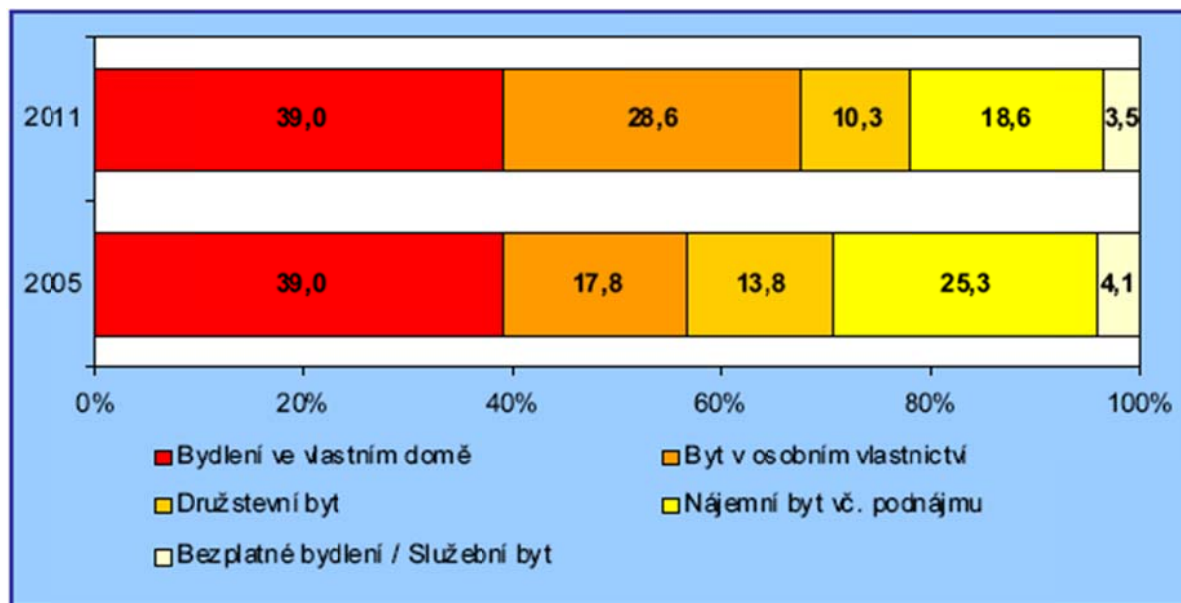
Graf 3: Vývoj celkových měsíčních nákladů na bydlení (v Kč)

Zdroj: ČSÚ. Životní podmínky (EU-SILC)

⁷⁷ VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK, s. 140

Graf 4: Podíl domácností žijících v jednotlivých typech bytů (v %)

Zdroj: ČSÚ. Životní podmínky (EU-SILC)

2.14.2 Příjmy domácností

Za příjmy domácnosti se považují všechny čisté peněžní příjmy jednotlivců v domácnosti. Rozdělují se do tří kategorií. Na pracovní příjmy neboli mzdy, sociální příjmy a ostatní příjmy.

Za mzdu se považuje úplata za práci vykonávanou v závislosti na zaměstnavateli. V širším smyslu je mzdou každá odměna za lidský pracovní výkon.⁷⁸

Do sociálních příjmů spadají dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky důchodového pojištění, podpory v nezaměstnanosti, příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky podmíněné zdravotním stavem.⁷⁹

Nejdůležitější v kategorii ostatních příjmů jsou příjmy z podnikání, majetku, pojištění nebo dědictví, dále příjmy ze zahraničí, přijaté úroky z vkladu, půjčky nebo dluhopisů, dary, výhry, stipendia a výživné.⁸⁰

⁷⁸ DIDEROT, s. 279

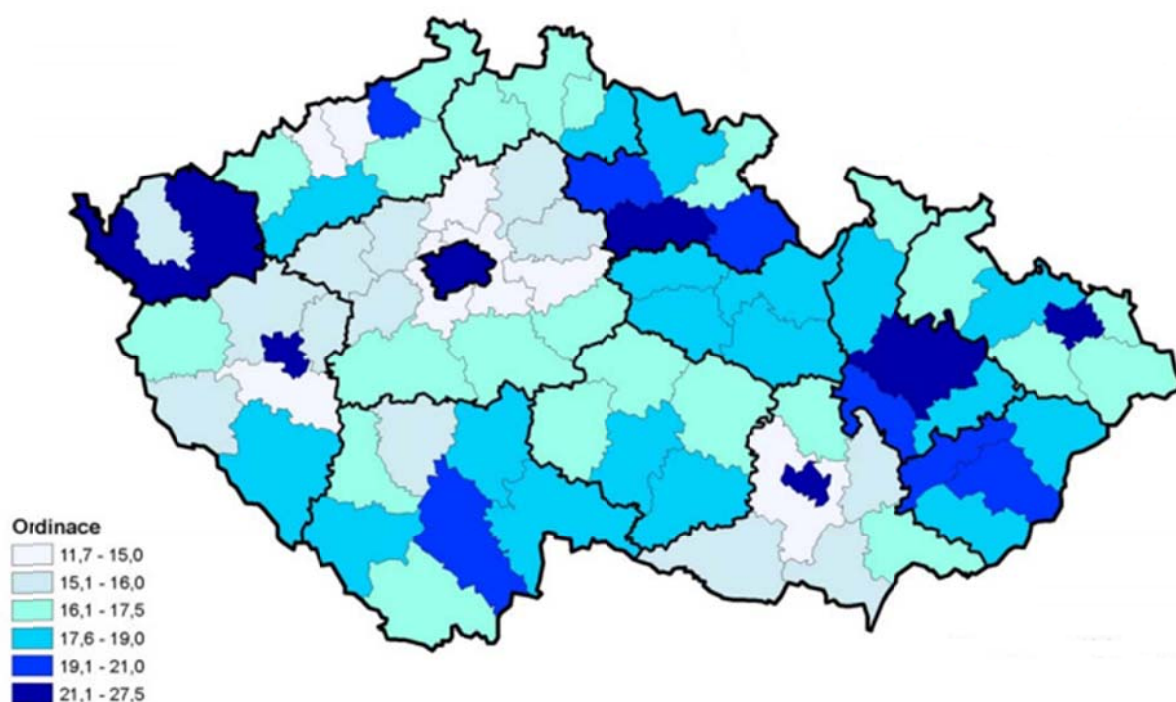
⁷⁹MPSV, *Analýza vývoje příjmů a výdajů domácností ČR v roce 2011 a predikce na další období*

⁸⁰MPSV, *Analýza vývoje příjmů a výdajů domácností ČR v roce 2011 a predikce na další období*

2.14.3 Zdraví

Zdravotní stav má důležitý rozměr individuální i společenský. Zdraví a délka života jsou součástí kvality života každého jednotlivce, a to tím více, jak roste průměrná životní úroveň a rozsah volného času. Zdraví je složitě podmíněný fenomén, který má složku biologickou i sociálně - ekonomickou. Rozpětí faktorů sahá například od stavu životního prostředí, životního stylu, vzdělanosti a účinnosti zdravotnické prevence, až po dostupnost a kvalitu zdravotnické péče.⁸¹ Na obrázku 2 je možné vidět, kolik lékařů připadá na obyvatele v ČR.

Obrázek 2: Samostatné ordinace praktických lékařů na 10 tis. obyvatel v roce 2010

Zdroj: ČSÚ. Zdravotnictví v regionálním pohledu

2.14.4 Životní prostředí

Životní prostředí je důležitá část lidského života. Kvalita prostředí, ve kterém žijeme, působí nejen na fyzické zdraví, ale i na psychickou pohodu člověka. Popsat přesně všechno co životní prostředí tvoří je velmi složité, avšak zákon č.17/1992 Sb., o životním prostředí ho definuje takto: "Vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složky jsou zejména: ovzduší, voda, horniny, půda,

⁸¹ ČSÚ, Zdravotnictví v regionálním pohledu

organismy ekosystémy a energie."⁸² Proto se ho snažíme uchovávat a chránit. Ve vyspělých zemích světa se ochrana životního prostředí dynamicky vyvíjí, a je na ni kladen velký důraz. Stále více se uplatňují zásady preventivnosti a je také snaha o aktivní zapojení veřejnosti. Zvýšená pozornost se věnuje také vlivu výrobních a průmyslových produktů na prostředí kolem nás. Díky tomu se také zvyšují investice do ochrany životního prostředí.⁸³

Investice jsou výdaje, které se vztahují k činnostem zabráňujícím poškození životního prostředí, které vzniká v důsledku podnikatelské činnosti. Dělí se na dvě hlavní složky. Investiční výdaje se vztahují na ochranu ovzduší a klimatu, nakládání s odpadními vodami, nakládání s odpady, ochranu a sanaci půdy, ochranu podzemních a povrchových vod, omezování hluku a vibrací, ochranu krajiny a biodiverzity, ochranu proti záření a na vývoj a výzkum ochrany životního prostředí.⁸⁴

Neinvestiční náklady jsou druhou důležitou složkou investic do ochrany životního prostředí. Jejich účelem je prevence proti znečištění, snížení nebo likvidace znečištění a znečišťujících látek vycházejících z výrobního procesu podniku.⁸⁵

Pozitivní je, že tyto investice se stále zvyšují. Vidět to můžete na grafu 5, který zároveň ukazuje i poměr k HDP.

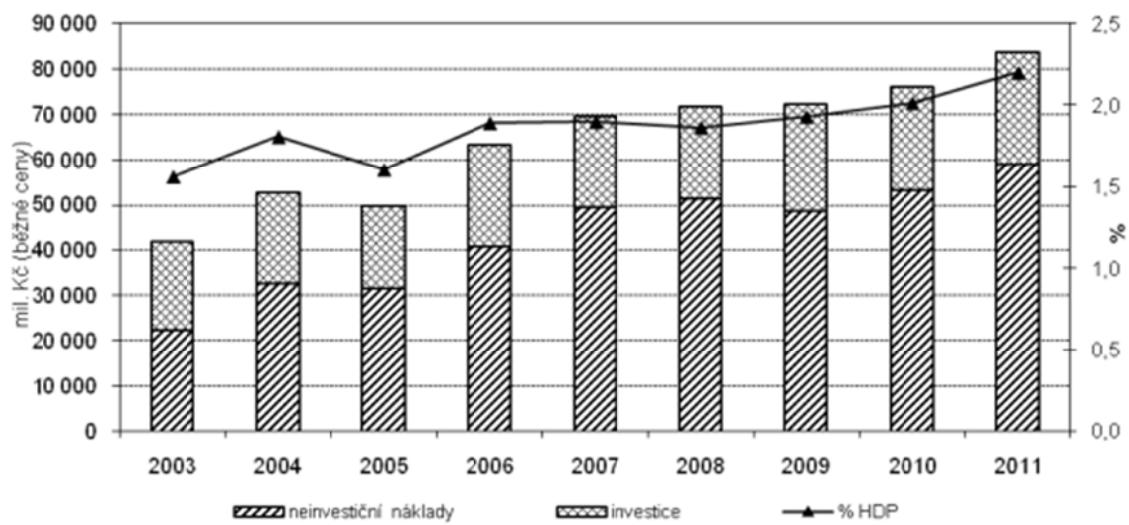
⁸² Zákon č.17/1992 Sb., o životním prostředí

⁸³ JADERNÁ, s. 9

⁸⁴ ČSÚ, *Výdaje na ochranu životního prostředí*

⁸⁵ ČSÚ, *Výdaje na ochranu životního prostředí*

Graf 5: Výdaje na ochranu životního prostředí a jejich poměr k HDP

Zdroj: ČSÚ. *Výdaje na ochranu životního prostředí*

3 Kraje České republiky

3.1 Rozdělení ČR podle krajů

Česká republika se dělí na 14 krajů, jež byly zřízeny k 1. 1. 2000. Jednotlivé kraje se liší nejen svými přírodními, ale rovněž životními podmínkami. V ČR existuje dvouступňový systém územní veřejné správy. Znamená to rozdělení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Spojený model veřejné správy, spočívá v tom, že obce a kraje vykonávají vedle samostatných působností také státní správu v přenesené působnosti. Jednotlivé kraje jsou: Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Zlínský kraj.⁸⁶ Jejich rozložení zobrazuje obrázek 4.

Obrázek 3: Rozdělení ČR podle krajů

Zdroj: MVCR. *Přehledy změn v územní organizaci, v názvech obcí a jejich částí*

⁸⁶ MVCR, *Přehledy změn v územní organizaci, v názvech obcí a jejich částí*

3.2 Charakteristika krajů ČR

3.2.1 Charakteristika Jihočeského kraje

Poloha

Kraj představuje geograficky poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou vrchovinou, na východě Českomoravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo, dále sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce ve výrobní oblasti i v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek.⁸⁷

Hospodářství

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a pícnin, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Vytváří se v nich polovina produkce ryb České republiky, významný je také chov vodní drůbeže (kachen a hus). Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. V České republice však kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti. Z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl, v jeho rámci pak výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů a výroba potravinářských výrobků.⁸⁸

⁸⁷ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, 2013

⁸⁸ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, 2013,

Tabulka 1: Informace o Jihočeském kraji

<i>Jihočeský kraj</i>	
Krajské město	České Budějovice
Rozloha	10 056 km ²
Počet obyvatel	636 723
Hrubá mzda	21 939 Kč
Nezaměstnanost	7,91%
HDP	198 111 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.2 Charakteristika Jihomoravského kraje

Poloha

Poloha kraje je z geografického hlediska poměrně výhodná díky jeho postavení na historickém spojení mezi jihem a severem Evropy. V rámci EU kraj sousedí se Slovenskem a Rakouskem, v rámci republiky s krajem Jihočeským, Vysočinou, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským. Různorodé přírodní podmínky v kraji mají samozřejmě vliv na způsob využívání krajiny a na způsob života v konkrétní lokalitě.⁸⁹

Hospodářství

Nadprůměrná úroveň přírodních předpokladů umožňuje nadále pokračovat v dlouhodobé tradici specializovaných oborů zemědělské výroby s vazbou na specifické regionální rysy. Je to především vinařství, ovocnářství a zelinářství. V kraji se nachází více jak 90 % plochy vinic ČR. V rámci živočišné výroby zaujímá Jihomoravský kraj jedno z předních míst v chovu prasat a drůbeže.⁹⁰

⁸⁹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V BRNĚ, 2013

⁹⁰ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V BRNĚ, 2013

Tabulka 2: Informace o Jihomoravském kraji

<i>Jihomoravský kraj</i>	
Krajské město	Brno
Rozloha	7197 km ²
Počet obyvatel	1 169 734
Hrubá mzda	23 593 Kč
Nezaměstnanost	9,37%
HDP	403 636 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.3 Charakteristika Karlovarského kraje

Poloha

Karlovarský kraj se nachází na západě území České republiky a vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranicí s Německem, na východě sousedí s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Spolu s Ústeckým krajem tvoří oblast soudržnosti Severozápad, tzv. NUTS 2. Přes území těchto dvou krajů, podél státní hranice, se rozprostírají Krušné hory⁹¹

Hospodářství

Karlovarský kraj je především proslulý svým lázeňstvím. Na území kraje se nachází nejen nejznámější lázně Karlovy Vary, ale i Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart a Jáchymov. Spolu s léčivými prameny je kraj bohatý i na přírodní minerální vody, z nichž nejznámější je Mattoni. V souvislosti s lázeňstvím jsou také velice známé lázeňské oplatky. Lázeňství napomáhá také k přílivu turistů z celého světa. Karlovy Vary kromě toho prosluly ještě bylinným likérem Becherovka a uměním sklářů společnosti Moser. Město Chodov proslavil růžový porcelán, který se vyváží do celého světa.⁹²

⁹¹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V KARLOVÝCH VARECH, 2013

⁹² KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V KARLOVÝCH VARECH, 2013

Tabulka 3: Informace o Karlovarském kraji

<i>Karlovarský kraj</i>		
Krajské město	Karlovy Vary	
Rozloha	3 314 km ²	
Počet obyvatel	300 655	
Hrubá mzda	20 991 Kč	
Nezaměstnanost	9,69%	
HDP	78 151 mil. Kč	

Zdroj: ČSÚ

3.2.4 Charakteristika Královehradeckého kraje

Poloha

Královehradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Hranici kraje tvoří z více než jedné třetiny státní hranice s Polskem. Se sousedními Libereckým a Pardubickým krajem tvoří oblast Severovýchod, která patří mezi tři největší oblasti v republice jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Posledním sousedem je kraj Středočeský. Na severu a severovýchodě se rozkládají pohoří Krkonoše a Orlické hory, které na jihu a jihozápadě přecházejí do úrodné Polabské nížiny.⁹³

Hospodářství

Královehradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblasti Polabí. V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin (pšenice, ječmen), řepky a kukuřice, významná je též produkce cukrovky a pěstování ovoce (zejména jablek, rybízu, třešní a višní) a zeleniny (mrkev, cibule, zelí). V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. V průmyslu převažuje z odvětvového hlediska podle počtu zaměstnanců zpracovatelský průmysl, v jeho rámci pak výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení a textilní výroba.⁹⁴

⁹³ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HRADCI KRÁLOVÉ, 2013

⁹⁴ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HRADCI KRÁLOVÉ, 2013

Tabulka 4: Informace o Královehradeckém kraji

<i>Královehradecký kraj</i>	
Krajské město	Hradec Králové
Rozloha	4 758 km ²
Počet obyvatel	552 100
Hrubá mzda	22 275 Kč
Nezaměstnanost	7,70%
HDP	173 470 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.5 Charakteristika Libereckého kraje

Poloha

Kraj se rozprostírá na severu České republiky. Území zahrnuje sever České kotliny, Jizerské hory, západní Krkonoše s Krkonošským podhůřím a východní část Lužických hor. Svým severním okrajem tvoří státní hranici se Spolkovou republikou Německo, na kterou navazuje hranice s Polskem. Východní část kraje sousedí s Královehradeckým krajem, na jihu přiléhá ke Středočeskému kraji a na západě ke kraji Ústeckému. Celý kraj je převážně hornatý. Jeho výšková členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Území Libereckého kraje náleží z přírodovědeckého hlediska k vysoce významným regionům a vyznačuje se velkou pestrostí přírodních ekosystémů, vysokou koncentrací chráněných území a botanicky a zoologicky významných lokalit.⁹⁵

Hospodářství

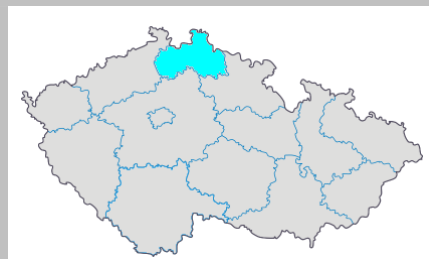
Liberecký kraj má stále převážně průmyslový charakter. V průběhu dvaceti let tradiční textilní průmysl ztratil své dominantní postavení, hospodářská recese v posledních letech se projevila i v průmyslu skla a bižuterie. Zpracovatelský průmysl je zaměřen na výrobu automobilů a výrobu pryžových a plastových výrobků. V zemědělství, které je pouze doplňkovým odvětvím, jsou hlavními plodinami obiloviny a píce v návaznosti na chov skotu. Nezanedbatelnou součástí ekonomiky Libereckého kraje je cestovní ruch. V surovinově základně Libereckého kraje dominují kvalitní sklářské a slévárenské písky. Lomová činnost je

⁹⁵ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V LIBERCI, 2013

zaměřena na těžbu písků, šterkopísků a drceného kameniva. Do okresu Semily zasahují zásoby černého uhlí z podkrkonošské pánve.⁹⁶

Tabulka 5: Informace o Libereckém kraji

<i>Liberecký kraj</i>	
Krajské město	Liberec
Rozloha	3 163 km ²
Počet obyvatel	438 068
Hrubá mzda	22 567 Kč
Nezaměstnanost	8,85%
HDP	124 416 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.6 Charakteristika Moravskoslezského kraje

Poloha

Kraj leží na severovýchodě České republiky a tvoří jednu z nejvíce okrajových částí. Na severu a východě hraničí s Polskem, na jihovýchodě se Slovenskem. V rámci krajského uspořádání ČR je lemován Olomouckým krajem a na jihu se letmo dotýká kraje Zlínského. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní spolupráce ve výrobní sféře a rozvoji infrastruktury. Moravskoslezský kraj je geograficky velice rozmanitý region. Ze západu je sevřen masívem Hrubého Jeseníku. Hornatina postupně přechází do Nízkého Jeseníku a Oderských vrchů. Střední část kraje je charakteristická hustě osídleným nížinatým terénem. Směrem na jihovýchod krajina opět získává horský charakter a kulminuje hřbety Beskyd.⁹⁷

Hospodářství

Větší část Moravskoslezského kraje je jednou z nejdůležitějších průmyslových oblastí. Jádrem je ostravsko-karvinská průmyslová a těžební pánev, jejíž industrializace je úzce spojena s využíváním místního nerostného bohatství, zejména kvalitního koksovatelného černého uhlí a hutnictví. Kraj je tak celostátním centrem hutní výroby, současně je zde soustředěna i těžba

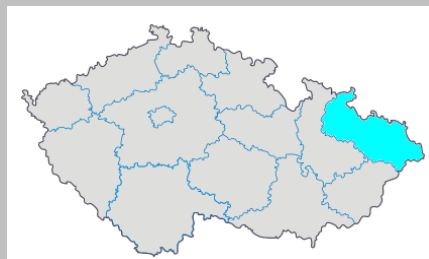
⁹⁶ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V LIBERCI, 2013

⁹⁷ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V BRNĚ, 2013

téměř celé produkce černého uhlí ČR, i když dochází k poklesu vytěženého množství. Vedle těchto tradičních odvětví se v kraji dále prosazuje výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody, výroba dopravních prostředků a chemický a farmaceutický průmysl.⁹⁸

Tabulka 6: Informace o Moravskoslezském kraji

<i>Moravskoslezský kraj</i>	
Krajské město	Ostrava
Rozloha	5 445 km ²
Počet obyvatel	1 223 112
Hrubá mzda	22 671 Kč
Nezaměstnanost	10,92%
HDP	392 198 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.7 Charakteristika Olomouckého kraje

Poloha

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Z hlediska územněsprávního tvoří spolu se Zlínským krajem oblast Střední Moravy (NUTS 2). Kraj má na severu mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým. Geograficky je kraj členěn na severní hornatou část s pohořím Jeseníky. Jižní část kraje je tvořena rovinatou Hanou.⁹⁹

Hospodářství

Olomoucký kraj je oblastí průmyslovou s rozvinutými službami. Ekonomika hanáckých okresů je více stabilní a dostatečně rozmanitá, okres Jeseník a severní část okresu Šumperk však patří k ekonomicky slabším regionům. V Olomouckém kraji působí řada tradičních průmyslových podniků. Na zemědělskou výrobu navazuje množství potravinářských podniků,

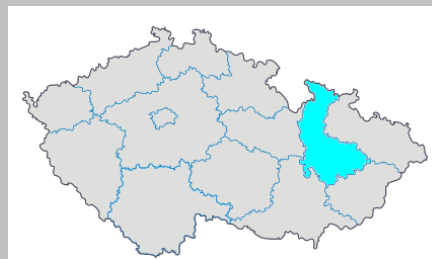
⁹⁸ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V BRNĚ, 2013

⁹⁹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V OLOMOUCI, 2013

z dalších odvětví průmyslu je rozvinutý textilní a oděvní průmysl, výroba strojů a zařízení, průmysl optiky a optických zařízení.¹⁰⁰

Tabulka 7: Informace o Olomouckém kraji

<i>Olomoucký kraj</i>	
Krajské město	Olomouc
Rozloha	5 267 km ²
Počet obyvatel	636 585
Hrubá mzda	21 727
Nezaměstnanost	9,70%
HDP	181 437 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.8 Charakteristika Pardubického kraje

Poloha

Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech. Polohu kraje dále určují sousedící kraje Středočeský, Královéhradecký, Olomoucký, Jihomoravský a Vysočina. Spolu s krajem Královéhradeckým a Libereckým tvoří oblast soudržnosti Severovýchod (NUTS 2). Část severovýchodní hranice kraje je zároveň i státní česko-polskou hranicí, odtud je kraj ohraničen jižní částí Orlických hor a nejzápadnějšími svahy Hrubého Jeseníku. Jih a jihovýchod je lemován vrchovinnými oblastmi Žďárských vrchů a Železných hor, střed a západ kraje je tvořen úrodnou Polabskou nížinou.¹⁰¹

Hospodářství

Pardubický kraj se vyznačuje rozmanitostí přírodních podmínek, osídlení i průmyslové a zemědělské výroby. V Pardubickém kraji je nevýznamnější zejména chemický průmysl a průmysl energetický, jeden z největších v rámci ČR. Významnými firmami jsou Paramo, Synthesia, elektrárny Opatovice a Chvaletice.¹⁰²

¹⁰⁰ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V OLOMOUCI, 2013

¹⁰¹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PARDUBICÍCH, 2013

¹⁰² KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PARDUBICÍCH, 2013

Tabulka 8: Informace o Pardubickém kraji

<i>Pardubický kraj</i>	
Krajské město	Pardubice
Rozloha	4 519 km ²
Počet obyvatel	515 956
Hrubá mzda	21 559 Kč
Nezaměstnanost	8,09%
HDP	149 683 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.9 Charakteristika Plzeňského kraje

Poloha

Plzeňský kraj leží na jihozápadě České republiky. Hranici kraje na západě tvoří státní hranice se SRN, severozápadně leží kraj Karlovarský, severovýchodně kraj Středočeský a na jihovýchodě kraj Jihočeský. Z hlediska geografického systému lze Plzeňský kraj rozdělit do několika oblastí: Plzeňská pahorkatina, Brdská vrchovina, Český les a Šumava. Klimatické, geologické a hydrologické podmínky jsou v jednotlivých územních celcích značně odlišné.¹⁰³

Hospodářství

K významným průmyslovým odvětvím v regionu náleží strojírenství, které je spojováno především se jménem Škoda. Dalšími důležitými průmyslovými podniky, které ovlivňují ekonomiku kraje, jsou: DIOSS Nýřany a.s. orientovaná na výroby z plechů a trubek, Okula Nýrsko a.s. zaměřená především na zpracování plastických hmot a LASSELSBERGER, s.r.o, který reprezentuje keramický průmysl. K významným potravinářským podnikům Plzeňského kraje patří také Plzeňský Prazdroj a.s. Kraj je díky své poloze přitažlivý pro zahraniční investory. Zahraničním investicím dominuje japonský závod Panasonic AVC Networks Czech s.r.o., který vyrábí panely s plochými zobrazovacími displeji.¹⁰⁴

¹⁰³ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PLZNI, 2013

¹⁰⁴ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PLZNI, 2013

Tabulka 9: Informace o Plzeňském kraji

<i>Plzeňský kraj</i>	
Krajské město	Plzeň
Rozloha	7 561 km ²
Počet obyvatel	573 206
Hrubá mzda	23 354 Kč
Nezaměstnanost	6,93%
HDP	186 412 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.10 Charakteristika hlavního města Praha

Poloha

Praha je obklopena krajem Středočeský. Je hlavním městem České republiky. Z toho vyplývá i její úloha přirozeného centra politiky, mezinárodních vztahů, vzdělávání, kultury a ekonomiky. V rámci EU se hlavní město Praha řadí mezi vyspělé regiony. Všechny tyto aspekty se odrážejí ve specifickém charakteru a postavení Prahy mezi ostatními regiony naší republiky.¹⁰⁵

Hospodářství

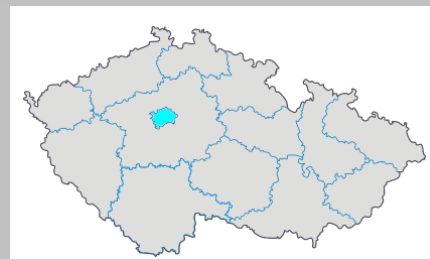
Z hlediska ekonomiky má hl. m. Praha zcela výsadní postavení v rámci ČR. Je hospodářským centrem státu i střediskem pro zprostředkování vlivů nadnárodních hospodářských vztahů na celém území státu. Kromě všech hlavních orgánů státní správy zde sídlí většina finančních institucí a zahraničních firem. To vše má podstatný vliv na ekonomiku Prahy, jejíž ekonomický výkon vytváří stabilně kolem čtvrtiny celostátního hrubého domácího produktu. V Praze pracuje velká část mimopražských obyvatel, kteří zde vytváří přidanou hodnotu, lokalizací a registrací sídel ekonomických subjektů ve městě, lokalizací zahraničních poboček nadnárodních firem, koncentrací centrálních orgánů veřejného i privátního sektoru. Největší podíl pracovních míst je v terciálním sektoru, naopak podíl výrobního odvětví je v porovnání s celorepublikovým průměrem výrazně nižší. Významnou oblastí ekonomiky hlavního města

¹⁰⁵ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HL. M. PRAZE, 2013

je cestovní ruch zejména díky tomu, že je její historické centrum zapsáno na seznamu kulturního dědictví UNESCO a tak láká turisty z celého světa.¹⁰⁶

Tabulka 10: Informace o Hl. m. Praha

<i>Hl. m. Praha</i>	
Krajské město	Praha
Rozloha	469 km ²
Počet obyvatel	1 244 375
Hrubá mzda	32 362 Kč
Nezaměstnanost	5,63%
HDP	948 884 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.11 Charakteristika Středočeského kraje

Poloha

Středočeský kraj leží uprostřed Čech. Velikostí, počtem obcí i obyvatel je největším krajem České republiky. Kraj zcela obklopuje hlavní město Prahu a sousedí téměř se všemi českými kraji kromě Karlovarského a moravských krajů. Územně náleží k Českému masivu, který je jednou z nejstarších částí evropské pevniny. Jeho reliéf je poměrně málo členitý. Sever a východ je rovinný, na jihu a jihozápadě převládají vrchoviny.¹⁰⁷

Hospodářství

Poloha Středočeského kraje významně ovlivňuje jeho ekonomickou charakteristiku. Úzká vazba s hlavním městem a hustá dopravní síť činí polohu kraje mimořádně výhodnou. Kraj je pro Prahu významným zdrojem pracovních sil, doplňuje pražský průmysl, zásobuje Prahu potravinami, poskytuje Praze svůj rekreační potenciál. Pro Středočeský kraj je charakteristická rozvinutá zemědělská i průmyslová výroba. Zemědělská výroba těží z vynikajících přírodních podmínek v severovýchodní části kraje, kraj vyniká hlavně rostlinnou výrobou, pěstováním pšenice, ječmene, cukrovky, v příměstských částech pěstováním ovoce,

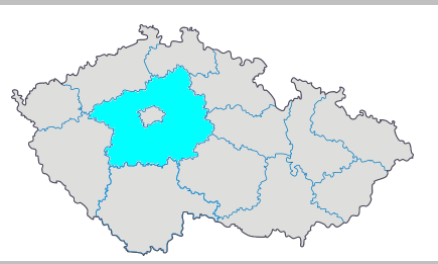
¹⁰⁶ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HL. M. PRAZE, 2013

¹⁰⁷ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ, 2013

zeleniny a květin. Stěžejními průmyslovými odvětvími jsou strojírenství, chemie a potravinářství. ŠKODA AUTO a.s. Mladá Boleslav je podnikem celostátního významu, pokračuje také výroba malých aut v TPCA Czech, s.r.o. Kolín. Několika významnějšími podniky je zastoupeno i sklářství, keramika a polygrafie.¹⁰⁸

Tabulka 11: Informace o Středočeském kraji

<i>Středočeský kraj</i>	
Krajské město	Praha
Rozloha	11 014 km ²
Počet obyvatel	1 300 131
Hrubá mzda	24 588 Kč
Nezaměstnanost	7,27%
HDP	418 652 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.12 Charakteristika Ústeckého kraje

Poloha

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky. Severozápadní hranice kraje je zároveň i státní hranicí se Spolkovou republikou Německo a to se spolkovou zemí Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým krajem, na západě s Karlovarským a z malé části i s krajem Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Povrch kraje je z geografického hlediska velmi rozdílný, příroda je rozmanitá a pestrá. Podél hranic s Německem je oblast uzavřena pásmem Krušných hor, Labskými pískovci a Lužickými horami. Na jihovýchodě kraje se rozprostírají roviny.¹⁰⁹

Hospodářství

Z odvětví má významné postavení energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Významnou oblastí je Litoměřicko a Lounsko, díky své produkci chmele a zeleniny. Polabí a Poohří jsou proslulé ovocnářské oblasti, nazývané Zahrada Čech. Skvělou pověst

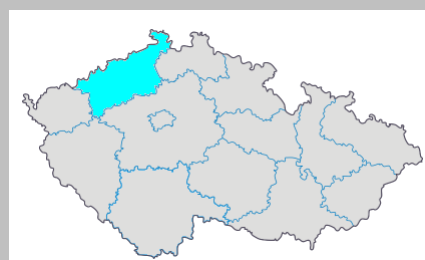
¹⁰⁸ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ, 2013

¹⁰⁹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ÚSTÍ NAD LABEM, 2013

mají i vína pěstovaná na Litoměřicku. V posledních letech se i oblast Mostecka stává známou vinařskou oblastí, kde se vinná réva pěstuje především na pozemcích zrekultivovaných po těžbě hnědého uhlí. Oblast Krušných hor je velmi řídko osídleným horským pásem s omezenými hospodářskými aktivitami. K nejvýznamnějším zaměstnavatelům Ústeckého kraje patří Mostecká uhelná společnost, Severočeské doly, Chemopetrol a Krajská zdravotní, a.s..¹¹⁰

Tabulka 12: Informace o Ústeckém kraji

<i>Ústecký kraj</i>	
Krajské město	Ústí nad Labem
Rozloha	5335 km ²
Počet obyvatel	825 646
Hrubá mzda	22 288 Kč
Nezaměstnanost	11,9%
HDP	244 181 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.13 Charakteristika kraje Vysočina

Poloha

Kraj Vysočina v rámci České republiky zaujímá centrální polohu. Sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským, se kterým vytváří oblast NUTS 2. Je pro něj charakteristická členitost území, vyšší nadmořská výška a řídké osídlení. Území kraje Vysočina se sice státní hranice České republiky přímo nedotýká, jižní část kraje však zasahuje do její těsné blízkosti, a díky tomu se Vysočina zapojuje do řady aktivit v rámci přeshraniční spolupráce s Rakouskem. Povrch území je tvořen pahorkatinami Českomoravské vrchoviny. Region je atraktivní svým poměrně nízkým znečištěním ovzduší a relativně zdravými lesy, nacházejí se v něm též vodohospodářsky významné vodní plochy a zdroje vody.¹¹¹

¹¹⁰ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ÚSTÍ NAD LABEM, 2013

¹¹¹ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V JIHLAVĚ, 2013

Hospodářství

Tradičně významné postavení má v kraji Vysočina zemědělství. Zdejší přírodní podmínky jsou sice podprůměrné, pro některé zemědělské komodity a činnosti je přesto území Vysočiny optimální, významná je produkce brambor, olejnin, pastevní chov skotu. Z průmyslové výroby má v kraji důležité postavení zvláště odvětví strojírenské a kovodělné, textilní, dřevozpracující a potravinářské.¹¹²

Tabulka 13: Informace o kraji Vysočina

<i>Kraj Vysočina</i>	
Krajské město	Jihlava
Rozloha	6 795 km ²
Počet obyvatel	510 438
Hrubá mzda	22 143 Kč
Nezaměstnanost	8,60%
HDP	157 118 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

3.2.14 Charakteristika Zlínského kraje

Poloha

Nachází se na východě republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským. Území má členitý charakter. Z převážné části je kopcovitý, tvořený pahorkatinami a pohořími. V části kraje, v povodí Moravy, se táhne rovinnatá úrodná oblast.¹¹³

Hospodářství

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu.

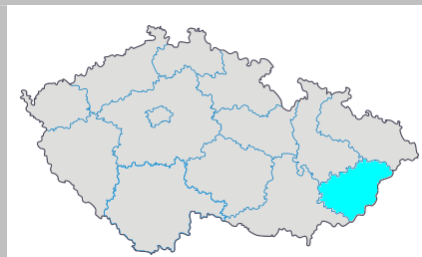
¹¹² KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V JIHLAVĚ, 2013

¹¹³ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU VE ZLÍNĚ, 2013

Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného a dřevozpracujícího. Jejich charakteristickou stránkou je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s ČR.¹¹⁴

Tabulka 14: Informace o Zlínském kraji

<i>Zlínský kraj</i>	
Krajské město	Zlín
Rozloha	3 964 km ²
Počet obyvatel	585 565
Hrubá mzda	21 494 Kč
Nezaměstnanost	8,75%
HDP	189 577 mil. Kč

Zdroj: ČSÚ

¹¹⁴ KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU VE ZLÍNĚ, 2013

4 Porovnání životní úrovně v jednotlivých krajích

Při analýze vývoje životní úrovně v krajích byly vybrány ukazatele z ekonomické, sociální a environmentální oblasti, které podle Červenky nejlépe vypovídají o úrovni života v kraji a jsou obsaženy ve zjišťování EU-SILC. Do ekonomické oblasti byly zahrnuty tyto ukazatele: hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele, průměrná hrubá měsíční mzda fyzické osoby, čisté příjmy za domácnost, míra registrované nezaměstnanosti, celkové měsíční náklady na bydlení. V sociální oblasti byly sledovány následující ukazatele: počet obyvatel na dokončený byt, počet obyvatel na jednoho lékaře, zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel. Do oblasti environmentální spadají měřené emise oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého. Do srovnání bylo zařazeno všech 14 krajů České republiky. Porovnán byl rok 2005, ve kterém probíhalo v ČR poprvé šetření EU-SILC a aktuální situace krajů, tedy rok 2012.

4.1 Sledované ukazatele

4.1.1 Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele

Představuje souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní, znamená to včetně služeb tržních i netržních. Jde o propočet v kupních cenách, za které jsou realizovány tržní výkony včetně daní z produktů a bez dotací na produkty. U netržních služeb je přidaná hodnota vyjádřena jako souhrn náhrad zaměstnancům a spotřeby fixního kapitálu. Prvotní propočet je proveden v běžných cenách, pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do stálých cen.¹¹⁵

4.1.2 Průměrná hrubá měsíční mzda fyzické osoby

Je to mzda fyzické osoby, bez přihlédnutí k délce odpracované doby. Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, prémie a odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů

¹¹⁵ ČSÚ, *Metodické poznámky*

fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky. Údaje nezahrnují zaměstnance ekonomických subjektů statisticky nesledovaných a osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslance, senátory, uvolněné členy zastupitelstev všech stupňů, soudce).¹¹⁶

4.1.3 Čisté příjmy za domácnost

Čistý příjem za domácnost obsahuje čisté peněžní příjmy (ze závislé činnosti, z podnikání, sociální, ostatní) domácností, jsou zde také zahrnuty úroky, důchody, podpora v nezaměstnanosti, sociální dávky a jiné peněžní plnění a naturálních příjmů domácností.¹¹⁷

4.1.4 Míra registrované nezaměstnanosti

Míra registrované nezaměstnanosti je počítána jako podíl počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce (zdrojem dat je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR) a zaměstnanosti z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do zaměstnanosti se nezapočítávají ženy na mateřské dovolené.¹¹⁸

4.1.5 Celkové měsíční náklady na bydlení

Tento ukazatel zahrnuje nejen náklady na nájemné, ústřední topení, teplou vodu, elektřinu, plyn, tekutá i tuhá paliva, vodné a stočné a ostatní komunální služby, ale také náklady na stavební a bytovou údržbu, opravy a údržbu zařízení domácnosti investičního charakteru, splátky úvěrů na dům nebo byt a daň z nemovitosti.¹¹⁹

4.1.6 Počet obyvatel na dokončený byt

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Byty dokončené jsou byty, na které ve smyslu Stavebního zákona ve znění pozdějších předpisů byl

¹¹⁶ ČSÚ, *Metodické poznámky*

¹¹⁷ ČSÚ, *Metodické poznámky*

¹¹⁸ ČSÚ, *Metodické poznámky*

¹¹⁹ ČSÚ, *Metodika – stavebnictví, byty*

příslušným stavebním úřadem vystaven kolaudační souhlas. Podílem počtu obyvatel a dokončenými byty je získán ukazatel počtu obyvatel na dokončený byt.¹²⁰

4.1.7 Počet obyvatel na jednoho lékaře

Lékař je absolvent magisterského studijního programu, obor všeobecné lékařství, lékařské fakulty a má titul MUDr. Ukazatel vyjadřuje podíl obyvatel kraje a celkového počtu lékařů v kraji.¹²¹

4.1.8 Zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel

Za trestný čin je považován takový čin, který je nebezpečný pro společnost. Jeho znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Ukazatel vyjadřuje, kolik připadá trestných činů na tisíc obyvatel v jednotlivých krajích.¹²²

4.1.9 Měřené emise oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého

Oxid siřičitý vzniká při spalování fosilních paliv, jak při průmyslových procesech, tak v domácích topeništích. Hlavními zdroji jsou teplárny a elektrárny, které používají nízko kvalitní oleje a uhlí s vysokým obsahem síry. Oxid dusíku vzniká ve spalovacích motorech oxidací vzdušného dusíku za vysokých teplot. V ovzduší patří oxid dusičitý k plynům, které způsobují kyselou dešť. Oxid uhelnatý vzniká při nedokonalém spalování uhlíku a organických látek, je emitován např. automobily, lokálními topeništi, energetickým a metalurgickým průmyslem.¹²³

4.2 Porovnání krajů

Pro statistické hodnocení byl zvolen postup váženého součtu. Jednotlivým krajům byly přidělovány body podle pořadí, na kterém se v jednotlivých ukazatelích umístily, viz příloha 2 až 5. Po sečtení bodů za každou oblast byly určeny hodnoty nejlepší a nejhorší. Dále byly určeny váhy oblastí, viz tabulka 15 a 16. Za nejdůležitější je považována ekonomická oblast, dále pak oblast sociální a nakonec environmentální oblast. K určení vah byl využit taktéž bodovací systém. Znamená to, že ekonomické oblasti, jako nejdůležitější, byly připsány tři

¹²⁰ ČSÚ, *Metodika – stavebnictví, byty*

¹²¹ DIDEROT, s. 140

¹²² DIDEROT, s. 150

¹²³ ČISTÉ NEBE, *Stav ovzduší*

body, sociální oblasti, jako druhé nejdůležitější, dva body a environmentální oblasti bod jeden. Výsledná váha byla získána podílem bodů udělených konkrétní oblasti a součtem všech bodů udělených dohromady. Váha pro ekonomickou oblast se tedy rovná 3/6. Pro sociální oblast je vzorec 2/6 a pro environmentální oblast je to 1/6.

Tabulka 15: Součet bodů v jednotlivých oblastech v roce 2005

Kraj	Ekonomická oblast	Sociální oblast	Environmentální oblast
Praha	57	29	1
Jihočeský kraj	47	24	9
Jihomoravský kraj	33	31	8
Karlovarský kraj	17	25	4
Královehradecký kraj	45	25	11
Liberecký kraj	37	14	3
Moravskoslezský kraj	32	16	6
Olomoucký kraj	25	24	10
Pardubický kraj	29	23	12
Plzeňský kraj	58	30	7
Středočeský kraj	58	19	5
Ústecký kraj	24	7	2
Kraj Vysočina	35	26	14
Zlínský kraj	28	22	13
Nejvyšší hodnota	58	31	14
Nejnižší hodnota	17	7	1
Váha	0,50	0,33	0,166

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16: Součet bodů v jednotlivých oblastech v roce 2012

Kraj	Ekonomická oblast	Sociální oblast	Environmentální oblast
Praha	57	28	1
Jihočeský kraj	43	29	14
Jihomoravský kraj	45	31	7
Karlovarský kraj	20	18	6
Královehradecký kraj	39	29	8
Liberecký kraj	22	19	11
Moravskoslezský kraj	27	15	2
Olomoucký kraj	26	23	9
Pardubický kraj	32	25	5
Plzeňský kraj	57	30	13
Středočeský kraj	55	17	4
Ústecký kraj	20	6	3
Kraj Vysočina	47	22	12
Zlínský kraj	35	23	10
Nejvyšší hodnota	57	31	14
Nejnižší hodnota	20	6	1
Váha	0,50	0,33	0,166

Zdroj: vlastní zpracování

Po sečtení bodů byla pro oba roky vytvořena normovaná kritériální matice, viz příloha 6 a příloha 7. Hodnoty v normované kritériální matici byly získány tak, že od součtu bodů za oblast v jednotlivých krajích, byla odečtena nejnižší hodnota tentýž oblasti a následně byl tento výsledek vydělen rozdílem nejvyšší a nejnižší hodnoty oblasti. Vážený součet v tabulce 17 a 18 byl získán přenásobením hodnot z oblastí v normované kritériální matici určenými vahami a sečtením těchto výsledků všech oblastí za kraj.

Tabulka 17: Vážený součet 2005

Kraj	Vážený součet
Praha	0,7934
Jihočeský kraj	0,7045
Jihomoravský kraj	0,6182
Karlovarský kraj	0,2885
Královehradecký kraj	0,7197
Liberecký kraj	0,3668
Moravskoslezský kraj	0,3720
Olomoucký kraj	0,4491
Pardubický kraj	0,5096
Plzeňský kraj	0,8964
Středočeský kraj	0,7179
Ústecký kraj	0,0982
Kraj Vysočina	0,6501
Zlínský kraj	0,4963

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18: Vážený součet 2012

Kraj	Vážený součet
Praha	0,7933
Jihočeský kraj	0,7841
Jihomoravský kraj	0,7481
Karlovarský kraj	0,2241
Královehradecký kraj	0,6532
Liberecký kraj	0,3286
Moravskoslezský kraj	0,2274
Olomoucký kraj	0,4103
Pardubický kraj	0,4668
Plzeňský kraj	0,9738
Středočeský kraj	0,6581
Ústecký kraj	0,0256
Kraj Vysočina	0,7192
Zlínský kraj	0,5448

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 19 je zobrazeno pořadí krajů v roce 2005, následné pořadí v roce 2012 a rozdíl umístění, tedy o kolik míst se daný kraj posunul v pořadí za sledované období. Z výsledků je patrné, že na prvních dvou a posledních dvou příčkách se pořadí nemění. Na základě zvolených ukazatelů je tedy možné říci, že dlouhodobě je nejlepší životní úroveň v Plzeňském kraji a v Praze. Naopak nejhorších výsledků dosáhl Karlovarský kraj a Ústecký kraj. Významnější posun zaznamenaly kraje Jihočeský, který si polepšil o dvě místa a Jihomoravský, ten se zlepšil dokonce o místa tři. Dalšími kraji, které se aktuálně umístily lépe, než v roce 2005, jsou kraje Vysočina, Zlínský a Liberecký. Pokles v průběhu let zaznamenal Středočeský kraj, konkrétně o dvě místa. Výrazný propad pořadím je možné vidět u Královohradeckého kraje, který ze třetího místa v roce 2005 spadl aktuálně na místo sedmé. Propad o jedno místo zaznamenal také kraj Pardubický a Moravskoslezský.

Tabulka 19: Pořadí krajů podle hodnocení životní úrovně v letech 2005 a 2012

Kraj	Pořadí 2005	Kraj	Pořadí 2012	Rozdíl umístění
Plzeňský kraj	1.	Plzeňský kraj	1.	0
Praha	2.	Praha	2.	0
Královohradecký kraj	3.	Jihočeský kraj	3.	+2
Středočeský kraj	4.	Jihomoravský kraj	4.	+3
Jihočeský kraj	5.	Kraj Vysočina	5.	+1
Kraj Vysočina	6.	Středočeský kraj	6.	-2
Jihomoravský kraj	7.	Královohradecký kraj	7.	-4
Pardubický kraj	8.	Zlínský kraj	8.	+1
Zlínský kraj	9.	Pardubický kraj	9.	-1
Olomoucký kraj	10.	Olomoucký kraj	10.	0
Moravskoslezský kraj	11.	Liberecký kraj	11.	+1
Liberecký kraj	12.	Moravskoslezský kraj	12.	-1
Karlovarský kraj	13.	Karlovarský kraj	13.	0
Ústecký kraj	14.	Ústecký kraj	14.	0

Zdroj: vlastní zpracování

5 Předpověď budoucího vývoje

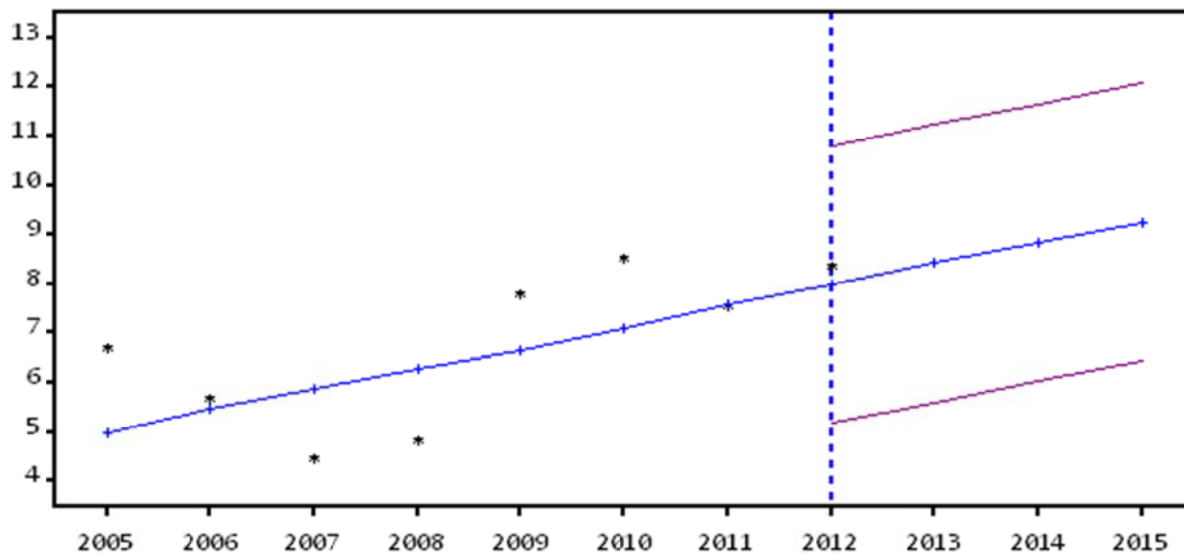
Na základě prognózy by mělo být zjištěno, zda budou mezi kraji vznikat větší rozdíly nebo se naopak budou kraje sblížovat. Proto byl, na základě variačního koeficientu, vybrán údaj z ekonomické oblasti, ve kterém se kraje nejvíce rozcházejí, tedy míra registrované nezaměstnanosti s variačním koeficientem 0,41 v roce 2005 a 0,24 v roce 2012. V sociální oblasti byly největší rozdíly pozorovány u zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel. U tohoto ukazatele byly hodnoty variačního koeficientu 0,51 v roce 2005 a 0,40 v roce 2012. Variační koeficient je vypočítán podílem směrodatné odchylky a průměru daného ukazatele.

5.1 Předpověď budoucího vývoje ukazatele míra registrované nezaměstnanosti

5.1.1 Jihočeský kraj

Při tvoření predikce v Jihočeském kraji byl zvolen model exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem, jehož hodnota MAPE vykazovala nejnižší hodnotu. Na grafu 6 je vidět, že nezaměstnanost v Jihočeském kraji v průběhu sledovaného období roste a na základě předpovědi je možné konstatovat, že růst bude pokračovat i v dalších letech. Konkrétně se nezaměstnanost zvýší od roku 2012 přibližně o jedno procento. V roce 2015 by tedy měla míra nezaměstnanosti v jihočeském kraji dosahovat hodnoty 9,2581%, což je možné vidět v tabulce 20.

Graf 6: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Jihočeský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 20: Data vývoje a predikce pro Jihočeský kraj v %

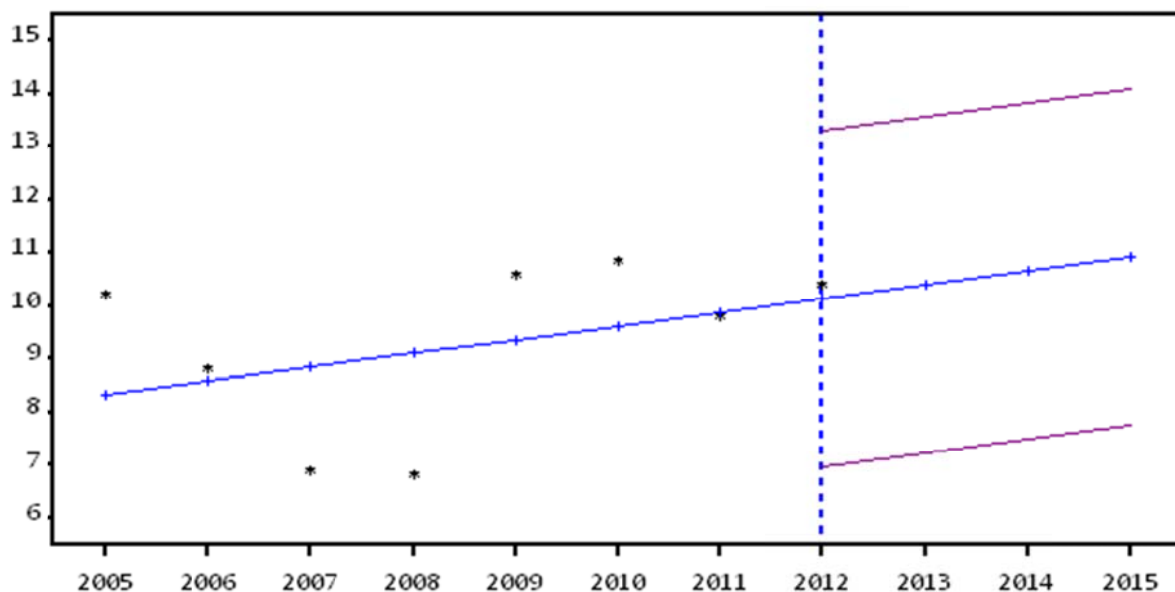
Rok	Měřená data	Predikce
2005	6,6900	4,9971
2006	5,6765	5,4580
2007	4,4718	5,8863
2008	4,8288	6,2784
2009	7,7833	6,6693
2010	8,5009	7,1158
2011	7,5252	7,5679
2012	8,3641	7,9883
2013	-	8,4175
2014	-	8,8380
2015	-	9,2581

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.2 Jihomoravský kraj

K předpovědi vývoje registrované nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji vyšel podle hodnoty MAPE jako nejvhodnější Holtův model exponenciálního vyrovnávání. Jak je vidět na grafu 7 nezaměstnanost poroste, ale podle tabulky 21, se dá pozorovat, že nárůst bude jen mírný, konkrétně jen něco málo přes půl procenta.

Graf 7: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Jihomoravský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 21: Data vývoje a predikce pro Jihomoravský kraj v %

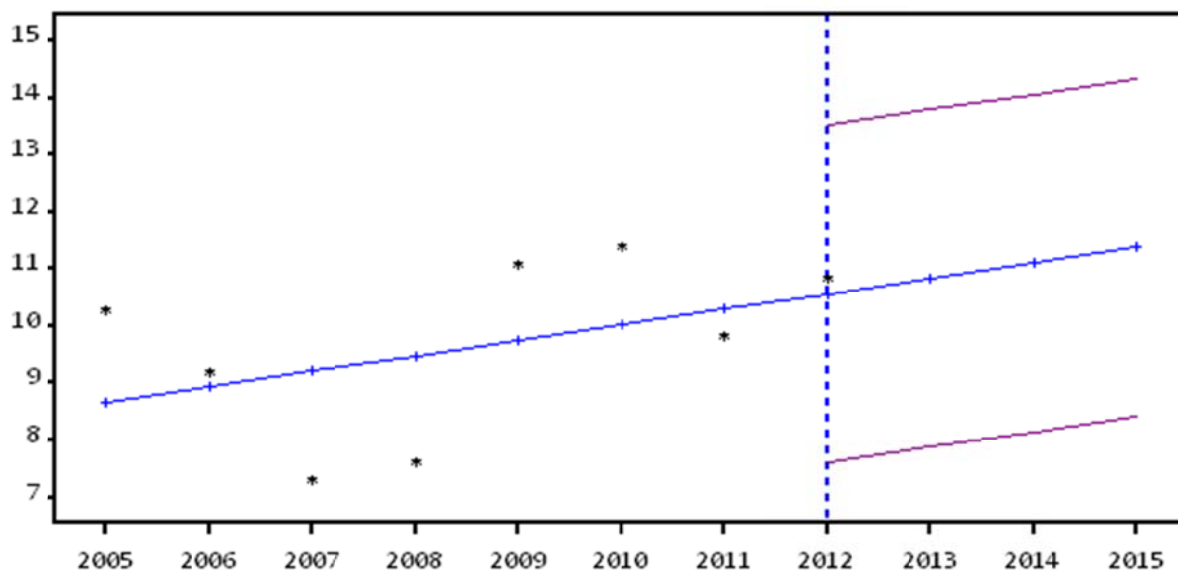
Rok	Měřená data	Predikce
2005	10,2100	8,3232
2006	8,8200	8,5867
2007	6,9188	8,8485
2008	6,8268	9,1082
2009	10,5867	9,3675
2010	10,8668	9,6303
2011	9,8064	9,8932
2012	10,4154	10,1547
2013	-	10,4165
2014	-	10,6781
2015	-	10,9397

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.3 Karlovarský kraj

Pro prognózu v kraji Karlovarském byl zvolen Holtův model exponenciálního vyrovnávání. Ten dosáhl nejnižší sledovaného kritéria, tedy hodnoty střední absolutní procentuální chyby. Na základě grafu 8, který byl Holtovým modelem vytvořen, je možné sledovat lehký růst nezaměstnanosti. Podle tabulky 22, kde jsou přesné hodnoty, bude v roce 2015 míra registrované nezaměstnanosti dosahovat 11,3873%, tedy o 0,5439% více než v roce 2012.

Graf 8: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Karlovarský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 22: Data vývoje a predikce pro Karlovarský kraj v %

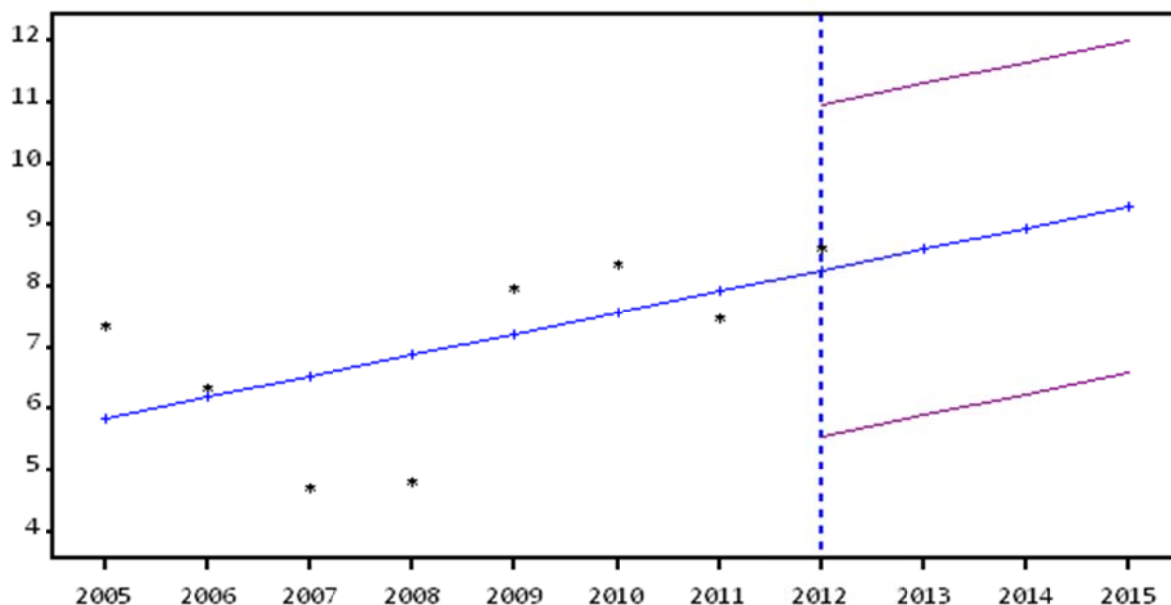
Rok	Měřená data	Predikce
2005	10,2800	8,6731
2006	9,1999	8,9461
2007	7,3167	9,2177
2008	7,6158	9,4871
2009	11,0742	9,7566
2010	11,3950	10,0293
2011	9,8313	10,3020
2012	10,8434	10,5729
2013	-	10,8445
2014	-	11,1159
2015	-	11,3873

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.4 Královehradecký kraj

Graf 9, který ukazuje průběžný růst nezaměstnanosti v Královehradeckém kraji, byl vytvořen Holtovým modelem exponenciálního vyrovnávání, jehož hodnota MAPE byla nejnižší. Tabulka 23 ukazuje konkrétní procentuální hodnoty. Od roku 2012 se zvýší míra registrované nezaměstnanosti z 8,61% na hodnotu 9,297%, která je na základě předpovědi zaznamenána v roce 2015.

Graf 9: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Královehradecký kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 23: Data vývoje a predikce pro Královehradecký kraj v %

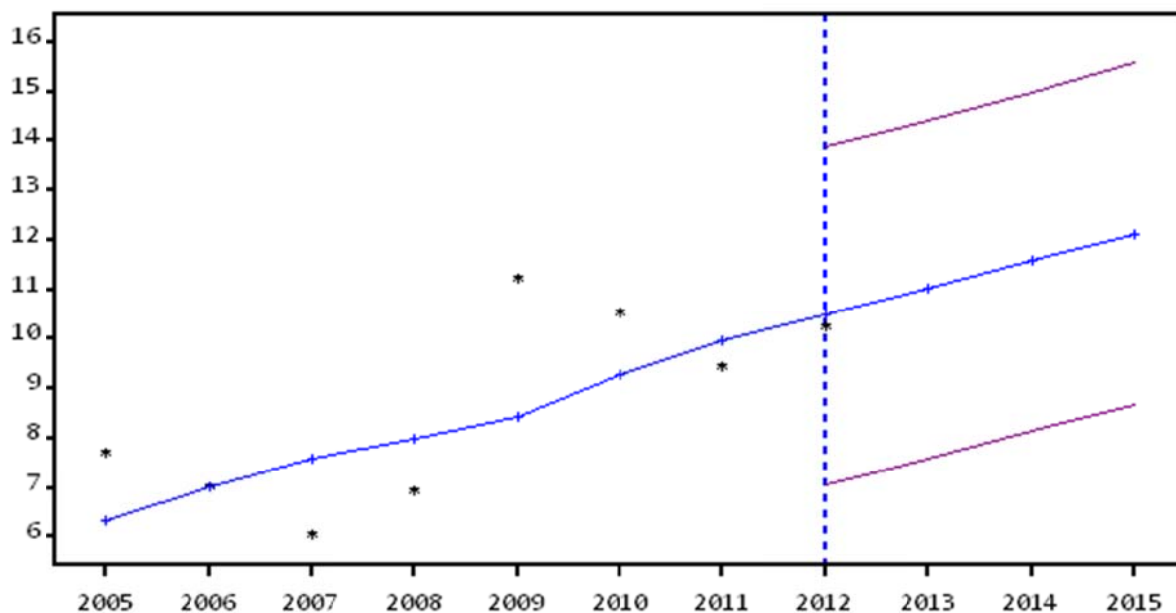
Rok	Měřená data	Predikce
2005	7,3326	5,8541
2006	6,3245	6,2000
2007	4,7050	6,5445
2008	4,8058	6,8870
2009	7,9683	7,2293
2010	8,3700	7,5744
2011	7,4900	7,9196
2012	8,6100	8,2635
2013	-	8,6083
2014	-	8,9526
2015	-	9,2970

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.5 Liberecký kraj

Za nejvhodnější model pro predikci v Libereckém kraji byl, podle nejnižší hodnoty střední absolutní procentuální chyby MAPE, zvolen model exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem. Na základě tohoto modelu byl vytvořen graf 10 a tabulka 24. Z nich je možné vyčíst poměrně prudký nárůst nezaměstnanosti v budoucím období. V roce 2015 by měla být hodnota na úrovni 12,1268%.

Graf 10: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Liberecký kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 24: Data vývoje a predikce pro Liberecký kraj v %

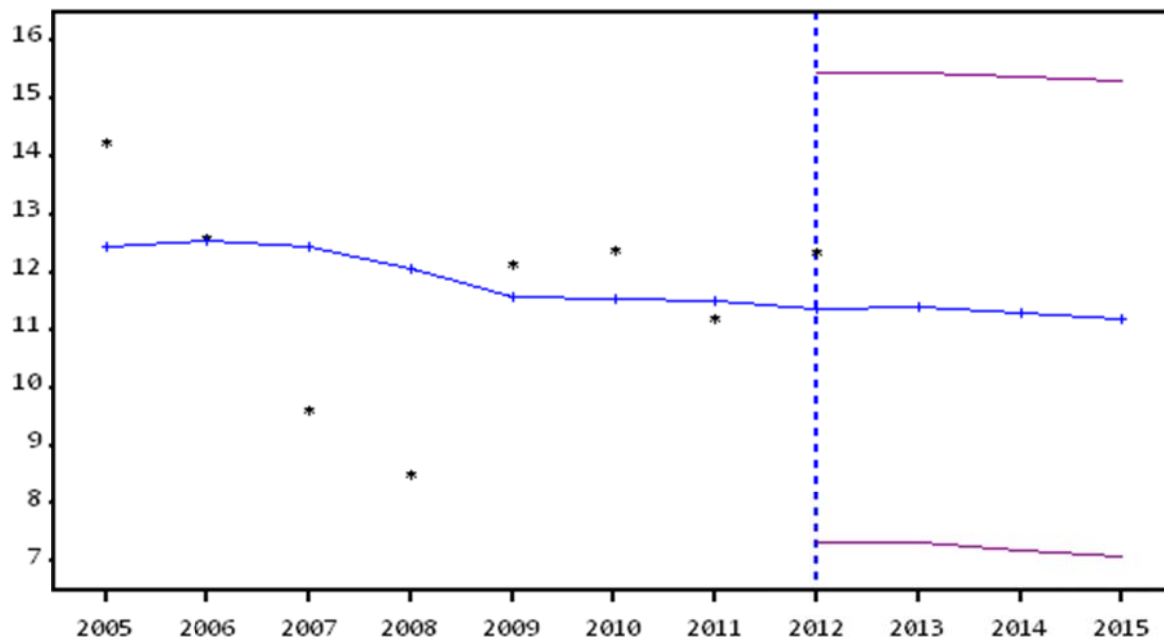
Rok	Měřená data	Predikce
2005	7,7252	6,3180
2006	7,0404	7,0321
2007	6,0520	7,5922
2008	6,9535	7,9819
2009	11,2375	8,4269
2010	110,5399	9,2927
2011	9,4618	9,9866
2012	10,2571	10,4856
2013	-	11,0165
2014	-	11,5719
2015	-	12,1268

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.6 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj, by podle prognózy vytvořené Holtovým modelem exponenciálního vyrovnávání, měl jako jeden ze dvou krajů, zaznamenat drobný pokles nezaměstnanosti, jak ukazuje graf 11. Konkrétně z 12,3417% naměřených v roce 2012 na 11,191% v roce 2015. Ukazuje to tabulka 25.

Graf 11: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Moravskoslezský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 25: Data vývoje a predikce pro Moravskoslezský kraj v %

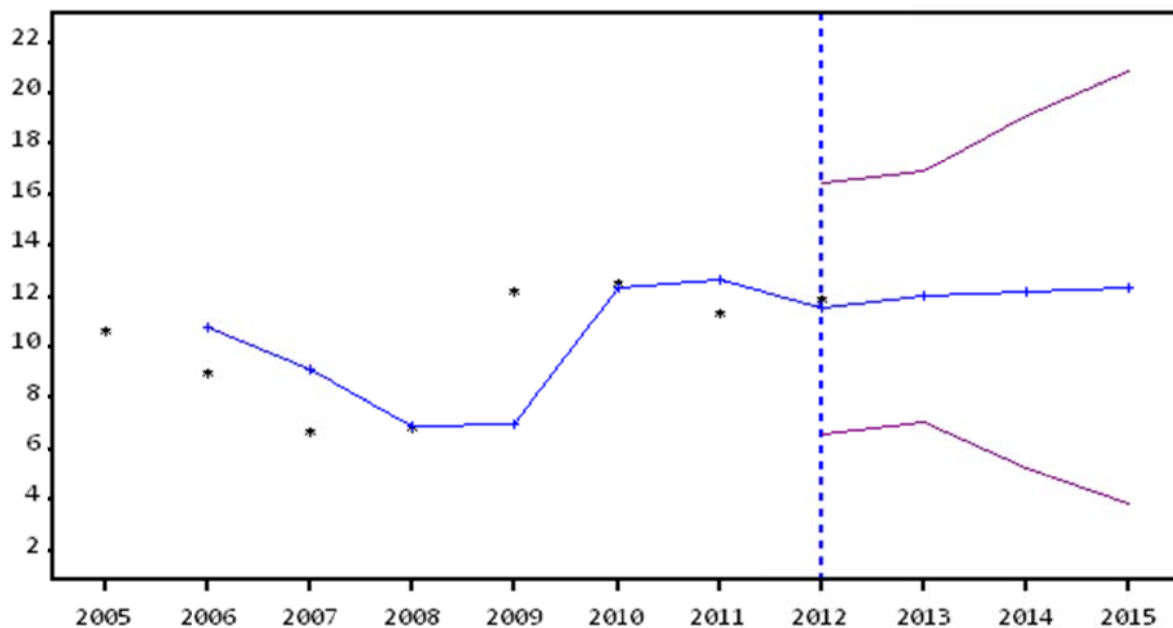
Rok	Měřená data	Predikce
2005	14,2305	12,4556
2006	12,5832	12,5475
2007	9,6163	12,4528
2008	8,4864	12,0498
2009	12,1427	11,5684
2010	12,3561	11,5309
2011	11,1833	11,5204
2012	12,3417	11,3852
2013	-	11,3889
2014	-	11,2899
2015	-	11,1910

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.7 Olomoucký kraj

V případě Olomouckého kraje vyšel podle hodnoty MAPE jako nejpřesnější model náhodné procházky. V grafu 12 a tabulce 26, které byly modelem vytvořeny, je možné pozorovat, že nezaměstnanost roste a nejenak tomu bude i v budoucnosti. Konkrétně od posledního sledovaného roku 2012 do roku 2015 o 0,5173%.

Graf 12: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Olomoucký kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 26: Data vývoje a predikce pro Olomoucký kraj v %

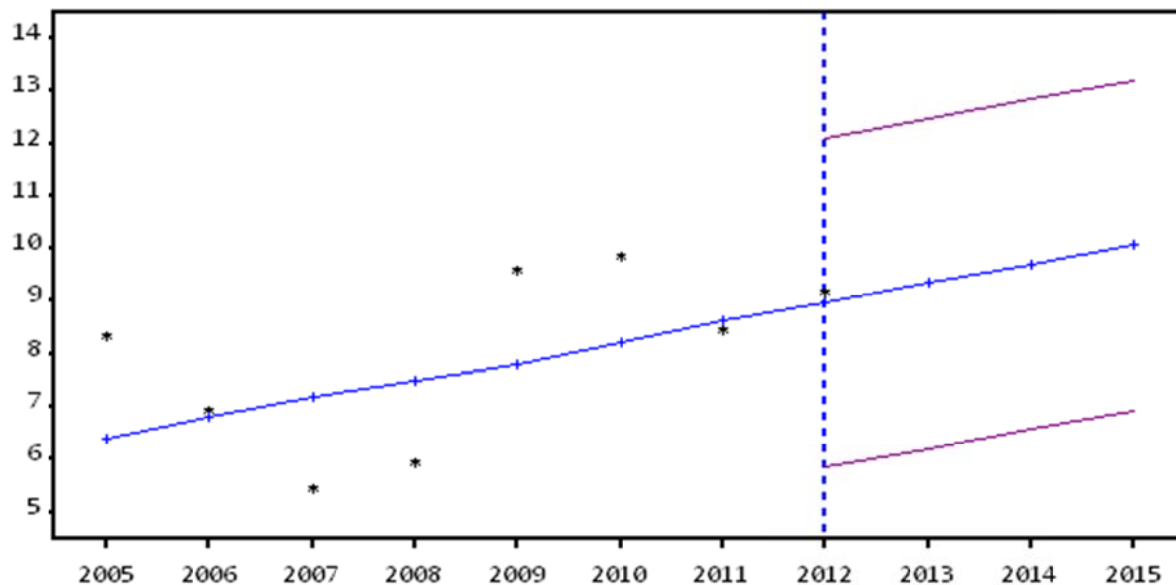
Rok	Měřená data	Predikce
2005	10,6499	-
2006	8,9710	10,8223
2007	6,7339	9,1435
2008	6,8710	6,9063
2009	12,1909	7,0434
2010	12,4846	12,3633
2011	11,3728	12,6570
2012	11,8567	11,5452
2013	-	12,0292
2014	-	12,2016
2015	-	12,3740

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.8 Pardubický kraj

Pardubickému kraji je předpovídán růst míry registrované nezaměstnanosti na základně Holtova exponenciálního modelu pomocí něhož byl vytvořen graf 13. V tabulce 27, která byla modelem rovněž vytvořena, jsou konkrétní procentuální hodnoty, kterých bude nezaměstnanost v kraji nabývat. V roce 2015 by měla být tato hodnota ve výši 10,0678%.

Graf 13: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Pardubický kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 27: Data vývoje a predikce pro Pardubický kraj v %

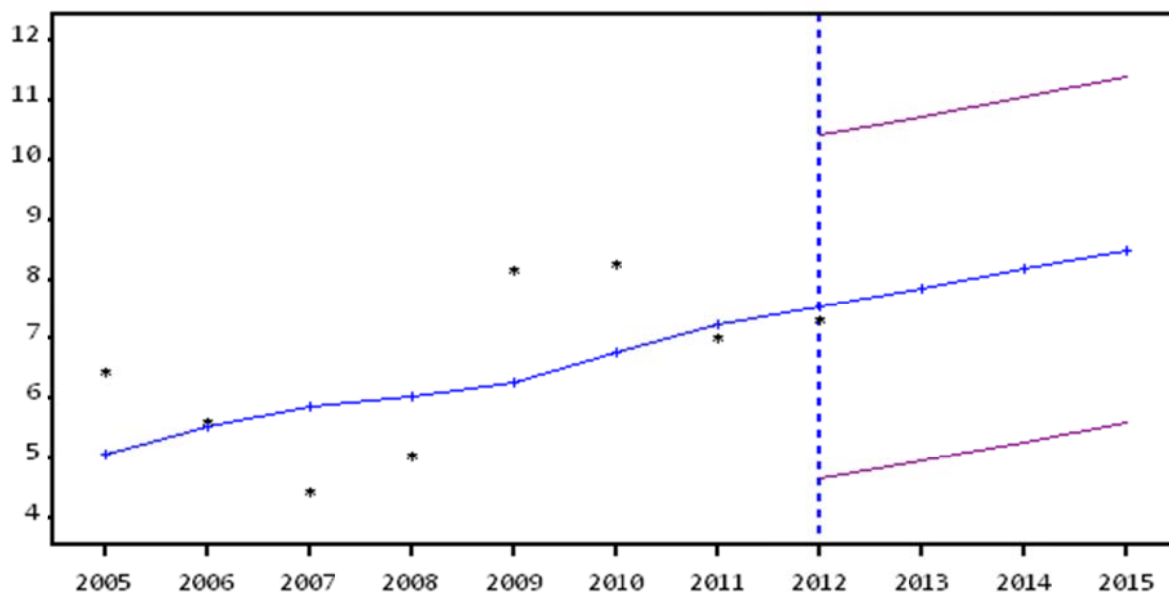
Rok	Měřená data	Predikce
2005	8,3499	6,3859
2006	6,9114	6,8168
2007	5,4309	7,1803
2008	5,9533	7,4774
2009	9,5792	7,7826
2010	9,8681	8,2074
2011	8,4423	8,6274
2012	9,1591	8,9809
2013	-	9,3475
2014	-	9,7077
2015	-	10,0678

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.9 Plzeňský kraj

K vytvoření predikce pro kraj Plzeňský se ukázal být nejvhodnější model exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem, jehož hodnota sledovaného kritéria MAPE vyšla jako nejnižší. Podle tohoto modelu byl vytvořen graf 14, na kterém je možné vidět rostoucí tendenci nezaměstnanosti. Mezi roky 2012 a 2015 by měla míra nezaměstnanosti vzrůst o více než 1%. Přesné hodnoty jsou zobrazeny v tabulce 28.

Graf 14: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Plzeňský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 28: Data vývoje a predikce pro Plzeňský kraj v %

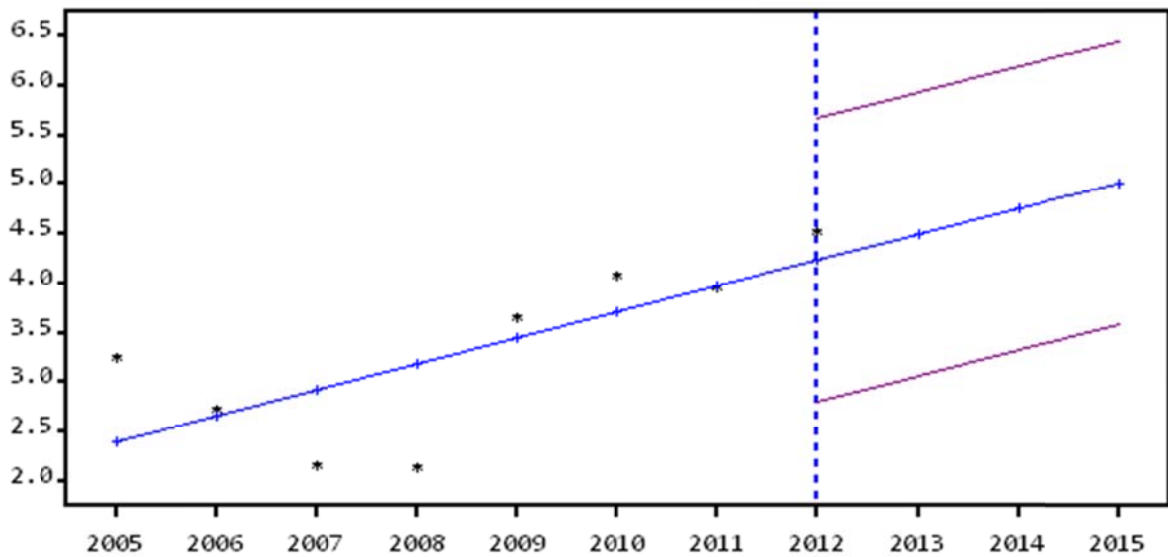
Rok	Měřená data	Predikce
2005	6,4456	5,0809
2006	5,5971	5,5405
2007	4,4335	5,8711
2008	5,0288	6,0541
2009	8,1610	6,2773
2010	8,2455	6,7867
2011	7,0093	7,2541
2012	7,3059	7,5535
2013	-	7,8522
2014	-	8,1750
2015	-	8,4974

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.10 Praha

V Praze nezaměstnanost meziročně roste, jak ukazuje graf 15, který byl vytvořen pomocí modelu exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem, jenž byl vybrán jako nejvhodnější na základě nejnižší hodnoty střední absolutní procentuální chyby. V tabulce 29 jsou zobrazeny konkrétní procentuální hodnoty nezaměstnanosti v jednotlivých letech.

Graf 15: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro kraj Praha v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 29: Data vývoje a predikce pro kraj Praha v %

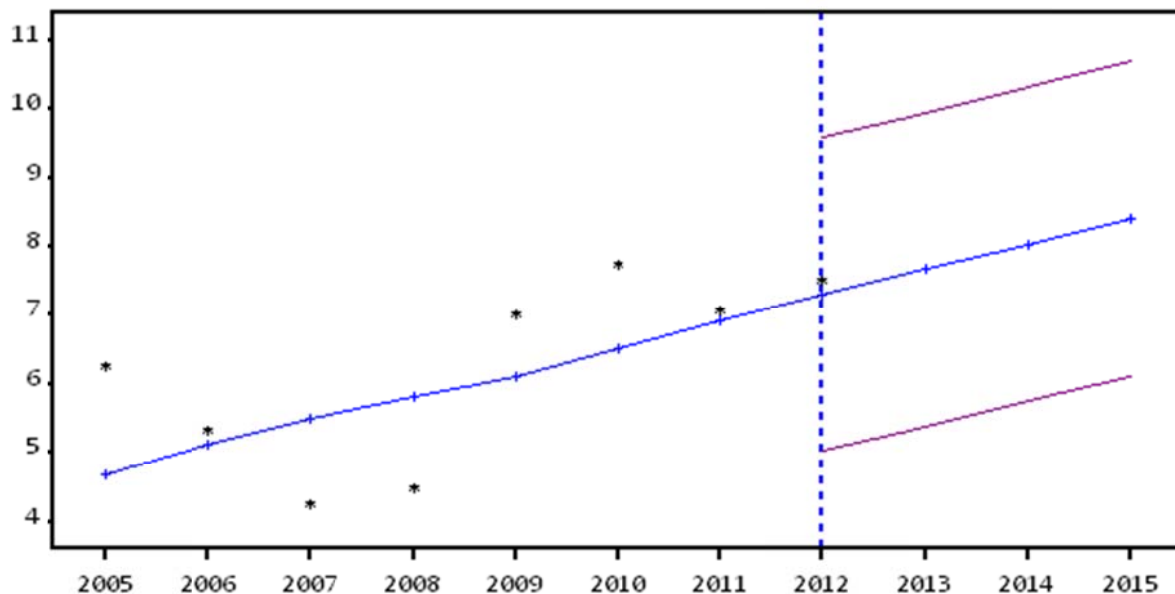
Rok	Měřená data	Predikce
2005	3,2498	2,4072
2006	2,7222	2,6704
2007	2,1606	2,9325
2008	2,1371	3,1936
2009	3,6600	3,4540
2010	4,0715	3,7155
2011	3,9488	3,9769
2012	4,5200	4,2376
2013	-	4,4984
2014	-	4,7587
2015	-	5,0186

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.11 Středočeský kraj

Pro modelaci prognózy Středočeského kraje, se ukázal být nejlepší Holtův model exponenciálního vyrovnávání, dosahující nejnižší hodnoty MAPE. Jeho pomocí byl vytvořen graf 16, ukazující růst nezaměstnanosti graficky. Na konkrétních hodnotách v tabulce 30 je patrné, že mezi roky 2012 a 2015 vzroste míra nezaměstnanosti z 7,5189% na 8,4048 tedy o 0,8859%.

Graf 16: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Středočeský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 30: Data vývoje a predikce pro Středočeský kraj v %

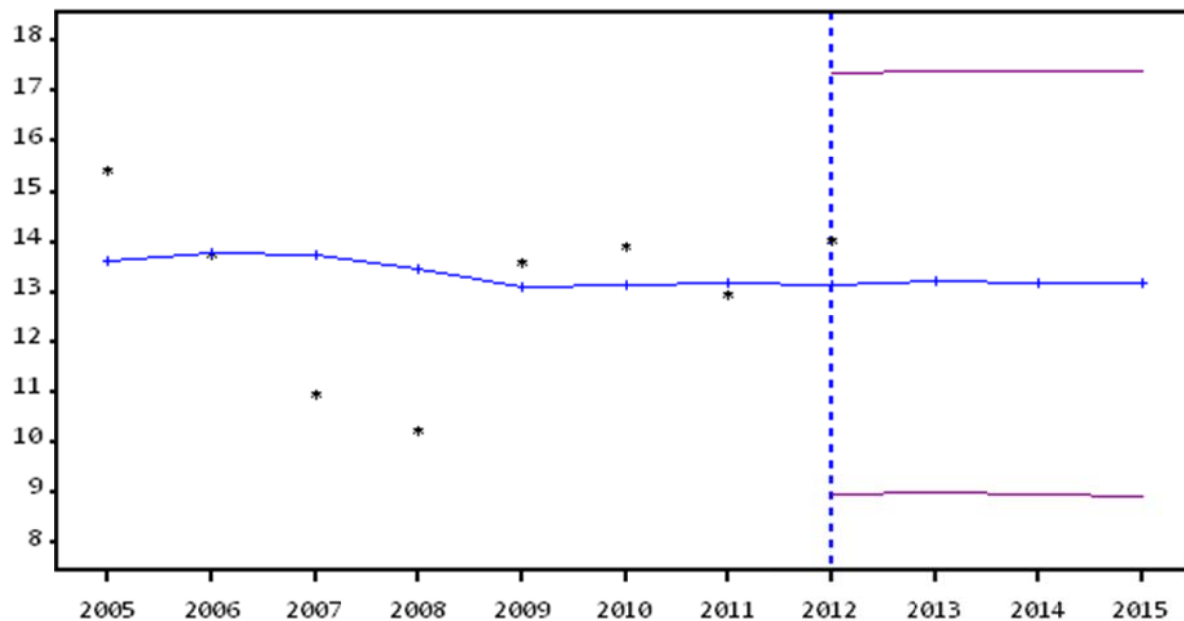
Rok	Měřená data	Predikce
2005	6,2516	4,6950
2006	5,3189	5,1225
2007	4,2464	5,4949
2008	4,4739	5,8087
2009	7,0054	6,1190
2010	7,7300	6,5192
2011	7,0710	6,9327
2012	7,5189	7,3027
2013	-	7,6759
2014	-	8,0403
2015	-	8,4048

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.12 Ústecký kraj

Ústecký kraj je druhým krajem, který na základě prognózy bude vykazovat pokles míry nezaměstnanosti. Tato prognóza byla vytvořena modelem exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem, který měl nejnižší hodnotu kritéria MAPE. Na grafu 17 jsou patrné meziroční výkyvy míry nezaměstnanosti. V tabulce 31 jsou přesné hodnoty vytvořeny předpovědi. V letech 2013, 2014 a 2015 by se měla nezaměstnanosti pohybovat okolo 13,2% .

Graf 17: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Ústecký kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 31: Data vývoje a predikce pro Ústecký kraj v %

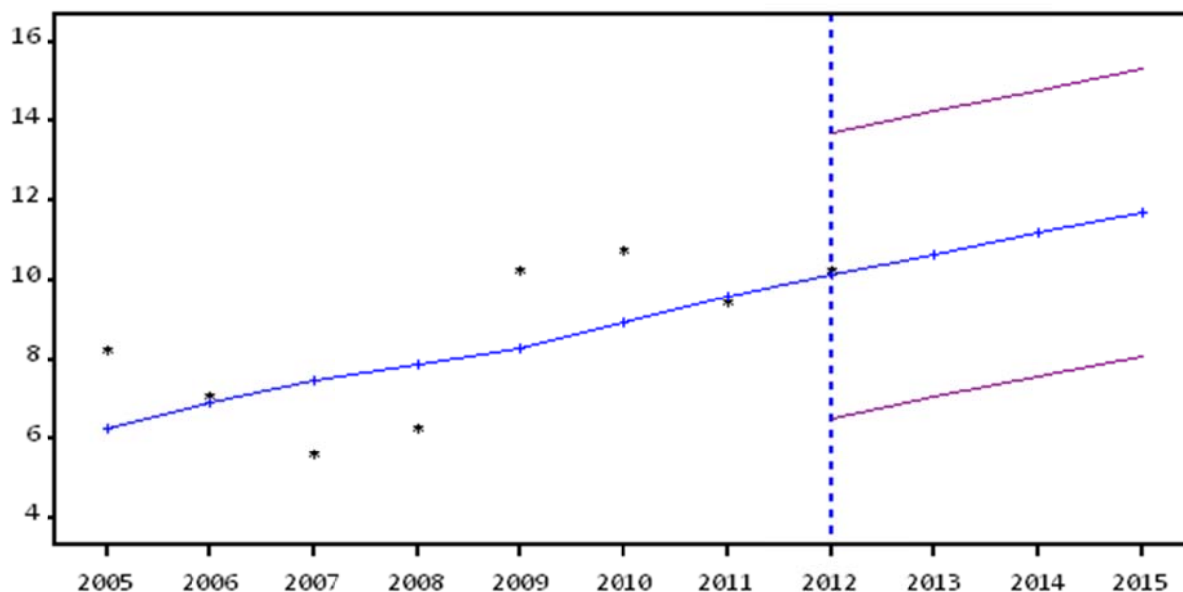
Rok	Měřená data	Predikce
2005	15,4116	13,6291
2006	13,7685	13,7858
2007	10,9618	13,7646
2008	10,2565	13,4678
2009	13,6081	13,1303
2010	13,9008	13,1575
2011	12,9399	13,2111
2012	14,0197	13,1644
2013	-	13,2292
2014	-	13,2095
2015	-	13,1897

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.13 Kraj Vysočina

Pro prognózu kraje Vysočina byl jako nejvhodnější podle kritéria MAPE zvolen model exponenciálního vyrovnávání s tlumeným trendem. Na grafu 18 je patrné, že nezaměstnanost poroste. Při pohledu na přesné hodnoty do tabulky 32, je možné konstatovat, že v kraji Vysočina byl na základě vytvořené předpovědi pozorován nejvyšší procentuální nárůst nezaměstnanosti mezi všemi kraji. Mezi roky 2012 a 2015 by měla nezaměstnanost narůst o 1,4794%.

Graf 18: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro kraj Vysočina v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 32: Data vývoje a predikce pro kraj Vysočina v %

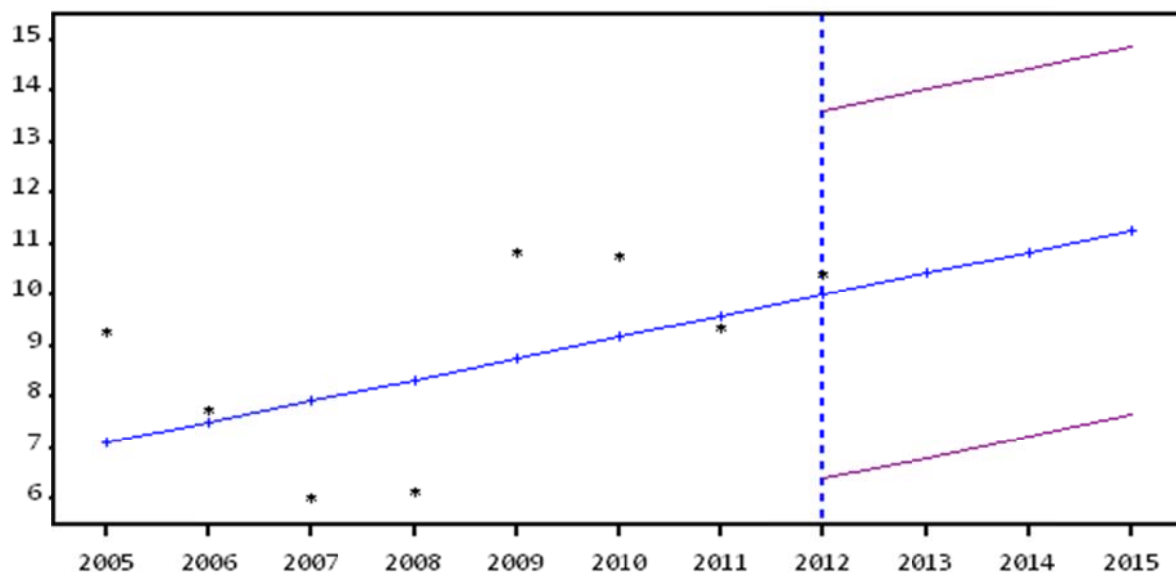
Rok	Měřená data	Predikce
2005	8,2313	6,2697
2006	7,1005	6,9431
2007	5,6345	7,4835
2008	6,2730	7,8760
2009	10,2503	8,2859
2010	10,7310	8,9573
2011	9,4417	9,6143
2012	10,2316	10,1279
2013	-	10,6612
2014	-	11,1864
2015	-	11,7110

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.1.14 Zlínský kraj

Ve Zlínském kraji je také možné sledovat meziroční růst nezaměstnanosti. Ukazuje to graf 19, který byl vytvořen Holtovým modelem exponenciálního vyrovnávání. Ten byl vybrán na základě nejnižší hodnoty kritéria MAPE. Podle tabulky 32 je možné určit přesné hodnoty. V roce 2015 je předpovídaná hodnota nezaměstnanosti 11,2516%.

Graf 19: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Zlínský kraj v %

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 33: Data vývoje a predikce pro Zlínský kraj v %

Rok	Měřená data	Predikce
2005	9,2702	7,0970
2006	7,7511	7,5144
2007	6,0200	7,9299
2008	6,1300	8,3433
2009	10,8300	8,7563
2010	10,7400	9,1736
2011	9,3500	9,5904
2012	10,4169	10,0054
2013	-	10,4211
2014	-	10,8363
2015	-	11,2516

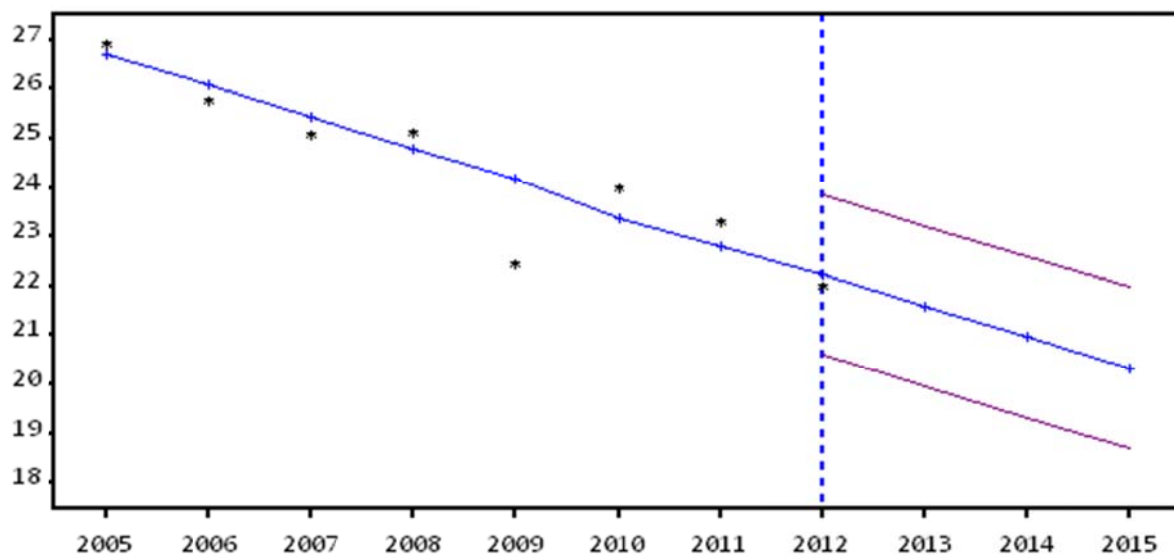
Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2 Předpověď budoucího vývoje ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel

5.2.1 Jihočeský kraj

Predikce Jihočeského kraje je modelována pomocí Holtova modelu exponenciálního vyrovnávání. Ten měl nejnižší hodnotu kritéria MAPE, a proto byl zvolen jako nejvhodnější. V grafu 20 je možné sledovat meziroční pokles počtu trestných činů a v tabulce 34 jsou konkrétní hodnoty, které sledovaný ukazatel nabývá.

Graf 20: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Jihočeský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 34: Data vývoje a predikce pro Jihočeský kraj

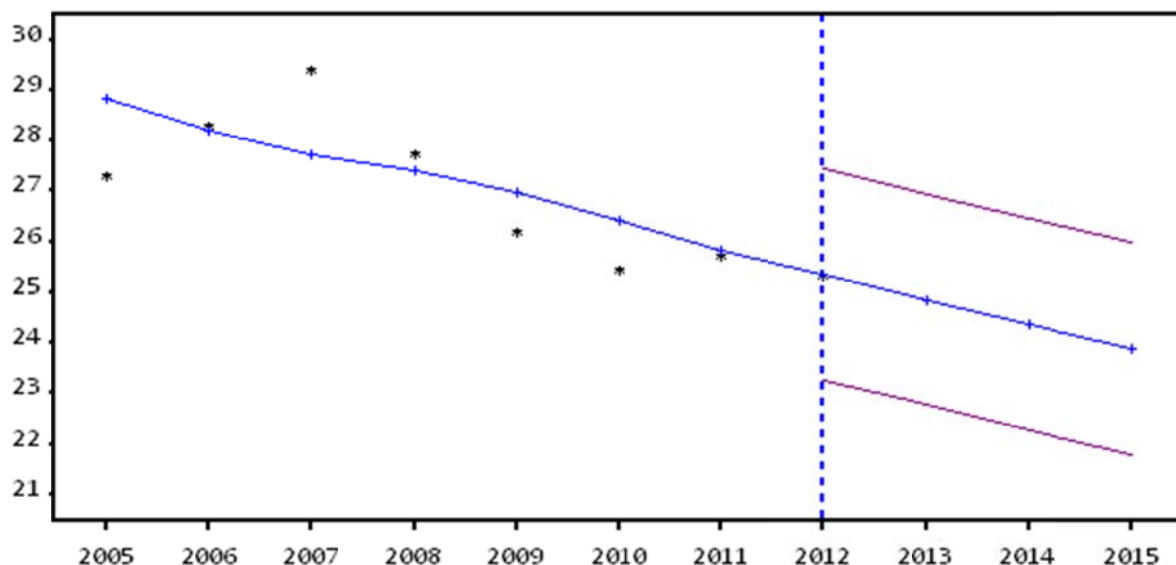
Rok	Měřená data	Predikce
2005	26,8840	26,7094
2006	25,7700	26,1033
2007	25,0781	25,4438
2008	25,0987	24,7809
2009	22,4218	24,1898
2010	23,9814	23,3793
2011	23,3053	22,8180
2012	22,000	22,2446
2013	-	21,5944
2014	-	20,9698
2015	-	20,3452

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.2 Jihomoravský kraj

Při tvorbě prognózy pro Jihomoravský kraj byl využit Holtův model exponenciálního vyrovnávání, který měl nejnižší hodnotu kritéria MAPE, je tedy v tomto případě nejvhodnější. Na grafu 21 je patrné, že počet trestných činů v kraji klesá. V roce 2015 by počet trestných činů na tisíc obyvatel měl dosahovat hodnoty 23,8907, viz tabulka 35.

Graf 21: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Jihomoravský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 35: Data vývoje a predikce pro Jihomoravský kraj

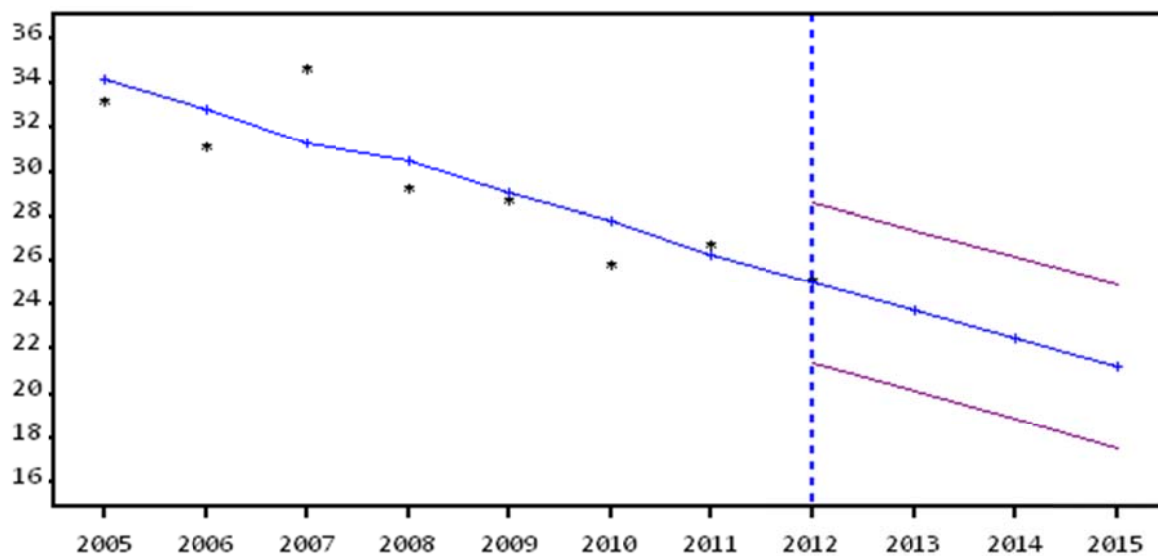
Rok	Měřená data	Predikce
2005	27,3000	28,8375
2006	28,3000	28,2066
2007	29,4000	27,7347
2008	27,7182	27,4162
2009	26,1693	26,9649
2010	25,4275	26,4064
2011	25,7046	25,8300
2012	25,3037	25,3368
2013	-	24,8526
2014	-	24,3716
2015	-	23,8907

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.3 Karlovarský kraj

Při volbě modelu k předpovědi v Karlovarském kraji byla kritická hodnota MAPE nejnižší u Holtova modelu exponenciálního vyrovnávání. Jeho pomocí vznikl graf 22, kde je znázorněn vývoj a předpověď budoucího vývoje trestných činů v kraji. Podle tabulky 36, kde jsou zobrazeny budoucí hodnoty, vzroste počet trestných činů na tisíc obyvatel z 25,0650 v roce 2012 na 21,2519 v roce 2015.

Graf 22: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Karlovarský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 36: Data vývoje a predikce pro Karlovarský kraj

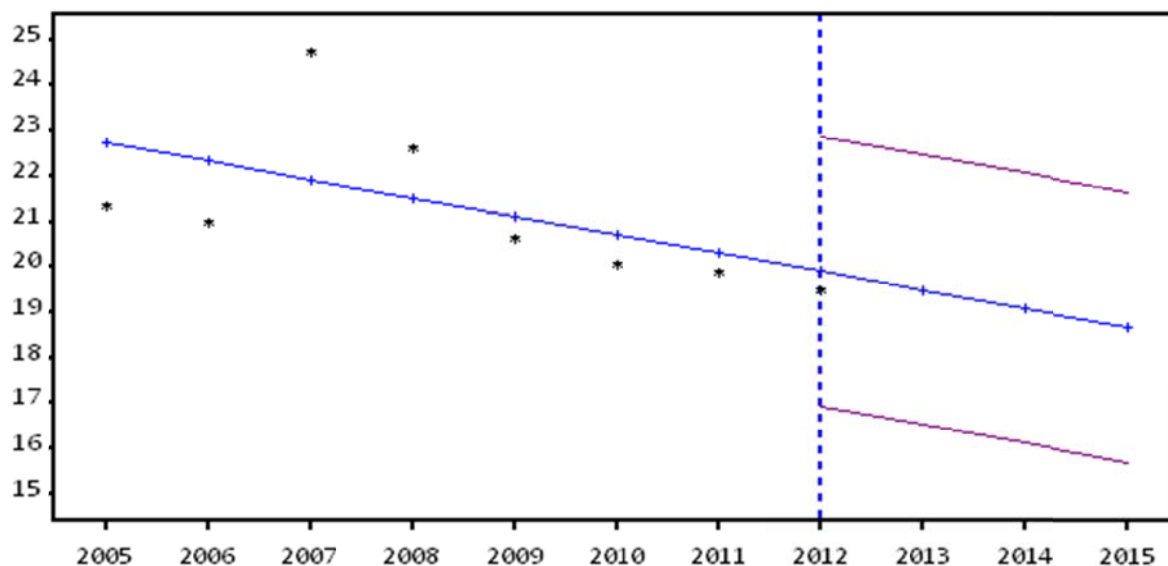
Rok	Měřená data	Predikce
2005	33,1826	34,2047
2006	31,1649	32,8090
2007	34,6280	31,3326
2008	29,2634	30,4960
2009	28,7000	29,0731
2010	25,8000	27,7614
2011	26,7000	26,2439
2012	25,0650	25,0394
2013	-	23,7791
2014	-	22,5155
2015	-	21,2519

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.4 Královehradecký kraj

Holtův model exponenciálního vyrovnávání byl podle hodnoty MAPE zvolen jako nejvhodnější i pro předpověď v kraji Královehradeckém. V grafu 23 i tabulce 37 je možné sledovat, pokles trestných činů v průběhu let, nejinak tomu podle předpovědi bude až do roku 2015.

Graf 23: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Královeshradecký kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 37: Data vývoje a predikce pro Královeshradecký kraj

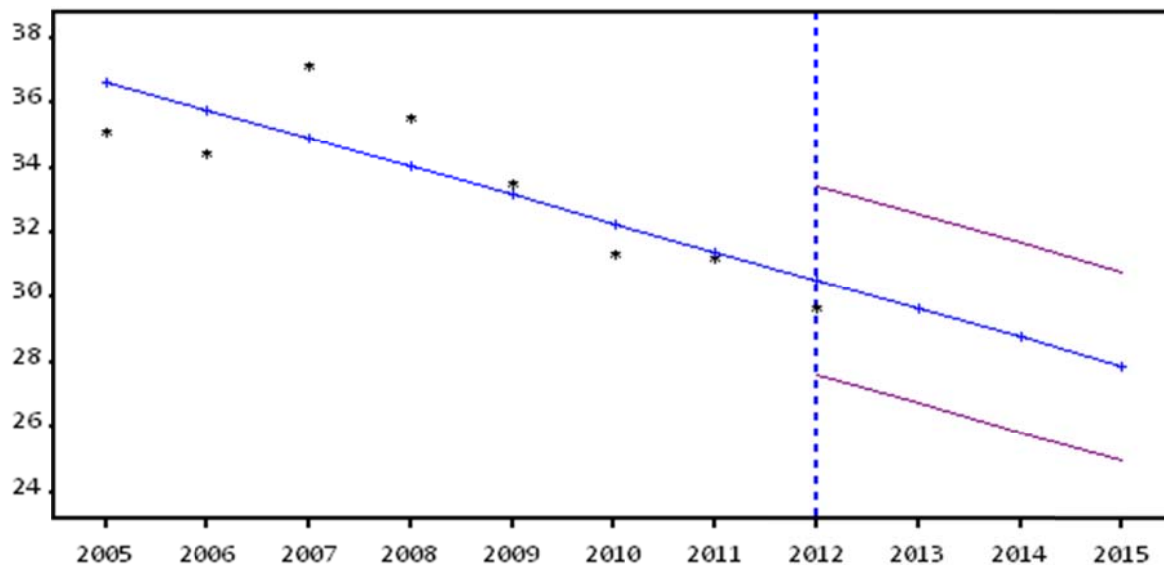
Rok	Měřená data	Predikce
2005	21,3088	22,7347
2006	20,9808	22,3288
2007	24,7056	21,9230
2008	22,6029	21,5214
2009	20,6218	21,1180
2010	20,0633	20,7131
2011	19,9000	20,3080
2012	19,5000	19,9031
2013	-	19,4983
2014	-	19,0938
2015	-	18,6894

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.5 Liberecký kraj

V případě Libereckého kraje byl pro předpověď budoucího vývoje trestných činů na tisíc obyvatel zvolen Holtův model exponenciálního vyrovnávání, jehož kritická hodnota byla nejnižší. V grafu 24 je patrný pokles sledovaného ukazatele. Přesné hodnoty jsou zobrazeny v tabulce 38. Zde je patrný mezi roky 2012 a 2015 pokles o 1,7506 trestných činů na tisíc obyvatel.

Graf 24: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Liberecký kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 38: Data vývoje a predikce pro Liberecký kraj

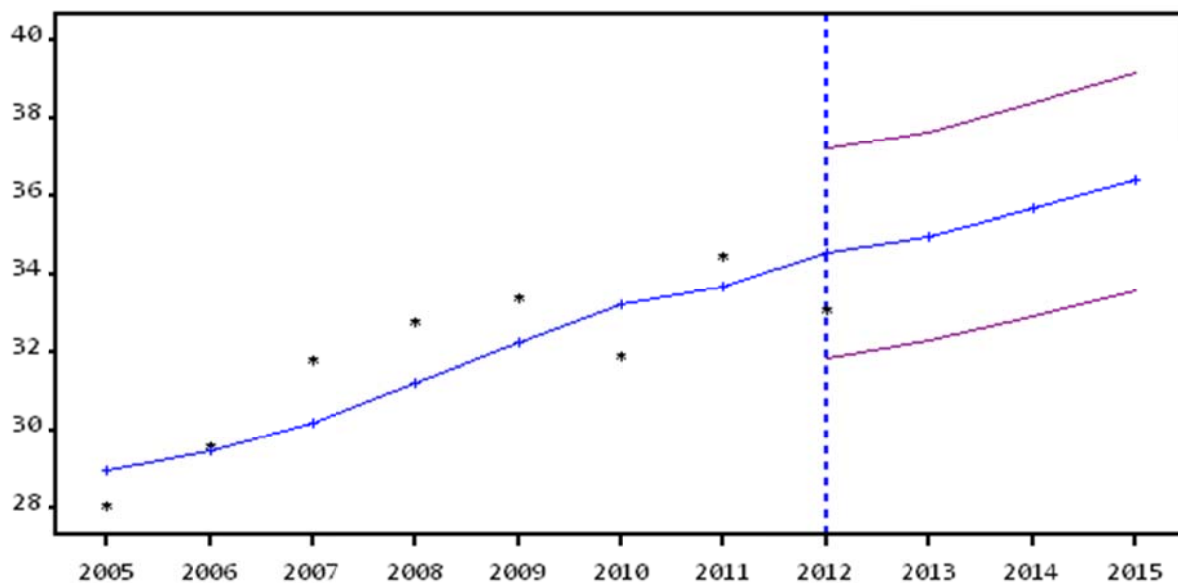
Rok	Měřená data	Predikce
2005	35,1000	36,6415
2006	34,4000	35,7656
2007	37,1000	34,8898
2008	35,5000	34,0176
2009	33,5000	33,1446
2010	31,3186	32,2706
2011	31,2128	31,3952
2012	29,6471	30,5206
2013	-	29,6453
2014	-	28,7709
2015	-	27,8965

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.6 Moravskoslezský kraj

Předpověď budoucího vývoje Moravskoslezského kraje je tvořena Holtovým modelem exponenciálního vyrovnávání, který zaznamenal nejnižší kritickou hodnotu MAPE. Je to jeden z dvou krajů, ve kterých byl zaznamenán i předpovídán nárůst trestných činů. Ten je znázorněn v grafu 25. Nárůst jako takový není nepatrný, ale jak ukazuje tabulka 39, za tři roky předpovídané modelem, by měl počet trestných činů na tisíc obyvatel, vzrůst o 3,3271 činů.

Graf 25: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Moravskoslezský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 39: Data vývoje a predikce pro Moravskoslezský kraj

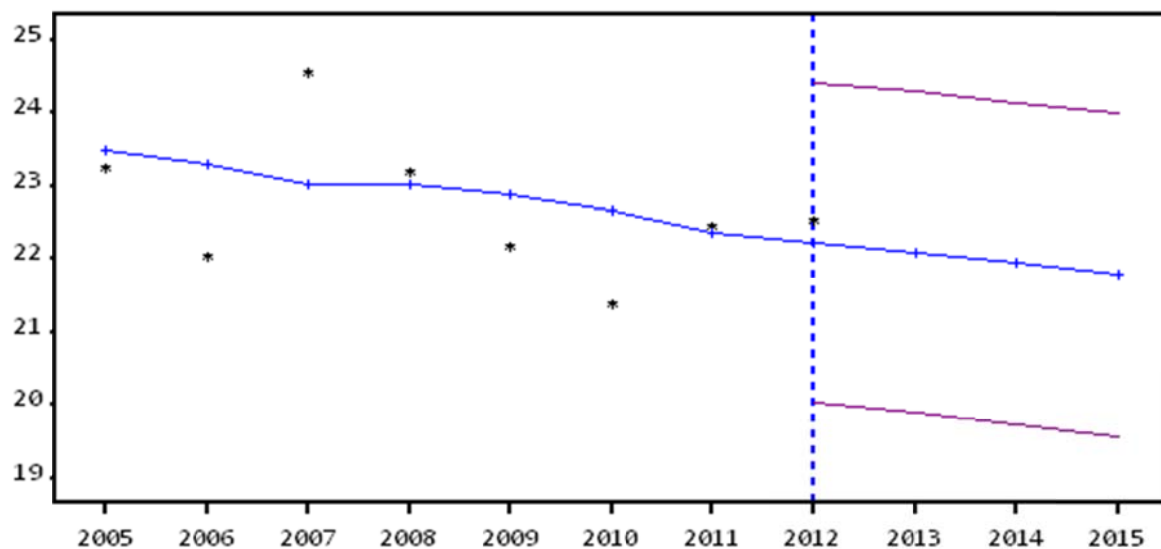
Rok	Měřená data	Predikce
2005	28,0763	28,9580
2006	29,5966	29,4987
2007	31,8004	30,2338
2008	32,7572	31,2607
2009	33,4020	32,2740
2010	31,9111	33,2143
2011	34,4581	33,6720
2012	33,0739	34,5444
2013	-	34,9688
2014	-	35,6849
2015	-	36,4010

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.7 Olomoucký kraj

Počet trestných činů na tisíc obyvatel v Olomouckém kraji, bude v budoucnosti klesat. Ukazuje to graf 26 vytvořený modelem exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem, který byl v tomto případě zvolen jako vhodný na základě jeho hodnoty MAPE. Podle tabulky 40 je možné konstatovat, že pokles je poměrně mírný, o méně než jeden čin na tisíc obyvatel.

Graf 26: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 40: Data vývoje a predikce pro Olomoucký kraj

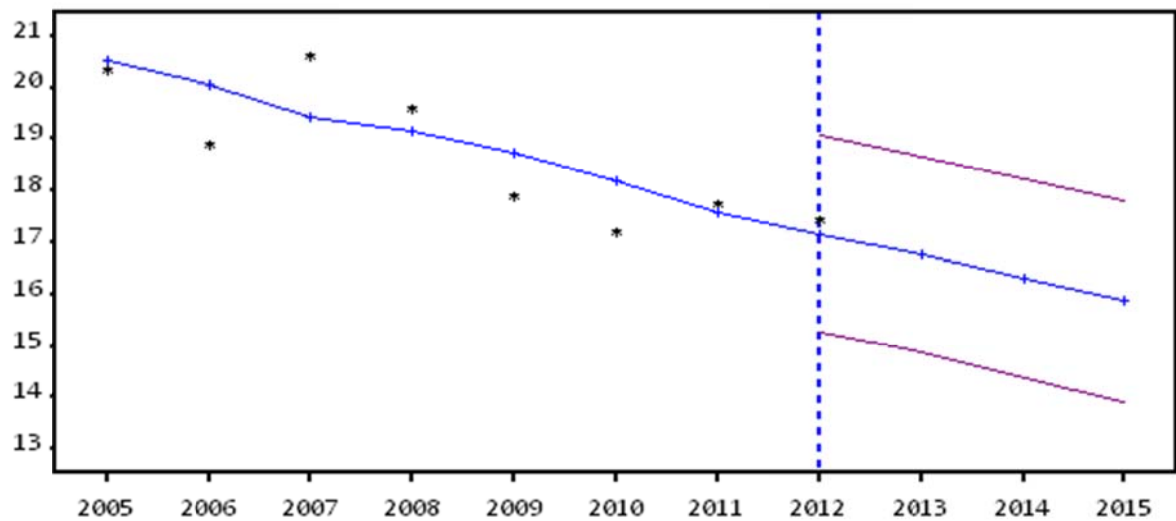
Rok	Měřená data	Predikce
2005	23,2260	23,4873
2006	22,0386	23,3046
2007	24,5649	23,0240
2008	23,1887	23,0174
2009	22,1748	22,8774
2010	21,3836	22,6524
2011	22,4576	22,3721
2012	22,5246	22,2241
2013	-	22,0972
2014	-	21,9411
2015	-	21,7852

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.8 Pardubický kraj

Model exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem nejlépe popisuje vývoj trestných činů v Pardubickém kraji. Ten má klesající charakter, což demonstruje graf 27. V tabulce 41 je zřetelné, že hodnota sledovaná v roce 2012, tedy 17,4164 klesne do roku 2015 na 15,861 trestných činů na tisíc obyvatel.

Graf 27: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Pardubický kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 41: Data vývoje a predikce pro Pardubický kraj

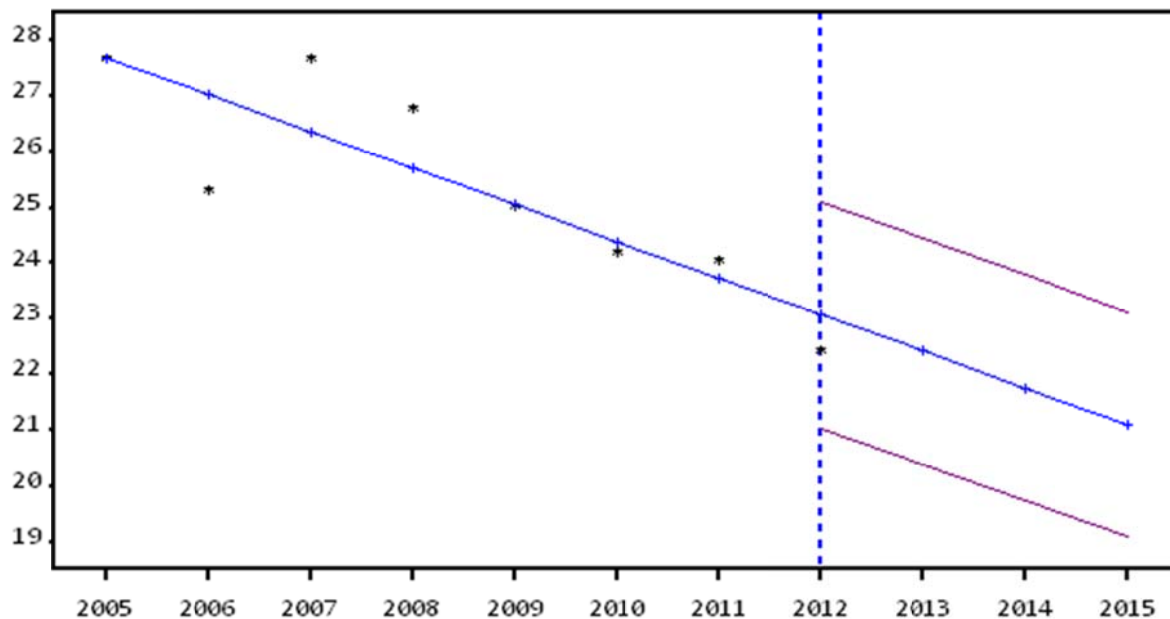
Rok	Měřená data	Predikce
2005	20,3500	20,5222
2006	18,9164	20,0468
2007	20,5985	19,4368
2008	19,5872	19,1500
2009	17,8844	18,7618
2010	17,1777	18,1889
2011	17,7441	17,5974
2012	17,4164	17,1694
2013	-	16,7560
2014	-	16,3082
2015	-	15,8610

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.9 Plzeňský kraj

Hodnota střední absolutní procentuální chyby byla nejnižší u Holtova modelu exponenciálního vyrovnávání, proto tento model popisuje vývoje trestných činů v Plzeňském kraji. Grafické znázornění nabízí graf 28. Konkrétní hodnoty jsou uvedeny v tabulce 42. Podle ní klesnou trestné činy na tisíc obyvatel o 1,3137 činů.

Graf 28: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Plzeňský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 42: Data vývoje a predikce pro Plzeňský kraj

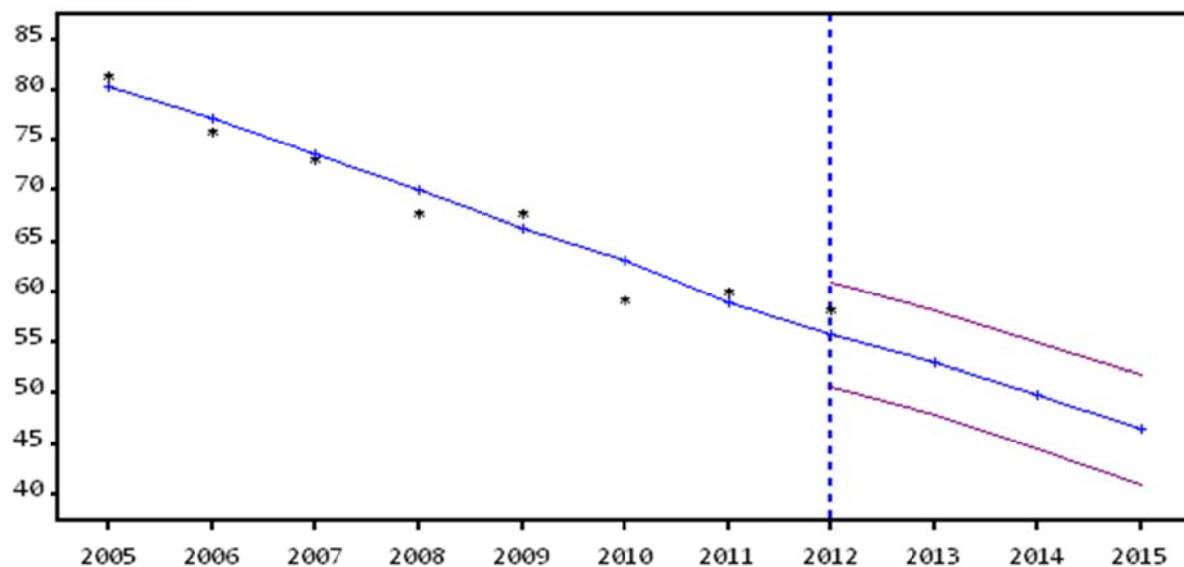
Rok	Měřená data	Predikce
2005	27,6831	27,6716
2006	25,2958	27,0146
2007	27,6703	26,3559
2008	26,7683	25,7002
2009	28,0281	25,0443
2010	24,2001	24,3873
2011	24,0631	23,7301
2012	22,4155	23,0734
2013	-	22,4158
2014	-	21,7588
2015	-	21,1018

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.10 Praha

Praha jako kraj je specifická svou velikostí a koncentrací obyvatel, proto trestné činy na tisíc obyvatel dosahují vyšších hodnot než u ostatních krajů. Model exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem nejlépe postihuje vývoj ukazatele v kraji, protože kritická hodnota MAPE je u tohoto modelu nejnižší. Z grafu 29 je patrný klesající vývoj trestných činů. V tabulce 43 je možné pozorovat předpověď až do roku 2015. Za tři roky vytvořené na základě předpovědi by měl počet trestných činů na tisíc obyvatel klesnout o 11,6924 činů.

Graf 29: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro kraj Praha

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 43: Data vývoje a predikce pro kraj Praha

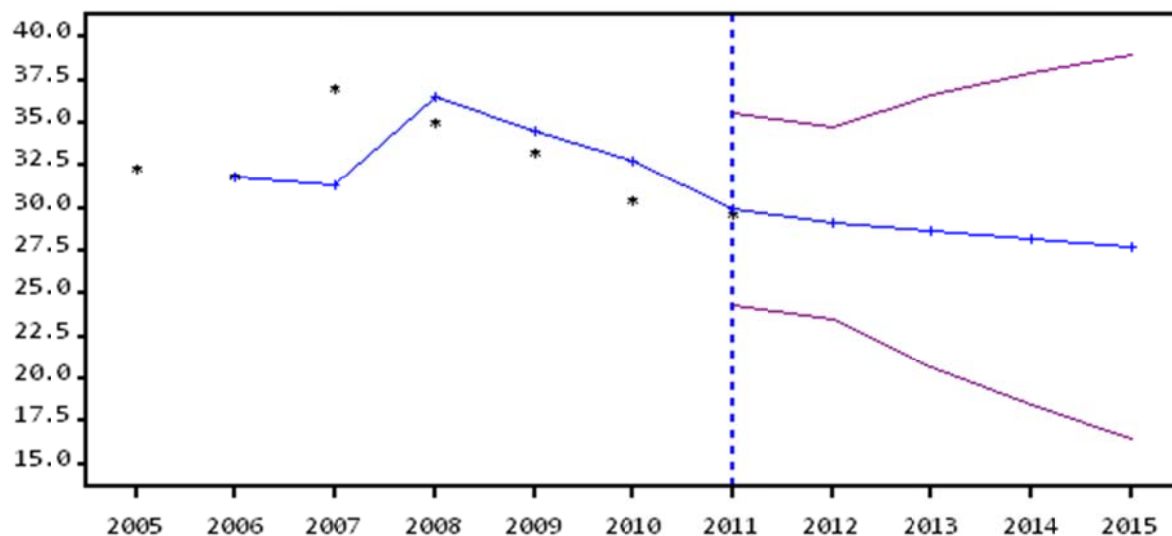
Rok	Měřená data	Predikce
2005	81,3959	80,3732
2006	75,7180	77,2771
2007	72,9815	73,5876
2008	67,7045	70,1214
2009	67,6000	66,2396
2010	59,1000	63,2342
2011	59,9000	58,9616
2012	58,1694	55,8646
2013	-	53,0871
2014	-	49,7804
2015	-	46,4770

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.11 Středočeský kraj

Modelem, který nejlépe vystihuje vývoj trestných činů ve Středočeském kraji, je model náhodné procházky, který vykázal nejmenší kritickou hodnotu MAPE. Vývoj i předpověď je znázorněna v grafu 30. Konkrétní hodnoty jsou zobrazeny v tabulce 44. Do roku 2015 by měl počet trestných činů na tisíc obyvatel poklesnout na hodnotu 27,7272.

Graf 30: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Středočeský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 44: Data vývoje a predikce pro Středočeský kraj

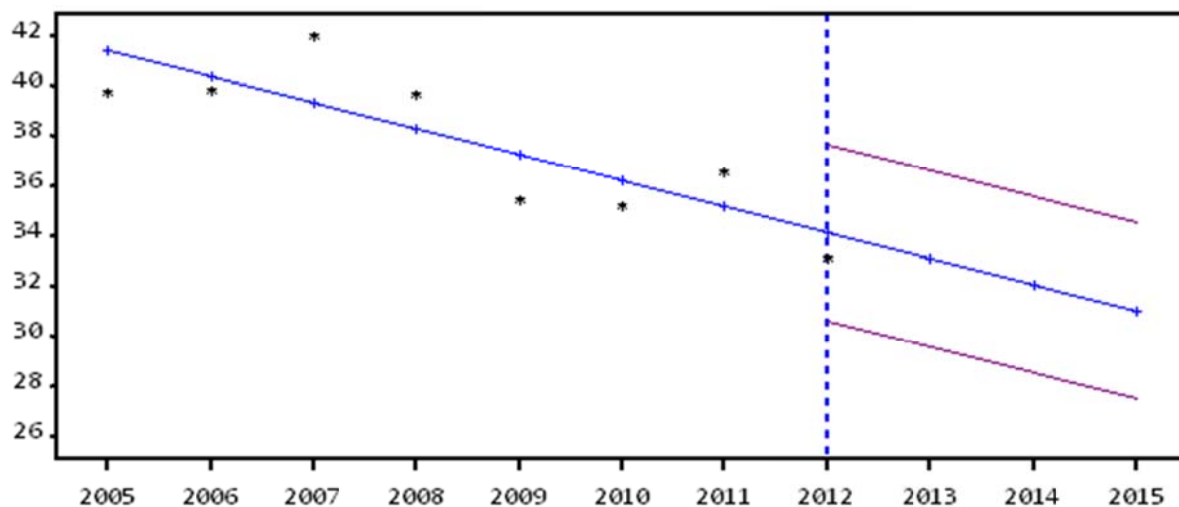
Rok	Měřená data	Predikce
2005	32,3512	-
2006	31,8790	31,8888
2007	37,0302	31,4166
2008	35,0115	36,5678
2009	33,2112	34,5491
2010	30,3986	32,7488
2011	29,5768	29,9362
2012	-	29,1144
2013	-	28,6520
2014	-	28,1896
2015	-	27,7272

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.12 Ústecký kraj

K předpovědi budoucího vývoje počtu trestných činů v Ústeckém kraji byl použit model exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem, jehož hodnota MAPE byla ze všech modelů nejnižší. Přesto, že počet trestných činů na tisíc obyvatel je nejvyšší ze všech krajů, i zde je zaznamenán a předpovídán pokles. V tabulce 45 je možné pozorovat, že hodnota v roce 2015 je 31,0718.

Graf 31: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Ústecký kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 45: Data vývoje a predikce pro Ústecký kraj

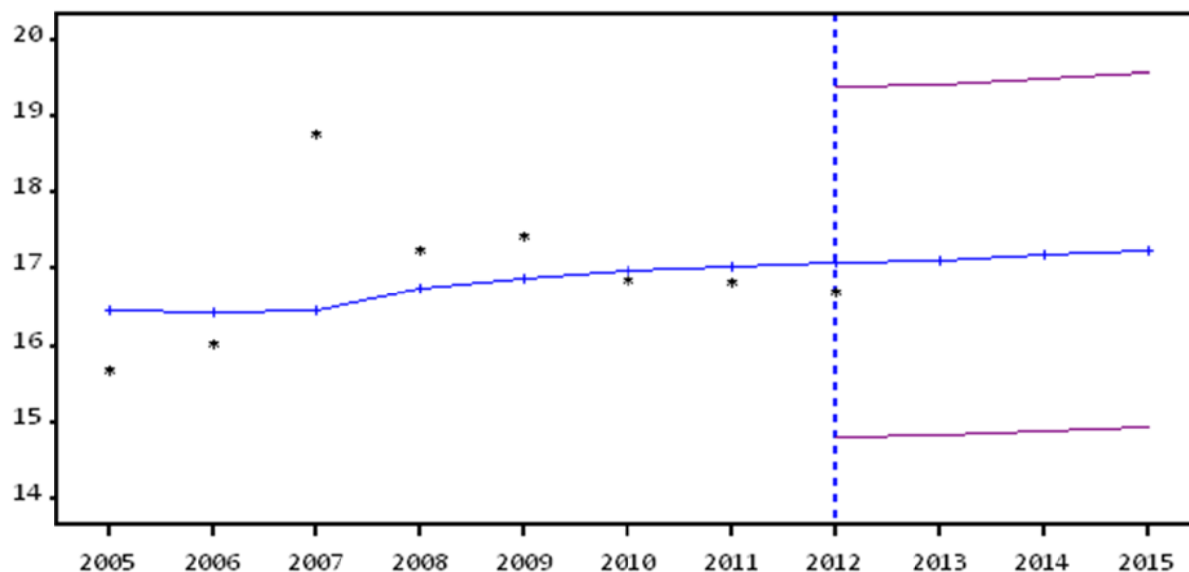
Rok	Měřená data	Predikce
2005	39,7958	41,4643
2006	39,8521	40,4234
2007	41,9891	39,3837
2008	39,7036	38,3471
2009	35,4850	37,3093
2010	35,2215	36,2683
2011	36,6000	35,2281
2012	33,1517	34,1903
2013	-	33,1501
2014	-	32,1109
2015	-	31,0718

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.13 Kraj Vysočina

Pro prognózu v kraji Vysočina byl podle hodnoty MAPE vybrán model exponenciálního vyrovnání s tlumeným trendem. Vysočina je druhý kraj, ve kterém počet trestných činů roste. Jak je vidět v grafu 32, nárůst je velice pozvolný. V tabulce 46 jsou konkrétní hodnoty. Podle předpovědi vzroste počet trestných činů na tisíc obyvatel od roku 2012 do roku 2015 z 16,6977 na 17,2563. To znamená nárůst o 0,5586 činů.

Graf 32: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro kraj Vysočina

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 46: Data vývoje a predikce pro kraj Vysočina

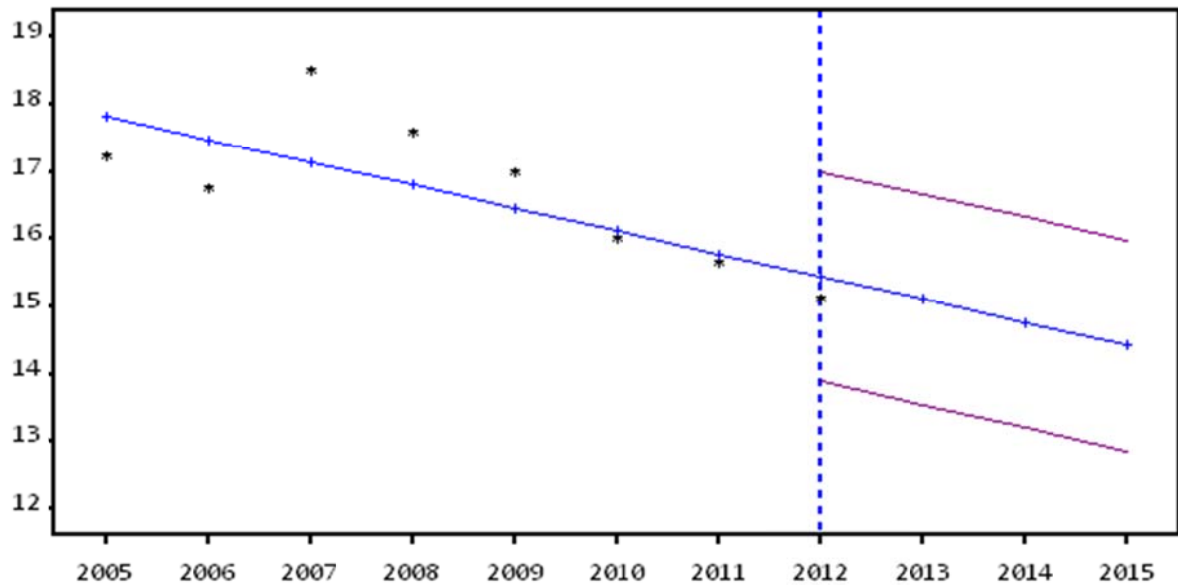
Rok	Měřená data	Predikce
2005	15,6725	16,4538
2006	16,0121	16,4443
2007	18,7531	16,4689
2008	17,2477	16,7600
2009	17,4335	16,8750
2010	16,8570	16,9969
2011	16,8236	17,0502
2012	16,6977	17,0949
2013	-	17,1228
2014	-	17,1896
2015	-	17,2563

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.2.14 Zlínský kraj

Na základě Holtova modelu exponenciálního vyrovnávání, který byl zvolen díky nejnižší hodnotě MAPE, byla vytvořena předpověď budoucího vývoje trestných činů ve Zlínském kraji. Z grafu 33 je patrný meziroční pokles ukazatele. Konkrétně z 15,1063 z roku 2012 na 14,4291, což je hodnota předpovídaná na rok 2015.

Graf 33: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Zlínský kraj

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

Tabulka 47: Data vývoje a predikce pro Zlínský kraj

Rok	Měřená data	Predikce
2005	17,2344	17,8217
2006	16,7512	17,4818
2007	18,5000	17,1417
2008	17,6000	16,8038
2009	17,0000	16,4652
2010	16,0000	16,1264
2011	15,6497	15,7870
2012	15,1063	15,4475
2013	-	15,1078
2014	-	14,7685
2015	-	14,4291

Zdroj: vlastní zpracování v programu SAS 9.1

5.3 Shrnutí

V tabulce 48 jsou uvedeny předpovídané údaje o změně hodnoty ukazatele mezi roky 2012 a 2015. Je to rozdíl měřené hodnoty v roce 2012 a předpovídané hodnoty na rok 2015.

U míry registrované nezaměstnanosti je průměrná změna 0,9154%. Z tabulky je dále možné vyčíst, že trendem je rostoucí míra registrované nezaměstnanosti. Nejvyšší růst nezaměstnanosti je prognózován Libereckému kraji. Naopak pokles je předpovídán Moravskoslezskému a Ústeckému kraji. Pokles sice působí pozitivně na životní úroveň v kraji, nicméně odlišení od trendu také působí zvětšování rozdílů mezi Moravskoslezským a Ústeckým krajem a ostatními kraji.

Také u zjištěných trestných činů na tisíc obyvatel jsou jedinými dvěma kraji odlišujícími se od trendu kraje Moravskoslezský a Ústecký. Průměrná změna u tohoto ukazatele je 2,3739. Ovšem průměr je značně ovlivněn výrazně odlehlou hodnotou kraje Praha, jehož specifika jsou popsána v kapitole 5.10. Po vyřazení této odlehle hodnoty je průměrná hodnota změny 1,657. Od průměru se výrazně odchyluje kromě Prahy také kraj Karlovarský, kde byl mezi lety 2012 a 2015 zaznamenán pokles o 3,8131 trestné činy na tisíc obyvatel. Klesající trend má pozitivní vliv na životní úroveň ve všech krajích kromě Moravskoslezského a Ústeckého kraje, kde je zaznamenán předpovídaný růst trestných činů.

Na základě těchto zjištěných údajů lze konstatovat, že kromě Moravskoslezského a Ústeckého kraje, podléhají ostatní kraje stejnému trendu. Znamená to, že se životní úroveň v krajích vyvíjí stejným směrem. Lišícími se kraji jsou Moravskoslezský a Ústecký kraj. Rozdíly mezi kraji by se však neměli výrazněji zvětšovat, protože pozitivně působící klesající míru registrované nezaměstnanosti, kompenzuje vzrůstající počet trestných činů.

Tabulka 48: Předpovídaná změna ukazatelů ve kterých se kraje nejvíce liší mezi roky 2012 - 2015

Kraj	Míra registrované nezaměstnanosti (%)	Zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel
Jihočeský kraj	+ 0,8940	- 1,6548
Jihomoravský kraj	+ 0,5243	- 1,4130
Karlovarský kraj	+ 0,5439	- 3,8131
Královehradecký kraj	+ 0,6870	- 0,8106
Liberecký kraj	+ 1,8697	- 1,7506
Moravskoslezský kraj	- 1,1507	+ 3,3271
Olomoucký kraj	+ 0,5173	- 0,7394
Pardubický kraj	+ 0,9087	- 1,5540
Plzeňský kraj	+ 1,1915	- 1,3137
Praha	+ 0,4986	- 11,6924
Středočeský kraj	+ 0,8859	- 1,8496
Ústecký kraj	- 0,8300	+ 2,0799
Kraj Vysočina	+ 1,4794	- 0,5586
Zlínský kraj	+ 0,8347	- 0,6772

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr

V diplomové práci je popsána a zhodnocena životní úroveň v České republice a jednotlivých krajích České republiky ze statistického pohledu.

V kapitolách 3 až 6 je zmapován historický vývoj statistiky obyvatel v České republice i vývoj samotného sčítání lidu. V celé práci jsou využívána data z šetření EU-SILC (European Union - Statistics on Income and Living Conditions), které spadá pod činnosti statistického úřadu Evropské unie Eurostatu, jehož posláním je poskytnout EU vysoce kvalitní statistické informace, které jsou přínosné pro podnikatelské komunity, profesní organizace, akademiky, knihovníky, nevládní organizace, média a občany. Ve čtvrté kapitole je popsán způsob a průběh tohoto šetření. Důležitou součástí je také zpracování dat a ochrana osobních údajů účastníků šetření. V práci je hodnocena životní úroveň, kterou nelze popsat jasnou a jedinečnou definicí, proto jsou nastíněny možné charakteristiky a způsoby měření a zvoleny základní ukazatele, které se promítají i do výzkumné části. Jsou jimi: bydlení, příjmy domácností, zdraví a životní prostředí.

V kapitolách 7 a 8 jsou porovnávány životní úrovně jednotlivých krajů. Pro konkrétní představu, velikosti, polohy, počtu obyvatel, možnosti hospodářství nebo třeba ekonomické síly, byly kraje stručně a přehledně charakterizovány v páté kapitole. K samotnému srovnání byly sledované ukazatele rozdělené do tří oblastí. První oblast byla nazvána jako ekonomická a byly do ní zahrnuty ukazatelé: hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele, průměrná hrubá měsíční mzda fyzické osoby, čisté příjmy za domácnost, míra registrované nezaměstnanosti, celkové měsíční náklady na bydlení. Druhou oblastí je oblast sociální. V ní byl sledován počet obyvatel na dokončený byt, počet obyvatel na jednoho lékaře a zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel. Poslední, tedy třetí oblastí byla environmentální oblast, do které spadají měřené emise oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého. Pro představu vývoje jednotlivých krajů v průběhu let, byly srovnávány hodnoty z prvního roku, kdy šetření EU-SILC probíhalo, tedy 2005 s hodnotami aktuálně dostupnými, tedy rok 2012 případně 2011. Krajům byly přidělovány body podle pořadí, na kterém se v jednotlivých ukazatelích umístily a následně byly body sečteny zvlášť za každou oblast. Podle důležitosti byly určeny váhy oblastí, kdy nejdůležitější byla určena oblast ekonomická, druhá pak sociální a třetí oblast environmentální. Za oba sledované roky tak bylo získáno pořadí krajů a z tabulky 19 lze

vyčíst, že kraji s dlouhodobě nejlepší životní úrovní jsou kraje Plzeňský a Praha. Nejhorší životní úroveň je v kraji Karlovarském a Ústeckém.

V kapitole 9 byla v programu SAS 9.1 vytvořena předpověď pro dva ukazatele, ve kterých se jednotlivé kraje nejvíce liší. Těmito ukazateli jsou míra registrované nezaměstnanosti a počet trestných činů na tisíc obyvatel. Na základě prognóz budoucího vývoje těchto ukazatelů u všech krajů, bylo vyzorováno, že vývoj rozdílových ukazatelů životní úrovně v krajích se ubírá stejným směrem. V obou případech vybočuje Moravskoslezský a Ústecký kraj. Rozdíly životní úrovně mezi kraji by se však neměli výrazněji zvětšovat, jelikož pozitivně působící klesající míru registrované nezaměstnanosti, kompenzuje vzrůstající počet trestných činů.

Literatura

ČSÚ. *Životní podmínky (EU-SILC)* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012 [cit. 2012-08-15]. Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zivotni_podminky_eu_silc/\\$File/zp_silc.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zivotni_podminky_eu_silc/$File/zp_silc.pdf)

ČSÚ. *Metodika – stavebnictví, byty* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xp/redakce.nsf/i/metodika_stavebnictvi

ČSÚ. *Zdravotnictví v regionálním pohledu* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2011 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/D30038CB95/\\$File/w-331510.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/D30038CB95/$File/w-331510.pdf)

ČSÚ. *Příjmy a životní podmínky domácností 2011 - Metodické vysvětlivky* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2012 [cit. 2012-08-10]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/1B00338EB2/\\$File/301212mc.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/1B00338EB2/$File/301212mc.pdf)

ČSÚ. *Metodické poznámky* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/metodicke_poznamky_cr_makroekonomicka_tabulka

ČERVENKA, Jan. *Co je životní úroveň?* [online]. Socioweb 2014 [cit. 2013-05-10]. ISSN 1214-1720. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=113&lst=117>

ČSÚ. *Výdaje na ochranu životního prostředí* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/c5cfebca9de6e905c125723a004180a6/c8e0dbe6370c81b2c12577ae0028b140/\\$FILE/Vydaje2011.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/c5cfebca9de6e905c125723a004180a6/c8e0dbe6370c81b2c12577ae0028b140/$FILE/Vydaje2011.pdf)

ČISTÉ NEBE. *Stav ovzduší* [online]. 2014 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.cistenebe.cz/>

MPSV. *Analýza vývoje příjmů a výdajů domácností ČR v roce 2011 a predikce na další období* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2012 [cit. 2012-08-10]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/12925/Text_2011.pdf

MVCR. *Přehledy změn v územní organizaci, v názvech obcí a jejich částí* [online] Praha: Ministerstvo vnitra, 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prehledy-zmen-v-uzemni-organizaci-v-nazvech-obci-a-jejich-casti.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>

Zákon č.17/1992 Sb., o životním prostředí

EUROSTAT. *Analysing the socioeconomic determinants of health in Europe: new evidence from EU-SILC*. Luxembourg: European Union, 2010, 38 s. ISBN 978-92-79-16752-2.

ENCYKLOPEDIE DIDEROT. 9. publikace. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-2-3 (soubor), ISBN 80-902723-0-4 (8.svazek)

ENCYKLOPEDIE DIDEROT. 9. publikace. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-2-3 (soubor), ISBN 80-902555-7-4 (5.svazek)

ENCYKLOPEDIE DIDEROT. 9. publikace. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-2-3 (soubor), ISBN 80-902555-4-X (2.svazek)

ČERVENKA, Jan. *Jak měřit životní úroveň* [online]. Socioweb 2014 [cit. 2013-05-10]. ISSN 1214-1720. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=114&lst=103>

HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: PROFESSIONAL PUBLISHING, 2007. 417 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

MYSLÍKOVÁ, Martina. *EU-SILC a jeho metodologická úskalí: mezinárodní srovnatelnost a příjmové proměnné*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011.

ČERVENKA, Jan. *Hodnocení ekonomické situace a materiálních životních podmínek v střeoevropském srovnání – léto 2012*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012.

ČERVENKA, Jan. *Spokojenost se stavem ve vybraných oblastech veřejného života – červen 2012*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012.

MAŘÍKOVÁ, Hana, Miroslav PETRUSEK a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.

PEARCE, David W. *Macmillanův slovník moderní ekonomie*. 4. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 549 s. ISBN 80-85605-42-2.

JADERNÁ, Eva. *Životní prostředí v České republice a regionu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012, 108 s. ISBN 978-80-87472-23-1.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing a.s., 2004, 528 s. ISBN 80-2476-384-2.

KAČEROVÁ, Eva a Libor MICHALEC. *Příběh statistiky*. Praha: Český statistický úřad, 2014, 49 s. ISBN 978-80-250-2517-8.

KRYŠTOF, Aleš. *Nové metody a přístupy k analýze a prognóze ekonomických časových řad*. Praha, 2006. Disertační práce. Česká zemědělská universita v Praze.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, oddělení informačních služeb a správy registrů. *Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013*. České Budějovice: Český statistický úřad, 2013, 241 s. ISBN 978-80-250-2426-3.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V BRNĚ, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2013*. Brno: Český statistický úřad, 2013, 243 s. ISBN 978-80-250-2434-8.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V KARLOVÝCH VARECH, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Karlovarského kraje 2013*. Karlovy Vary: Český statistický úřad, 2013, 217 s. ISBN 978-80-250-2428-7.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HRADCI KRÁLOVÉ, oddělení informačních služeb a správy registrů. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2013*. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2013, 240 s. ISBN 978-80-250-2431-7.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V LIBERCI, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Libereckého kraje 2013*. Liberec: Český statistický úřad, 2013, 224 s. ISBN 978-80-250-2430-0.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V OSTRAVĚ, oddělení informačních služeb a správy registrů. *Statistická ročenka Moravskoslezského kraje 2013*. Ostrava: Český statistický úřad, 2013, 238 s. ISBN 978-80-250-2437-9.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V OLOMOUCI, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013*. Olomouc: Český statistický úřad, 2013, 236 s. ISBN 978-80-250-2435-5.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PARDUBICÍCH, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Pardubického kraje 2013*. Pardubice: Český statistický úřad, 2013, 238 s. ISBN 978-80-250-2432-4.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V PLZNI, oddělení informačních služeb a správy registrů. *Statistická ročenka Plzeňského kraje 2013*. Plzeň: Český statistický úřad, 2013, 254 s. ISBN 978-80-250-2427-0.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V HL. M. PRAZE, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Hlavního města Prahy 2013*. Praha: Český statistický úřad, 2013, 283 s. ISBN 978-80-250-2424-9.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2013*. Praha: Český statistický úřad, 2013, 260 s. ISBN 978-80-250-2425-6.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V ÚSTÍ NAD LABEM, oddělení informačních služeb a správy registrů. *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2013*. Ústí nad Labem: Český statistický úřad, 2013, 250 s. ISBN 978-80-250-2429-4.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V JIHLAVĚ, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Kraje Vysočina 2013*. Jihlava: Český statistický úřad, 2013, 236 s. ISBN 978-80-250-2433-1.

KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU VE ZLÍNĚ, oddělení informačních služeb. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2013*. Zlín: Český statistický úřad, 2013, 224 s. ISBN 978-80-250-2436-2.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Čtyřletý rotační panel.....	20
Obrázek 2: Samostatné ordinace praktických lékařů na 10 tis. obyvatel v roce 2010	32
Obrázek 3: Rozdělení ČR podle krajů.....	35

Seznam grafů

Graf 1: Hodnocení životních podmínek domácností ČR v roce 2012.....	28
Graf 2: Spokojenost se stavem vybraných oblastí v ČR v roce 2012.....	29
Graf 3: Vývoj celkových měsíčních nákladů na bydlení (v Kč)	30
Graf 4: Podíl domácností žijících v jednotlivých typech bytů (v %)	31
Graf 5: Výdaje na ochranu životního prostředí a jejich poměr k HDP	34
Graf 6: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Jihočeský kraj v %.....	59
Graf 7: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Jihomoravský kraj v %.....	60
Graf 8: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Karlovarský kraj v %.....	61
Graf 9: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Královehradecký kraj v %.....	62
Graf 10: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Liberecký kraj v %.....	63
Graf 11: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Moravskoslezský kraj v %.....	64
Graf 12: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Olomoucký kraj v %.....	65
Graf 13: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Pardubický kraj v %.....	66
Graf 14: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Plzeňský kraj v %.....	67
Graf 15: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro kraj Praha v %.....	68
Graf 16: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Středočeský kraj v %.....	69
Graf 17: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Ústecký kraj v %.....	70
Graf 18: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro kraj Vysočina v %.....	71
Graf 19: Vývoj a prognóza ukazatele míra registrované nezaměstnanosti pro Zlínský kraj v %.....	72
Graf 20: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Jihočeský kraj	73
Graf 21: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Jihomoravský kraj	74
Graf 22: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Karlovarský kraj	75
Graf 23: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Královehradecký kraj.....	76

Graf 24: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Liberecký kraj	77
Graf 25: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Moravskoslezský kraj	78
Graf 26: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Olomoucký kraj	79
Graf 27: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Pardubický kraj	80
Graf 28: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Plzeňský kraj	81
Graf 29: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro kraj Praha ...	82
Graf 30: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Středočeský kraj	83
Graf 31: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Ústecký kraj	84
Graf 32: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro kraj Vysočina	85
Graf 33: Vývoj a prognóza ukazatele zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel pro Zlínský kraj	86

Seznam tabulek

Tabulka 1: Informace o Jihočeském kraji	37
Tabulka 2: Informace o Jihomoravském kraji	38
Tabulka 3: Informace o Karlovarském kraji	39
Tabulka 4: Informace o Královehradeckém kraji	40
Tabulka 5: Informace o Libereckém kraji	41
Tabulka 6: Informace o Moravskoslezském kraji	42
Tabulka 7: Informace o Olomouckém kraji	43
Tabulka 8: Informace o Pardubickém kraji	44
Tabulka 9: Informace o Plzeňském kraji	45
Tabulka 10: Informace o Hl. m. Praha	46
Tabulka 11: Informace o Středočeském kraji	47
Tabulka 12: Informace o Ústeckém kraji	48
Tabulka 13: Informace o kraji Vysočina	49
Tabulka 14: Informace o Zlínském kraji	50
Tabulka 15: Součet bodů v jednotlivých oblastech v roce 2005	54
Tabulka 16: Součet bodů v jednotlivých oblastech v roce 2012	55
Tabulka 17: Vážený součet 2005	56
Tabulka 18: Vážený součet 2012	56
Tabulka 19: Pořadí krajů podle hodnocení životní úrovně v letech 2005 a 2012	57
Tabulka 20: Data vývoje a predikce pro Jihočeský kraj v %	59
Tabulka 21: Data vývoje a predikce pro Jihomoravský kraj v %	60
Tabulka 22: Data vývoje a predikce pro Karlovarský kraj v %	61
Tabulka 23: Data vývoje a predikce pro Královehradecký kraj v %	62
Tabulka 24: Data vývoje a predikce pro Liberecký kraj v %	63
Tabulka 25: Data vývoje a predikce pro Moravskoslezský kraj v %	64
Tabulka 26: Data vývoje a predikce pro Olomoucký kraj v %	65
Tabulka 27: Data vývoje a predikce pro Pardubický kraj v %	66
Tabulka 28: Data vývoje a predikce pro Plzeňský kraj v %	67

Tabulka 29: Data vývoje a predikce pro kraj Praha v %	68
Tabulka 30: Data vývoje a predikce pro Středočeský kraj v %	69
Tabulka 31: Data vývoje a predikce pro Ústecký kraj v %	70
Tabulka 32: Data vývoje a predikce pro kraj Vysočina v %	71
Tabulka 33: Data vývoje a predikce pro Zlínský kraj v %	72
Tabulka 34: Data vývoje a predikce pro Jihočeský kraj	73
Tabulka 35: Data vývoje a predikce pro Jihomoravský kraj	74
Tabulka 36: Data vývoje a predikce pro Karlovarský kraj	75
Tabulka 37: Data vývoje a predikce pro Královehradecký kraj	76
Tabulka 38: Data vývoje a predikce pro Liberecký kraj	77
Tabulka 39: Data vývoje a predikce pro Moravskoslezský kraj	78
Tabulka 40: Data vývoje a predikce pro Olomoucký kraj	79
Tabulka 41: Data vývoje a predikce pro Pardubický kraj	80
Tabulka 42: Data vývoje a predikce pro Plzeňský kraj	81
Tabulka 43: Data vývoje a predikce pro kraj Praha	82
Tabulka 44: Data vývoje a predikce pro Středočeský kraj	83
Tabulka 45: Data vývoje a predikce pro Ústecký kraj	84
Tabulka 46: Data vývoje a predikce pro kraj Vysočina	85
Tabulka 47: Data vývoje a predikce pro Zlínský kraj	86
Tabulka 48: Předpovídaná změna ukazatelů ve kterých se kraje nejvíce liší mezi roky 2012 - 2015	88

Seznam příloh

Příloha 1: Procentuální přehled používaných dotazníků	98
Příloha 2: Bodové hodnocení ekonomických ukazatelů v krajích v roce 2005	99
Příloha 3: Bodové hodnocení sociálních a environmentálních ukazatelů v krajích v roce 2005	100
Příloha 4: Bodové hodnocení ekonomických ukazatelů v krajích v roce 2012	101
Příloha 5: Bodové hodnocení sociálních a environmentálních ukazatelů v krajích v roce 2012	102
Příloha 6: Normovaná kritériální matice pro rok 2005	103
Příloha 7: Normovaná kritériální matice pro rok 2012	103

Přílohy

Příloha 1: Procentuální přehled používaných dotazníků

Stát	PAPI	CAPI	CATI	samovyplnění	proxy
Belgie		87,1			12,9
Bulharsko	80,5				19,5
Česká republika	67,3	17,8		0,0	14,9
Dánsko			47,4	3,6	49,0
Estonsko	1,5	76,0	0,2	0,0	22,2
Finsko		2,0	55,3		42,7
Francie		72,5			27,5
Irsko		72,5			27,5
Island			100,0		
Itálie	81,2				18,8
Kypr	0,1	78,9			21,0
Litva	59,1		26,5	0,3	14,1
Lotyšsko	5,2	44,8	28,4	0,1	21,5
Lucembursko	81,4				18,6
Maďarsko	88,9				11,1
Malta		68,8			31,2
Německo				80,2	19,8
Nizozemsko			98,5		1,5
Norsko		1,1	73,9		25,1
Polsko	81,5				18,5
Portugalsko	3,2	78,4			18,4
Rakousko		44,9	32,5		22,6
Rumunsko	86,4				13,6
Řecko	79,9	9,2	3,3	0,1	7,6
Slovensko	95,0			0,3	4,6
Slovinsko		35,8	40,0		24,2
Španělsko		55,6	4,5		39,9
Švédsko	0,2		97,1		2,7
Velká Británie		89,7			10,3

Příloha 2: Bodové hodnocení ekonomických ukazatelů v krajích v roce 2005

Rok 2005	Ekonomické ukazatele										
Kraj	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele		Průměrná hrubá měsíční mzda (fyzické osoby)		Čisté příjmy za domácnost		Míra registrované nezaměstnanosti		Celkové měsíční náklady domácnosti na bydlení		Body celkem
	Kč	Body	Kč	Body	Kč	Body	%	Body	Kč	Body	
PRAHA	639 469,80	14	28260	14	139 186,14	14	3,25	14	4430	1	57
JIHOČESKÝ KRAJ	275 950,00	11	16289	8	103 753,98	10	6,69	11	3346	7	47
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	274 818,76	10	16770	10	96 609,98	5	10,21	5	3691	3	33
KARLOVARSKÝ KRAJ	237 537,00	2	15493	1	93 508,39	4	10,28	4	3472	6	17
KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	264 873,20	9	16217	7	97 779,57	8	7,33	10	3089	11	45
LIBERECKÝ KRAJ	252 791,12	6	16182	6	108 257,90	11	7,73	9	3485	5	37
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	258 614,84	8	17009	12	97 328,37	6	14,23	2	3485	4	32
OLOMOUCKÝ KRAJ	229 065,00	1	15744	2	98 312,25	9	10,65	3	3181	10	25
PARDUBICKÝ KRAJ	249 765,29	4	15849	4	92 433,43	1	8,35	7	3080	13	29
PLZEŇSKÝ KRAJ	288 451,01	13	16850	11	114 608,91	13	6,45	12	3261	9	58
STŘEDOČESKÝ KRAJ	277 088,11	12	17335	13	112 989,45	12	6,25	13	3329	8	58
ÚSTECKÝ KRAJ	250 381,06	5	16577	9	97 638,78	7	15,41	1	3700	2	24
KRAJ VYSOČINA	254 853,01	7	15882	5	93 131,09	3	8,23	8	3081	12	35
ZLÍNSKÝ KRAJ	245 280,21	3	15792	3	92 911,97	2	9,27	6	3033	14	28

Příloha 3: Bodové hodnocení sociálních a environmentálních ukazatelů v krajích v roce 2005

Rok 2005	Sociální ukazatele						Enviromentalní ukazatele		
	Dokončené byty (počet obyvatel na dokončený byt)		Obyvatelé na 1 lékaře		Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel		Body celkem	Měrné emise (oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý)	
	Počet	Body	Osoby	Body	Počet	Body		t/km2	Body
PRAHA	180,01	14	146,00	14	81,40	1	29	80,00	1
JIHOČESKÝ KRAJ	320,94	8	283,11	7	26,88	9	24	5,19	9
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	296,22	10	231,00	13	27,30	8	31	8,06	8
KARLOVARSKÝ KRAJ	264,82	12	274,70	9	33,18	4	25	11,14	4
KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ	385,36	4	250,65	10	21,31	11	25	8,49	11
LIBERECKÝ KRAJ	378,67	5	294,09	6	35,10	3	14	7,28	3
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	650,09	2	278,75	8	28,08	6	16	39,50	6
OLOMOUCKÝ KRAJ	571,70	3	249,17	11	23,23	10	24	7,78	10
PARDUBICKÝ KRAJ	361,45	6	298,96	5	20,35	12	23	12,04	12
PLZEŇSKÝ KRAJ	279,25	11	233,24	12	27,68	7	30	7,13	7
STŘEDOČESKÝ KRAJ	190,35	13	336,32	1	32,35	5	19	12,56	5
ÚSTECKÝ KRAJ	789,99	1	301,89	4	39,80	2	7	31,87	2
KRAJ VYSOČINA	324,71	9	302,77	3	15,67	14	26	6,81	14
ZLÍNSKÝ KRAJ	345,92	7	303,50	2	17,23	13	22	7,83	13

Příloha 4: Bodové hodnocení ekonomických ukazatelů v krajích v roce 2012

Rok 2012	Ekonomické ukazatele										
	Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele		Průměrná hrubá měsíční mzda (fyzické osoby)		Čisté příjmy za domácnost		Míra registrované nezaměstnanosti		Celkové měsíční náklady domácnosti na bydlení (Kč)		Body celkem
	Kč	Body	Kč	Body	Kč	Body	%	Body	Kč	Body	
PRAHA	762 955,55	14	33 546	14	202 445,80	14	4,52	14	7 130	1	
Jihočeský kraj	311 309,00	7	21 041	6	146 563,91	7	8,36	11	4 764	12	43
Jihomoravský kraj	345 833,00	13	22 506	12	150 568,56	10	10,42	6	5 422	4	45
Karlovarský kraj	258 364,08	1	20 095	1	148 624,48	8	10,84	4	5 285	6	20
Královéhradecký kraj	313 524,55	8	21 167	7	146 204,65	6	8,61	10	5 099	8	39
Liberecký kraj	283 670,74	2	20 739	2	149 147,22	9	10,26	7	5 655	2	22
Moravskoslezský kraj	319 314,21	9	22 111	10	130 849,95	1	12,34	2	5 391	5	27
Olomoucký kraj	284 457,00	3	20 908	5	138 222,93	4	11,86	3	4 775	11	26
Pardubický kraj	289 854,00	4	20 740	3	137 898,76	3	9,16	9	4 521	13	32
Plzeňský kraj	325 209,00	12	22 454	11	154 622,15	12	7,31	13	5 079	9	57
Středočeský kraj	322 007,00	10	23 403	13	164 366,27	13	7,52	12	5 143	7	55
Ústecký kraj	295 745,00	5	21 315	9	131 472,67	2	14,02	1	5 489	3	20
Kraj Vysočina	307 095,00	6	21 183	8	153 330,03	11	10,23	8	4 436	14	47
Zlínský kraj	322 246,00	11	20 777	4	145 282,33	5	10,42	5	4 938	10	35

Příloha 5: Bodové hodnocení sociálních a environmentálních ukazatelů v krajích v roce 2012

Rok 2012	Sociální ukazatele						Enviromentalní ukazatele		
Kraj	Dokončené byty (počet obyvatel na dokončený byt)		Obyvatelé na 1 lékaře		Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel		Body celkem	Měrné emise (oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý)	
	Počet	Body	Osoby	Body	Počet	Body		t/km2	Body
PRAHA	309,24	13	132,00	14	58,17	1	28	55,41	1
JIHOČESKÝ KRAJ	321,09	11	241,00	8	22,00	10	29	4,14	14
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	310,27	12	203,39	13	25,30	6	31	6,08	7
KARLOVARSKÝ KRAJ	553,69	2	231,84	9	25,07	7	18	7,67	6
KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	398,92	7	217,00	11	19,50	11	29	5,98	8
LIBERECKÝ KRAJ	349,89	10	266,13	4	29,65	5	19	5,05	11
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	453,34	4	248,45	7	33,07	4	15	34,67	2
OLOMOUCKÝ KRAJ	427,24	5	219,65	10	22,52	8	23	5,96	9
PARDUBICKÝ KRAJ	398,42	8	257,84	5	17,42	12	25	9,16	5
PLZEŇSKÝ KRAJ	396,96	9	215,28	12	22,42	9	30	4,62	13
STŘEDOČESKÝ KRAJ	220,36	14	313,53	1	36,51	2	17	9,61	4
ÚSTECKÝ KRAJ	649,60	1	284,46	2	33,15	3	6	25,95	3
KRAJ VYSOČINA	400,03	6	272,43	3	16,70	13	22	4,65	12
ZLÍNSKÝ KRAJ	515,01	3	257,76	6	15,11	14	23	5,78	10

Příloha 6: Normovaná kritériální matice pro rok 2005

Normovaná kritériální matice	Ekonomická	Sociální	Environmentální
PRAHA	0,9756	0,9167	0,0000
JIHOČESKÝ KRAJ	0,7317	0,7083	0,6154
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	0,3902	1,0000	0,5385
KARLOVARSKÝ KRAJ	0,0000	0,7500	0,2308
KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ	0,6829	0,7500	0,7692
LIBERECKÝ KRAJ	0,4878	0,2917	0,1538
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	0,3659	0,3750	0,3846
OLOMOUCKÝ KRAJ	0,1951	0,7083	0,6923
PARDUBICKÝ KRAJ	0,2927	0,6667	0,8462
PLZEŇSKÝ KRAJ	1,0000	0,9583	0,4615
STŘEDOČESKÝ KRAJ	1,0000	0,5000	0,3077
ÚSTECKÝ KRAJ	0,1707	0,0000	0,0769
KRAJ VYSOČINA	0,4390	0,7917	1,0000
ZLÍNSKÝ KRAJ	0,2683	0,6250	0,9231

Příloha 7: Normovaná kritériální matice pro rok 2012

Normovaná kritériální matice	Ekonomická	Sociální	Environmentální
PRAHA	1,0000	0,8800	0,0000
JIHOČESKÝ KRAJ	0,6216	0,9200	1,0000
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	0,6757	1,0000	0,4615
KARLOVARSKÝ KRAJ	0,0000	0,4800	0,3846
KRÁLOVEHRADECKÝ KRAJ	0,5135	0,9200	0,5385
LIBERECKÝ KRAJ	0,0541	0,5200	0,7692
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	0,1892	0,3600	0,0769
OLOMOUCKÝ KRAJ	0,1622	0,6800	0,6154
PARDUBICKÝ KRAJ	0,3243	0,7600	0,3077
PLZEŇSKÝ KRAJ	1,0000	0,9600	0,9231
STŘEDOČESKÝ KRAJ	0,9459	0,4400	0,2308
ÚSTECKÝ KRAJ	0,0000	0,0000	0,1538
KRAJ VYSOČINA	0,7297	0,6400	0,8462
ZLÍNSKÝ KRAJ	0,4054	0,6800	0,6923